

Årsberetning 2011

For kystens verdier

Innhold

Kjære leser!.....	3
Styrets og kontrollnemndas medlemmer.....	4
Representantskapsmøte 2011.....	6
Styrets beretning.....	8
Virksomhetens art.....	8
Formål.....	8
Fortsatt drift.....	8
Nøkkeltall.....	8
Styrets aktiviteter.....	8
Omsetning.....	9
Økonomi.....	12
Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget.....	16
Datterselskaper.....	16
Arbeidsmiljø.....	17
Forretningsregler.....	17
Ytre miljø.....	17
Godtgjørelser og honorarer.....	17
Utsikter 2012.....	18
Regnskap.....	20
Resultatregnskap pr. 31. desember 2011.....	20
Balanse pr. 31. desember 2011.....	21
Regnskapsprinsipper.....	22
Noter.....	23
Kontantstrømanalyse.....	30
Kontrollkomitéens beretning.....	31
Revisors beretning.....	32
Virksomhetsrapport.....	34
Hovedtall for omsetning.....	34
Kvantums- og verdiutvikling.....	35
Omsetningsformer.....	37
Utenlandske landinger.....	39
Landinger ved nøytrale fryselagre.....	39
Kjøpere.....	41
Sjømateksport fra Norge.....	42
Omsetning av viktige arter/produkter.....	42
Kontrollordninger.....	63
Styrets markedsmidler.....	64
Økonomi.....	64
Nye vedtekter.....	66
Nye forretningsregler.....	66
Europakontoret.....	66
Informasjonsteknologi.....	66
Råfisklagskortet.....	67
Valg og oppnevninger til tillitsvern.....	67
Statistikk.....	68
Representanter fra Norges Råfisklag i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen pr. 31.12.2011.....	71
Organisasjonskart.....	71

Samfunnsansvar

Foto: Charles A. Aas

Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Norges Råfisklag tar på alvor.

Kjære leser!

Beretningsåret 2011 er gjort opp med gode og oppløftende resultater. Til sammen 7 milliarder kroner i førstehåndsverdi er ny rekord for omsetningen gjennom Norges Råfisklag. Norske fiskere sto for 5,8 milliarder kroner av dette – 22 prosent opp fra 2010. Resultatet gir grunnlag for styrket økonomi i flåteleddet etter vanskelige driftsår i 2009 og 2010.

Starten på 2012 har vært «til dels utmerket» i torsk-fiskeriene. Det er sjelden at aktører i vår del av næringa bruker så sterke og positive ord. Ressurssituasjonen er god. Dette skjer i en tid da flere av verdens ville fiskebestander er kraftig overfisket. Vi har naturen med oss og forvalter og høster sjømat etter sunne og bærekraftige prinsipper. Denne suksesshistorien er norske fiskere og Norges Råfisklag en viktig del av, og historien må fortelles! Det norske folk må få kunnskap om suksessen og samfunnsnyten, men også at fiskerinæringa navigerer mellom flere skjær – ikke bare farer for ulovlig, uregulert og uregistrert fiske, men også konflikter knyttet til arealbruk, seismikkskyting og utvinning av det sorte gull.

Et historisk godt fiske er gjennomført. Havets fornybare gull – torsken, er vår viktigste ressurs. Fiskerne og fiskeindustrien har virkelig stått på. I Råfisklaget har vi vært opptatt av å organisere og legge forholdene til rette for omsetningen på første hånd, men også at det er flyt videre i verdikjeden. Dette er komplisert og det krever at ulike hensyn balanseres mot hverandre! Vi har jobbet for å få på plass og praktisere gode, forutsigbare og rettferdige systemer for avvikling av fiskeriene. Vi har vært opptatt av å sørge for et økonomisk fundament med solide oppgjørs- og garantiordninger. Slike systemer kommer ikke på plass av seg selv. Her har Råfisklaget hatt et utmerket samarbeid med Fiskeri- og kystdepartementet, samt Innovasjon Norge. I forbindelse med prisdrøftelsene i desember/ januar kom det en del kritiske utsagn til vår rolle. Stormen har stilnet utover vinteren. Forholdene var ikke så enkle. Flere tilfredse aktører har nå stått fram og vi har sett konstruktive bidrag i mediedebatten. Dette er viktige bidrag som også når næringas marked, både nasjonalt og internasjonalt.

Situasjonen til flere av våre europeiske handelspartnere er vanskelig. Spådommene går ut på at vi ikke kan forvente en snarlig bedring av denne helsetilstanden. Det er viktig

at varestrømmen fortsetter helt fram til produktene er konsumert. Her ligger det flere spenningsmomenter framover.

Et annet moment er våre rammebetingelser. «Råfiskloven for fall!» skrev Norsk Fiskerinæring ved redaktøren i nummer 10/2011. Det er særlig spørsmålet om fiskernes legitime rett til ensidig å fastsette minstepriser som er interessant. Tidligere fiskeriminister Svein Ludvigsen etablerte en midlertidig prøveordning med meglingsordning, der salgslagene hadde siste ord. Redaktøren tror ikke ett eneste sekund at flertallsinnstillingen fra arbeidsgruppen vil bli fulgt, slik at vi får en oppmannsordning der salgslagene mister retten til å fastsette minstepris. Det vil «... være et gigantisk løftebrudd, og et politisk selvmord der fiskere ferdes.» skriver redaktøren. La oss tro at han har rett, selv om han kanskje ønsker noe annet.

Råfisklagets høring er avgitt, sterk og klar med anbefaling om en meglingsordning hvor salgslagene fortsatt har siste ord. Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag har også gitt sine tilslutninger til en slik meglingsordning. I tillegg har fiskersiden i LO, representert ved Norsk Sjømannsforbund, Norsk Sjøoffisersforbund og Det norske maskinistforbund, også levert en felles solid høringsuttalelse med tilråding om meglingsalternativet, mens LO sentralt har gitt en avvikende uttalelse om voldgift, uten begrunnelse. Det er den rødgrønne regjeringa som avgjør om man skal gå i brudd med forpliktelsene i Soria Moria II med hensyn til en endring av råfiskloven, og om man skal gå lengre enn den tidligere borgerlige regjeringa gjorde i spørsmålet om fiskernes soleklare rett til å sette minsteprisen for fisk.

Til tross for gode omsetningstall, viser lagets økonomiske utvikling at vi etter flere avgiftsreduksjoner er i en situasjon der vi bør styrke vår kapitalbase for å kunne betjene fremtidens krav til egenkapital, drift og oppgjørsordning. Dette vil være tema på årsmøtet både i år og neste år, slik at vi kan få til et forsiktig avgiftsløft. Dette vil direkte styrke vår organisasjon og dermed også de aktører som blir berørt av vårt arbeid.

Vi ønsker alle fiskere og andre som har med næringa å gjøre lykke til med arbeidet framover!

Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Styrets og kontrollnemndas medlemmer

Sammensetning i beretningsåret 1. januar til 31. desember 2011:

Styre

Styreleder: Robert Hansen, Skjervøy

Nestleder: Hilmar Blikø, Måneset, Kolvereid

Fiskarlaget Nord:

Roger Hansen, Skarsvåg

1. vara Johnny Pettersen, Forsøl
2. vara Ken Ivan Pettersen, Kamøyvær

Willy Andreassen, Berlevåg

1. vara Leif Figenschau, Skarsvåg
2. vara Jens Einar Bjørkås Johnsen, Båtsfjord

Robert Hansen, Skjervøy

1. vara Jimmy Tøllefsen, Husøy
2. vara Pål Hansen, Sommarøy

Kurt Ludvigsen, Sommarøy

1. vara Svein Roger Karlsen, Arnøyhamn
2. vara Hallgeir Nilsen, Engenes

Nordland Fylkes Fiskarlag:

Harald E. Hansen, Kleppstad

1. vara Kurt Karlsen, Øksnes
2. vara Karl Viktor Solhaug, Svolvær

Ove Johnny Måsøy, Brønnøysund

1. vara Fritz Nilsen, Napp
2. vara Tom Tobiassen, Bø

Kjell Ingebrigtsen, Bodø (til 26.5)

Einar Helge Meløysund, Engavågen (fra 26.5)

1. vara Jan Erik Johnsen, Toftsundet (til 26.5)
John Ditlefsen, Brønnøy (fra 26.5)
2. vara Kjell Bjørnar Bakken, Støtt (til 26.5)
Einar Frismo, Brasøy (fra 26.5)

Fiskarlaget Midt-Norge:

Hilmar Blikø, Måneset, Kolvereid

1. vara Egil Berge, Mausund
2. vara Ronald Settnøy, Rørvik

Møre og Romsdal Fiskarlag:

Knut Henden, Langøyneiset, Averøy (til 26.5)

John Bjørnholm, Aure (fra 26.5)

1. vara Bernt Selmer Tysnes, Smøla
2. vara Helge Aukan, Aure

Norsk Sjømannsforbund:

Ann-Jorunn Olsen, Laukvik

1. vara Alf-Arne Hansen, Finnsnes
2. vara Erlend Hanssen, Stokmarknes

Fiskebåtrederens Forbund:

Johnny Caspersen, Tromsø

1. vara Andreas Haugen, Andenes
2. vara Kjell Larsen, Harstad

Jan Roger Lerbukt, Tromsø

1. vara Egil Hansen, Tromsø (til 26.5)
Knut R. Holmøy, Sortland (fra 26.5)
2. vara Knut R. Holmøy, Sortland (til 26.5)
Stein Lyder, Hammerfest (fra 26.5)

Norges Kystfiskarlag:

Oddleif Torsteinsen, Røst

1. vara Paul O. Jensen, Kvaløysletta
2. vara Knut Nilssen, Hasvik

Ansattes representant:

Tove Isaksen, Tromsø

Vara Inger Dybvik, Tromsø

Arbeidsutvalg

Oppnevnt av styret:

Robert Hansen - leder

Hilmar Blikø - nestleder

Johnny Caspersen

1. vara Knut Henden (til 26.5)
Ann-Jorunn Olsen (fra 26.5)
2. vara Ann-Jorunn Olsen (til 26.5)
Harald E. Hansen (fra 26.5)

Kontrollnemnd (fra 2012: Kontrollkomité)

Leder: Stig Myhre, Rørvik

Johnny Ingebrigtsen, Gjesvær

1. vara Bjørn Rogne, Frei
2. vara Tor Nilsen, Hammerfest

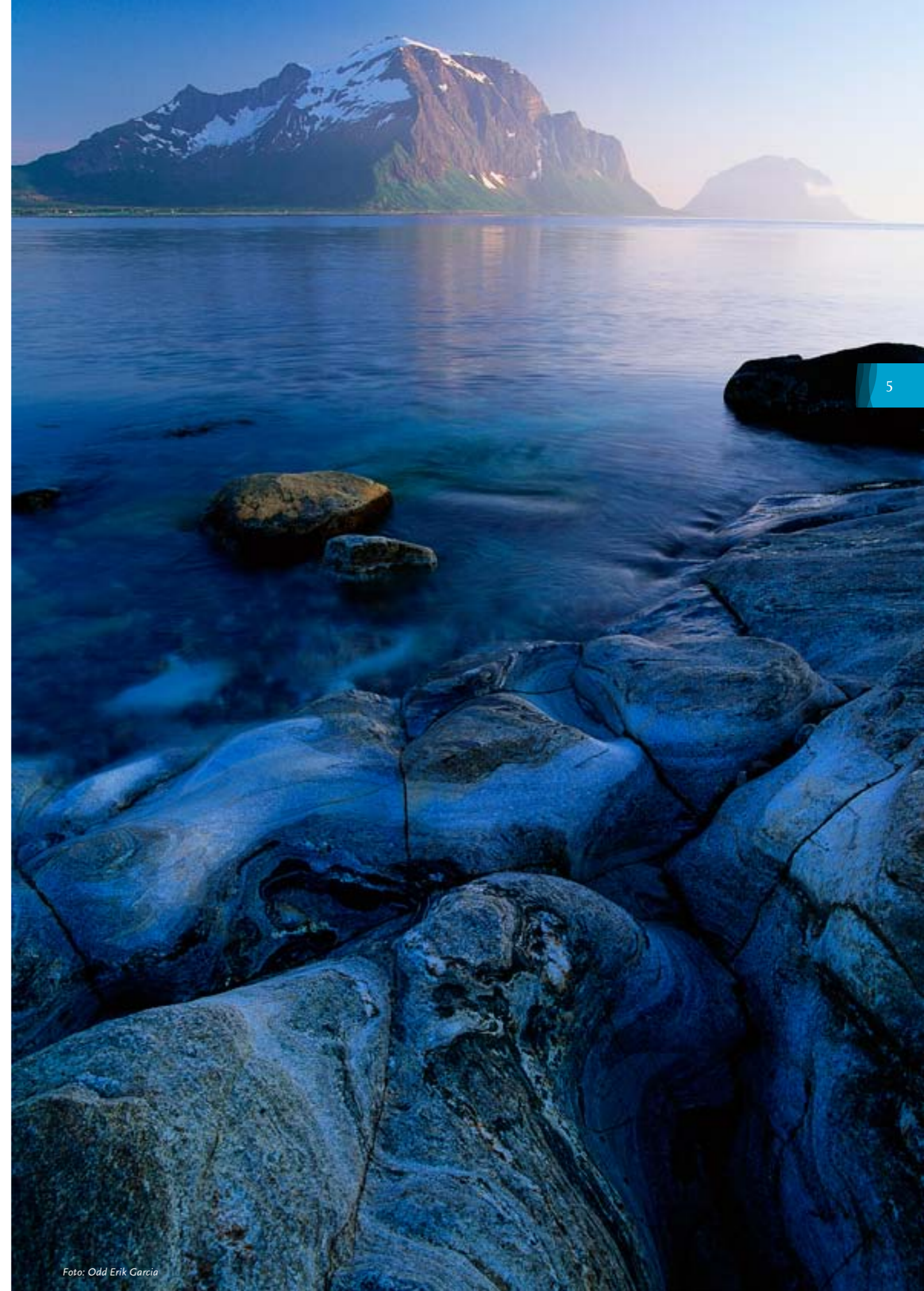
Geir Roger Benonisen, Sørvågen

1. vara Ottar Olausen, Vokkøy
2. vara Leif Ulriksen, Reipå

Stig Myhre, Rørvik

1. vara Bernt Selmer Tysnes, Smøla
2. vara Leif B. Hagen, Vestsmøla

Statens kontrollør: Arild O. Eidesen, Tromsø

Representantskapsmøte 2011

Norges Råfisklags 73. representantskapsmøte ble avholdt 25. og 26. mai 2011 på Radisson BLU Hotel i Tromsø. Representantskapet møtte med 52 delegater fra fylkesfiskarlagene i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåtredernes Forbund og Norges Kystfiskarlag.

I tillegg deltok Norges Råfisklags styre, kontrollnemnd, statens kontrollør og revisjon. Tilstede var innbudte gjester fra myndighetene, fylkesmannsembete, fiskeriorganisasjonene og andre organisasjoner. Fra Norges Råfisklag deltok den administrative ledelse og innbudte funksjonærer.

Utenom ordinære årsmøtesaker sto følgende på programmet:

Fisk, kunnskap og markeder – veien videre som verdens ledende sjømatnasjon

A. Hvordan videreutvikle norsk fiskerinæring som en kunnskapsbasert næring.

Innlegg ved statssekretær Kristine Gramstad.

B. Råvaremarkedet for fisk i Norge – hvordan balansere hensynet til fleksibilitet mot behovet for stabilitet?

Innlegg ved professor Øystein Myrland, Universitetet i Tromsø.

C. Markedsutvikling for torskefisknæringen

Innlegg ved adm. direktør Terje Martinussen, Eksportutvalget for fisk.

D. Orientering om Norges Råfisklags strategiplan

Innlegg ved adm. direktør Trygve Myrvang.

Etter debatt og oppsummering ble følgende vedtak fattet:

Representantskapet tar innledningene fra statssekretær Kristine Gramstad, professor Øystein Myrland, adm. direktør

Terje Martinussen og adm. direktør Trygve Myrvang til orientering.

Representantskapet ser at fremtiden for norsk fiskerinærings konkurransefortrinn vil i økende grad være avhengig av kunnskap og kompetanse på alle ledd i næringskjeden. Ikke minst vil dette gjelde innenfor en miljøeffektiv fangstteknologi, bærekraftig ressursforvaltning, verdiskapende videreforedling og produktutvikling, markedsutvikling og innenfor finansielle fagfelt. Råfisklagets strategi skal bygge opp under en nasjonal satsing for å styrke norsk sjømatnærings kunnskap, kompetanse og status, noe som er nødvendig for å møte fremtidens konkurranse og markedssituasjon.

Råfisklagets rolle er å bidra til den nasjonale verdiskapingen i sjømatsektoren ved å sikre et velfungerende råvaremarked for marine ressurser, herunder sikre gode avsetningsforhold for fiskeflåten. Råfiskloven og deltakerloven er helt nødvendige verktøy for å sikre like konkurransevilkår og forutsigbarhet for alle aktører i dette råvaremarkedet. Representantskapet forutsetter at det arbeidet Fiskeri- og kystdepartementet har startet med hensyn til en gjennomgang av råfiskloven, vil videreføre det bærende prinsipp om at fiskerne skal styre denne aktiviteten gjennom salgslag med enerett til å organisere omsetningen bl.a. ved hjelp av et minsteprissystem.

Representantskapet ber om videre satsing på utvikling av råvaremarkedet for fiskeråstoff gjennom tiltak som gir økt konkurranse og leveringsmuligheter. Den strukturelle endringen i fiskerinæringen med at færre og større konsern styrer mottaket av råstoff, kan medføre mindre konkurranse om fiskernes produkter. Samtidig har industrien i enkelte områder, ikke i tilstrekkelig grad tilpasset seg utviklingen for å kunne utnytte flåtens leveranseformer, for eksempel gjelder dette ombordfrost råstoff. Større stabilitet med mindre sesongsvingninger i råstoffleveransene, vil kunne øke næringens samlede verdiskaping. I denne sammenheng vil representantskapet be myndighetene utrede konsekvensene av og mulighetene til å endre kvoteåret.

Foto: Thor E. Kalsaas

Representantskapet oppfatter markedet for torsk å være i en positiv utvikling etter en vanskelig periode. Samtidig er markedet for enkelte viktige produktgrupper svært sårbart og avhengig av enkeltlands konjunkturer og kjøpekraft. Representantskapet er tilfreds med den økte satsningen på markedsføring av fisk innenlands, og vil henstille til økt innsats på dette markedet. Likevel vil eksportmarkedene for torsk være viktigst for norsk fiskerinæring. Representantskapet ønsker derfor en større satsing på markedsutvikling innenfor nye markeder, og ber derfor styret vurdere tiltak som kan bidra til å forsterke aktivitetene for markedsføring av norsk fisk. Representantskapet vil be om at det iverksettes langsiktige tiltak for å styrke avsetningen av hyseprodukter av god kvalitet.

Virksomhetsrapport 2010. Pris- og markedssituasjonen 2011.

Innlegg ved ass. direktør Svein Ove Haugland.

Etter debatt og oppsummering ble følgende vedtak fattet:

Representantskapet tar innledningen til assisterende direktør Svein Ove Haugland til orientering.

Driftsåret 2010 ble preget av den vanskelige situasjonen vi har hatt i torskemarkedet i perioden fra andre halvår 2008. Fiskeflåten har i denne perioden opplevd en betydelig nedgang i torskepreisen, noe som har preget driftssituasjonen for hele flåten. Prisfallet på torsk fortsatte inn i 2010, men fra andre halvår av beretningsåret og inn i 2011 har torskepreisen igjen gått oppover.

Som følge av vesentlig økte landinger av de viktigste fiske-slagene samt en prisøkning på sei og hyse, økte totalverdien av landingene fra den norske flåten med 560 mill kr til 4 746 mill kr.

Med en eksportandel mellom 90-95 % på den fisken som omsettes innenfor Råfisklagets omsetningsordninger, er næringen i stor grad prisgitt utviklingen i internasjonale konjunkturer og i sentrale markedsland. Det er derfor viktig å styrke det arbeidet som gjøres for norsk fisk i nye og eksisterende markeder.

Representantskapet er opptatt av at fiskerinæringen er aktiv innenfor de utviklingsområdene hvor næringen selv har avgjørende innflytelse. Representantskapet vil derfor prioritere utviklingsarbeid innenfor følgende innsatsområder:

- Råfisklagets omsetningstjenester – med utgangspunkt i et robust minsteprissystem
- Markedsprosjekter innenfor prioriterte satsingsområder

- Arbeidet med kvaliteten på fiskeråstoffet
- Ressurskontroll for å sikre ryddighet og like konkurransevilkår i fiskerinæringen
- Miljødokumentasjon og sporbarhet

Det er igangsatt et utredningsarbeid i regi av Nofima AS for å evaluere den nye vektgrensen på stor torsk på 6,5 kg. Representantskapet ber styret foreta endelig avklaring mht denne vektgrensen når utredningsarbeidet foreligger, fortrinnsvis ved prisdrøftelsene i september 2011.

Endring av Norges Råfisklags vedtekter

Innlegg ved juridisk rådgiver Gerd Kristoffersen.

Representantskapet godkjente styrets forslag til nye vedtekter for Norges Råfisklag gjeldende fra og med 1. januar 2012 med følgende endringer:

§6b: 4 representanter av årsmøtet velges etter forslag fra Rådgivende Fiskerikomité av Norsk Sjømannsforbunds Forbundsstyre.

§14, pkt 12: Arbeidsutvalget skal bestå av 3-6 medlemmer. Når Arbeidsutvalget skal føre forhandlinger i forbindelse med styrets oppgaver etter pkt 8 og etter Råfiskloven §§ 5 og 6 og etter § 6a skal det suppleres med minst 3 medlemmer fra styret. Resten av punktet ble godkjent som i styrets forslag.

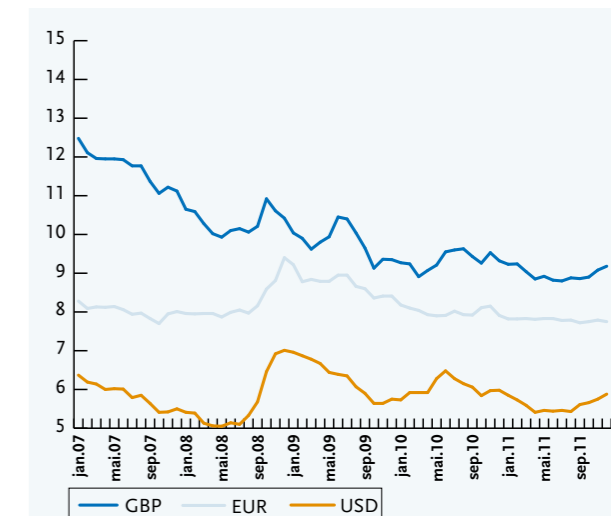

Diagram 1: Månedlige valutakurser for pund, euro og dollar mot norske kroner 2007-2011 (kilde: Norges Bank, månedsgjennomsnitt av daglige noteringer)

Styrets beretning

Virksomhetens art

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetningen av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i Havressurslova. De viktigste ressursene er hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskarlags fylkesfiskarlag i salgslagets distrikt, Fiskebåtredernes Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2012 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Nøkkeltall

Omsatt fangst 2011 i rund vekt: 844.000 tonn
Omsetningsverdi 2011: 6.954 millioner kroner

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet 2011 sammenlignet med 2010 (millioner kroner)

Konsern		Norges Råfisklag	
2010	2011	2010	2011
70	82	56	67
-25	-4	-17	-7
32	0	25	2
5	-10	5	-10

Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 6 styremøter. Det ble behandlet 66 saker. Styremøtene ble avviklet på følgende steder og dager:
Tromsø.....25. februar
Svolvær 7. og 8. april
Tromsø.....23. mai
Tromsø..... 26. mai
Gardermoen.....17. september
Tromsø 14. og 15. desember

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 7 møter, herav 2 telefonmøter. AU behandlet totalt 33 saker.

Etter møtet i september delte styret seg i to grupper og reiste til henholdsvis England/Frankrike/Belgia og Spania/Portugal.

England/Frankrike/Belgia

Gruppen startet studieturen på Grimsby Fish Market, hvor det ble orientert om aktiviteten og planene for en større ombygging/modernisering. Det var besøk hos to små fiskeforedlere som får nesten alt sitt råstoff fra auksjonen. Fra Grimsby gikk ferden til Paris, hvor den engasjerte og kunnskapsrike ambassadøren inviterte til lunsj i residensen. Gruppen fikk en orientering om arbeidet som Norges sjømatråd (daværende Eksportutvalget for Fisk) gjør for å markedsføre norsk sjømat i Frankrike og UK. I tillegg presenterte en stedlig representant for en lakseaktør deres strategi for å innarbeide et høyprisprodukt av laks som merkevare i Frankrike. På natten ble det enorme grossistmarkedet Rungis besøkt, før toget tok deltakerne til Brussel. Der fikk gruppen en orientering av og om Nord-Norgekontoret, som Råfisklaget er en av partnerne i. Aktuelle tema var EUs fiskerireform og hvordan påvirkingsarbeidet i Brussel legges opp. Deretter var det besøk i EU-parlamentet, hvor man møtte representanter for det svenske «Miljøpartiet De Grøna». Siste dag gikk med til flere orienteringer om blant annet reformen som EU innfører for kontrollarbeid i fiskerisektoren, subsidiebruk i EU og mulighetene for politisk påvirkning ved de norske fiskerirådene.

Spania/Portugal

Gruppen som reiste på studietur til Spania og Portugal avholdt møter og bedriftsbesøk med en rekke aktører og organisasjoner som dekker hele verdikjeden for torsk fisk fra fangst, import, produksjon og salg til markedsføring i både varehandel og hotell/restaurant/catering. Det ble naturlig nok særlig fokus på kvalitet og markedsutviklingen for saltfisk og klippfisk, men også mulighetene for ferskfisk gjennom Skrei-pakking ble belyst. Under besøkene i Spania og Portugal ble det særlig lagt vekt på å få informasjon om den økonomiske utviklingen i disse viktige markedslandene. Det ble gjennomført møter både med representanter for varekjeder og produksjonsbedrifter for å drøfte markedsutsiktene. Gruppen fikk meget verdifull bistand fra Norges sjømatråds sine utsendinger i henholdsvis Spania og Portugal. Gruppen ble mottatt i de norske ambassadene i Madrid og Lisboa. Under besøket i Madrid ble gruppen invitert av ambassadøren til mottakelse i residensen.

Omsetning

Årets omsetning

Den totale omsetningsverdien for 2011 viser at året ble meget godt for fiskerne. Etter at torskprisen falt fra andre halvår 2008 og fant bunnen i 2010, viste prisen i 2011 igjen en stigende tendens. Dette bidro sammen med økte kvoter av torsk og hyse til at totalverdien økte til den høyeste omsetningsverdien Råfisklaget har hatt i løpende kroner.

Vintersesongen 2011 ble gjennomført med meget god flyt i omsetningen. Riktignok var mars mye preget av dårlig vær, men dette bidro gjennom reduserte landinger til at markedene særlig for saltfisk, ble stabilisert. Dette førte også til at en del tørrfiskprodusenter fikk det travelt med å få nok fisk til hending. Det dårlige været medførte at kvantumstoppen i mars ikke ble fullt så høy som man

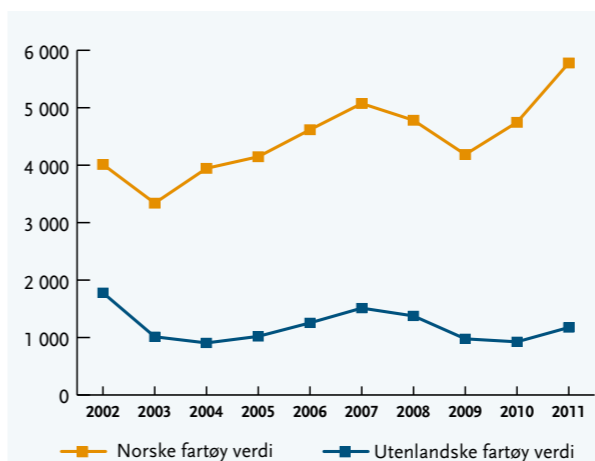

Diagram 2: Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 2002-2011 (millioner kroner). Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

ellers ville forventet. Totalt ble 80 prosent av kvantumet fersk torsk fra den norske fiskeflåten landet i løpet av de fire første månedene i året. Dette setter store krav til både fiskeflåten, fiskeindustrien og Råfisklaget. Det er helt avgjørende, særlig for den minste flåten, å holde god flyt i omsetningen i denne perioden.

Omsetningsverdien endte i beretningsåret på 6.954 millioner kroner. Dette utgjør en økning på 1.283 millioner kroner fra året før, tilsvarende nesten 23 prosent. Denne verdiøkningen kom hovedsakelig som følge av prisstigning på torsk, kvantumsøkning på torsk og hyse samt at den russiske flåten landet mer fisk i Råfisklagets distrikt. Årets omsetningsverdi er rekord når man regner i løpende kroner. I 1999 og 2007 var omsetningsverdien på 6,6 milliarder kroner, noe som sto som toppnotering så langt.

Av totalverdien sto den norske fiskeflåten for 5.779 millioner kroner, noe som er en markant oppgang fra 4.746 millioner kroner året før. Økningen på litt over en milliard kroner tilsvarer 22 prosent. For utenlandske fartøy, det vil i hovedsak si russisk trålere som lander ombordfryst fisk i Råfisklagets distrikt, endte totalverdien på 1.175 millioner kroner, tilsvarende en oppgang på 27 prosent fra året før.

Av totalverdien står torsk for den suverent største andelen med 3.876 millioner kroner. Torsk utgjør dermed 56 prosent av totalverdien i Råfisklagets omsetning. Den norske flåten sto for 3.075 millioner kroner av verdien på torsken.

Også for hyse er det meget positiv verdiutvikling med en totalverdi på 1.133 millioner kroner mot 889 millioner kroner året før, mens verdien for sei har falt med 77 millioner kroner til 585 millioner kroner i beretningsåret.

Når det gjelder kvantumsutviklingen for de viktigste artene, så hadde torsk en meget positiv utvikling med totalt 362.000 tonn mot 314.000 tonn året før. Dette utgjør en økning på 15 prosent. For norske fiskere utgjorde torsken 276.000 tonn noe som representerer en økning på 16 prosent fra året før.

For hyse ble det nok en rekordsesong med totalt 153.000 tonn noe som representerer en oppgang på 31.000 tonn fra 2010, da man hadde forrige kvantumsrekord for hyse. Bestandssituasjonen er meget god for denne arten og det er positivt at flåten klarer å ta en så stor andel av de rekordhøye kvotene på hyse.

Seien er den eneste av de viktige fiskeslagene hvor vi opplever en kvantumsnedgang til 89.000 tonn mot 116.000 tonn året før. Nedgangen kommer hovedsakelig som følge av redusert totalkvote på sei, noe som igjen er en konsekvens av en noe svakere bestandsutvikling.

Prisutvikling

Prisutviklingen når man sammenligner beretningsåret med året før, må kunne beskrives som positiv. Sammenlignet med de beste årene er imidlertid

gjennomsnittsprisen for torsk og hyse på et relativt sett lavt nivå. Torskeprisen som falt både i 2009 og 2010, viste igjen en stigende tendens i 2011. Seiprisen har vist en stigende tendens de tre siste årene, også i beretningsåret. For hyse var det en svak prisoppgang fra 2010 til 2011.

Ved oppstarten av vintersesongen 2011 var minsteprisene for torsk henholdsvis kr 17,50 / 14,50 / 12,75 / 9,25 pr. kg av størrelse henholdsvis over 6,5 kg, 2,5-6,5 kg, 1-2,5 kg og under 1 kg. Utover sesongen var det en positiv utvikling i betalt pris til fisker og gjennomsnittsprisene lå i noen perioder og i noen regioner, godt over minsteprisene.

Ved prisdrøftelsene i mai ble det enighet om å øke minsteprisen for de to største vektklassene av torsk med kr 1 og de to minste vektklassene med kr 0,75 pr. kg. I september ble vektklassen for den største torsken endret fra 6,5 kg til 6 kg. Samtidig var det enighet om å videreføre minsteprisene på torsk uten noen endringer.

Når man ser året under ett og uten å ta høyde for endringer i størrelsessammensetningen, så økte gjennomsnittsprisen for fersk torsk fra kr 13,46 i 2010 til kr 15,52 i 2011. Dette er en gjennomsnittlig prisoppgang på 15 prosent for fersk torsk. For den fryste torsken økte gjennomsnittsprisen fra kr 18,62 til kr 20,11 noe som representerer en prisoppgang på 8 prosent. Totalt sett innebærer dette en reduksjon i prisforskjellen mellom fersk og ombordfryst torsk. Høsten 2011 var det et relativt tydelig fall i prisen på ombordfryst torsk, sannsynligvis som følge av usikkerhet i viktige markeder og utsiktene til økte tilførsler av torsk i 2012.

Også for sei har prisutviklingen vært positiv. I 2010 var gjennomsnittsprisen for fersk sei kr 8,17 mens den i beretningsåret var økt til kr 9,49. Dette representerer en prisoppgang på 16 prosent på fersk sei når vi ser hele kvantumet under ett. For fryst sei økte gjennomsnittsprisen fra kr 12,34 til kr 13,14 noe som utgjør en prisstigning på 6 prosent. Dette innebærer at også for sei ble det mindre prisforskjell på leveranser av ombordfryst og fersk fisk.

Gjennomsnittsprisen for fersk hyse var kr 8,87 i 2010 mot kr 9,21 i 2011 (pris beregnet sløyd uten hode), noe som gir en prisoppgang på like under 4 prosent. For fryst hyse økte gjennomsnittsprisen fra kr 12,82 til kr 12,99 noe som utgjør en oppgang på litt over 1 prosent.

Rekefiskerne opplevde også en meget positiv

prisutvikling i beretningsåret. For fryste rå reker til pilling økte gjennomsnittsprisen fra kr 13,51 pr. kg i 2010 til kr 16,58 pr. kg i 2011, noe som utgjør en prisoppgang på kr 3,07 eller 23 prosent.

For kokte skallreker til konsum økte gjennomsnittsprisen fra kr 48,64 pr. kg i 2010 til kr 52,49 pr. kg i 2011, det vil si en prisoppgang på kr 3,85 eller 8 prosent.

Det ble også et meget godt år i fisket etter kongekrabbe, og for den norske flåten fikk man tidenes høyeste verdi med 147 millioner kroner. Verdøkningen kom som en følge av en meget positiv utvikling i markedsprisen og derved pris til fisker. Gjennomsnittsprisen for kongekrabbe fisket av den norske flåten i det regulerte fisket økte fra kr 62,- i 2010 til kr 93,- i 2011, det vil si en økning på nesten 49 prosent. Forrige rekordår for den norske flåten var i 2008.

Det understrekes at prissammenligningene foran er gjort uten hensyn til endringer i størrelsesfordeling fra ett år til et annet eller at det kan være forskjellige størrelsesfordelinger mellom fersk og fryst fisk.

For de artene som er særlig påvirket av svingningene i ferskmarkedet, må Råfisklaget periodevis foreta midlertidig reduksjon eller suspensjon av minstepris. Det er etablert et eget prisutvalg som skal følge markedsutviklingen for disse artene, for å kunne komme med raske korreksjoner for disse artene.

I beretningsåret har det vært gjennomført midlertidig suspensjon av minsteprisen på følgende arter: Lysing og rødspette. Kveite under 40 kg hadde i en periode på halvannen måned i september/oktober redusert minstepris. For breiflabb ble antall vektklasser redusert til to – over og under 4 kg. Samtidig ble minsteprisene oppjustert.

Ellers vises det til tabell 2 som viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppen fisk og for reker, kongekrabbe, taskekrabbe, småvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småvalkjøtt og biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall og gir indikasjon på en utvikling. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskjelling mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Tabell 2: Utvikling i faktisk betalte priser* for hovedvaregruppen fisk og for reker, kongekrabbe, taskekrabbe, småvalkjøtt og biprodukter 2002–2011 (kroner pr. kg)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fisk (alle arter)	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46	9,00	8,39	9,44
Reker	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77	14,23	15,40	17,77
Kongekrabbe	103,14	76,41	68,41	63,76	68,50	60,40	26,99	25,34	46,29	86,03
Taskekrabbe	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42	7,51	7,60	8,26
Småvalkjøtt	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50	32,30	32,17	31,99
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	7,96	4,77	4,90	5,21	5,60	6,27	6,67	6,99	6,03	5,20

*) Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småvalkjøtt og biprodukter.

Foto: Charles A. Aas

Vektgrense for stor torsk

Våren 2007 innførte Råfisklaget, etter forhandlinger med fiskeindustrien, en egen vektklasse for stor torsk. Vektgrensen for stor torsk ble satt til 5 kg.

Før vintersesongen 2010 ble det i prisdrøftelsene enighet om å endre denne vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Bakgrunnen for denne endringen var markedsmessige endringer i prisforskjellen mellom saltfiskklassene *crescido* og *grauo*. Vektgrensen på 5 kg var tilpasset disse saltfiskklassene. Den nye vektgrensen på 6,5 kg var tilpasset skillet mellom vektklassene *grauo* og *especial* hvor det fortsatt var en betydelig prisforskjell.

Mange fiskere ga uttrykk for at de var misfornøyd med denne endringen, selv om det ikke er mulig å beregne om noen taper eller vinner på en slik endring. Dette på grunn av at minsteprisene som avtales vil være knyttet til hvordan vektgrensene defineres slik at en lavere vektgrense fører naturlig til lavere minstepris i et stabilt marked.

Partene i prisdrøftelsene ble høsten 2010 enige om at vektgrensen skulle evalueres av Nofima slik at man kunne fastsette en endelig vektgrense for stor torsk. Rapporten fra Nofima ble fremlagt i september 2011 og saken ble behandlet under prisdrøftelsene samme måned. Konklusjonen ble at vektgrensen for stor torsk ble justert til 6 kg.

Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige former for omsetningstjenester for fiskeflåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene. I bunnen for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket fremgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere blant annet inngå mer eller mindre formaliserte avtaler for leveransene.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fisken til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker. I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv

formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. Kval ble i 2011 i hovedsak omsatt innenfor ordningen med leveringsavtaler godkjent av Råfisklaget.

På vår nettbaserte lagerauksjon av fryst fisk fra nøytrale fryselaagre – NR Auksjon – var det i 2011 en fin utvikling. Den totale omsetning via auksjon og kontrakter var på ca. 1,7 milliarder kroner mot 1,3 milliarder året før. Det vil si en verdøkning fra året før med ca. 25 prosent. Kvantumet utgjorde ca. 170 tusen tonn rund vekt mot ca. 135 tusen tonn året før. Det vil si en kvantumsøkning på ca. 25 prosent.

Egenovertakelse av fryst fisk, særlig fra trålere, utgjorde til sammen en omsetningskvantum på ca. 28 tusen tonn rund vekt til en verdi av ca. 253 millioner kroner. Det har i beretningsåret kommet til en del nye snurrevadbåter som fryser sin fisk om bord og omsetter denne via de nøytrale fryselaagre.

Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med omsetningskvoter for deltakende fartøy, med totalkvoter på 15 tonn for fartøy under 20 meter og 25 tonn for fartøy over 20 meter. Fartøy som kom inn under regelverket for kjøp og produksjon av egen fangst, fikk ikke restriksjoner i omsetningen. Sesongen ble gjennomført uten vesentlige omsetningsproblemer. Ut over dette ble ikke dirigerings- og reguleringsadgangen benyttet i beretningsåret.

Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved en viss bruk av egenandeler.

I beretningsåret har de viktigste føringstilskuddene vært:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
 - Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg
 - Kryssføring av hyse og små torsk fra konvensjonell industri til filetproduksjon
 - Brønnbåtføring av notfangst levende sei
- I tillegg har Råfisklaget i beretningsåret hatt ordninger for føring av sjøtilvirket tørrfisk, fersk kystreke, fisk ut av overskuddsområder til produksjonsanlegg og hoder/

rygger til industriell tørking. På grunn av den gode flyten i omsetningen, har det vært lite behov for føring av fisk ut av overskuddsområder. Dette er det imidlertid vanskelig å forutse da behovet vil være tett knyttet til utviklingen i fiskeriene sammenholdt med avsetningssituasjonen i de forskjellige regionene.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på 28,3 millioner kroner til føringstilskudd i 2011.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringstilskudd for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føringstilskuddene er også viktig for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikkostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i virksomhetsrapporten bak i beretningen for 2011.

Økonomi

Resultat 2011

Resultatregnskapet for 2011 viser et underskudd etter skatt på 9,6 millioner kroner. Tilsvarende resultat i 2010 var et overskudd på 4,8 millioner kroner. Resultatet er i stor grad påvirket av den finansielle uroen internasjonalt, ikke minst knyttet til gjeldssituasjonen i EU.

Den positive økningen på omsetningsverdien medførte økte avgiftsinntekter på 11 millioner kroner, mens andre driftsinntekter økte med 0,4 millioner. Samlede driftsinntekter utgjorde 67 millioner i 2011 mot 55,5 millioner året før.

Driftsresultatet viser et underskudd på 7 millioner kroner. Dette er 10 millioner bedre enn året før. Forbedringen av driftsresultat skyldes i vesentlig grad økning av omsetningen, samtidig som kostnadssiden er under kontroll. Selv om utviklingen er positiv er driftsresultat fortsatt negativt, noe som betyr at Råfisklaget er avhengig av gode finansresultat for fortsatt å vedlikeholde egenkapitalen og å sikre tilstrekkelig likviditet. Styret følger utviklingen på kostnadssiden i forhold til de forventede avgiftsinntekter, og i samsvar med vedtatte strategier og ansvar for langsiktig sikring av lagets soliditet, vil styret årlig måtte vurdere nivået på avgiftssatsene.

Gjennom fastsatte budsjetter oppnår styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå og tjenestetilbud. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskerne og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2011 ble det i likhet med de tidligere år utgiftsført betydelige beløp som anvendes til ulike aktiviteter i mange samfunn langs

Foto: Charles A. Aas

kysten. Samtidig prioriteres midler for å bidra til å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon, med videre.

Finansmarkedet har vært preget av uro gjennom 2011, noe som har medført at lagets portefølje av markedsbaserte verdipapirer er blitt nedskrevet med 14 millioner. Dette er urealiserte tap som kan bli reversert når finansmarkedet vil ta seg opp. Realiserte renter og gevinster bidro likevel til et positivt finansresultat. Det har vært en negativ avkastning på den forvaltede kapitalen var på 3,3 prosent.

Renteinntektene utgjorde 13 millioner mot 15,4 millioner året før. Markedsrenten var omtrent på samme nivå som i 2010, men inntektsreduksjonen har sammenheng med en generelt forbedret likviditet hos fiskekjøperne og dermed mindre utestående som rentebelastes. Denne forbedrede betalingsevnen til fiskekjøperne medførte mindre behov Råfisklaget å benytte ekstrakreditter, og dermed ble våre rentekostnader redusert fra 2,7 millioner til 1,5 millioner.

Samlet sett viser Råfisklagets datterselskapet et positivt resultat på 1,2 millioner kroner.

Netto finansinntekter i 2011 viser et overskudd på

1,6 millioner. I 2010 var det et netto overskudd på 25,2 millioner.

Råfisklagets resultat før skatt viser et underskudd på 5,4 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 4,3 millioner kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 5 millioner kroner, jfr. regnskapets note 1.

Den totale omsetningen ble på 6,954 millioner kroner, noe som er 1,283 millioner høyere enn i 2010.

Styret er tilfreds med at driftsresultatet er forbedret med 10 millioner, men registrerer likevel at uroen i finansmarkedet har resultert i et svakere finansresultat enn normalt og at dette igjen har medført at årsresultat etter skatt er negativt.

Balansen pr. 31. desember 2011

Råfisklagets eiendeler utgjorde 641 millioner ved utgangen av regnskapsåret, hvorav 474 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Økningen av totalbalansen fra 2010 har sammenheng med økning i utestående fordring på fiskekjøperne.

Kortsiktig gjeld var på 173 millioner som er en økning fra 128 millioner i 2010. Økningen er i hovedsak knyttet til kortsiktig gjeld vedrørende oppgjørsordningen.

Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat utgjorde ved årets slutt 458 millioner.

Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 301 millioner, noe som er 11 millioner svakere enn 2010.

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er redusert med 23 millioner. Netto betalingsstrøm knyttet til drift har vært på 16 millioner i netto utbetalinger. Den negative betalingsstrømmen har sammenheng med høyere utestående fordring på fiskekjøperne.

Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

I 2011 ble ordningen med utvidet 14 dagers betalingsfrist for kjøperne videreført slik den ble innført i 2009 i samsvar med ønske fra industriens organisasjoner. Selv om industrien har hatt en betalingsfrist på 28 dager, har oppgjørstiden til fisker vært opprettholdt på 15 dager. Ordningen med utvidet kredittid var avhengig av statlig garanti gjennom Innovasjon Norge. Denne garantien ble gjennom 2011 gradvis avviklet og opphørte i sin helhet 31.12.2011.

I 2011 var det få konkurser blant fiskekjøperne. Generelt var betalingsevnen til industrien bedre enn de siste årene. Likevel utfordres oppgjørsordningen til Råfisklaget gjennom sesongen når industriens betalingsevne og økonomi blir presset. Det er derfor nødvendig kontinuerlig å utvikle og følge opp rutineene knyttet til korrekt innsending av sluttседler og kontroll med betalingsstrømmene. Som et ledd i dette ble det i 2011 igangsatt et prosjekt for å utvikle teknologien slik at sluttседdelen sendes inn direkte fra kaikanten straks fangsten er levert. I løpet av 2012 vil innføring av dette bli startet, noe som forventes å gi større sikkerhet for det økonomiske oppgjøret med raskere oversikt over utestående.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til enhver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper.

Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets solide egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

I de siste tre årene har industrien hatt 14 dager utvidet betalingsfrist for kjøp av råstoff. Uten råfisklagets solide egenkapital har det ikke vært mulig å få etablert utvidet garanti og framskaffet tilstrekkelig med likvide midler, slik at dette kunne vært gjennomført på så gunstige vilkår for næringen. Samtidig har fiskerne fått utbetalt sine oppgjør like raskt som tidligere, og fiskerne har slik sett vært tilnærmet uberørt av den finansielle situasjonen.

Garantistillelser

Enhver fiskekjøper må stille garanti for kjøp av fisk slik salgslaget krever. Dette er hjemlet i lovgivning og forretningsregler.

For kjøp gjennom Råfisklaget kan kjøperne velge ulike former for garantistillelser. De fleste kjøperne stiller garanti gjennom å delta i en felles garantiordning basert på innbetalt depositum og et felles garantifond (spesifisert i regnskapets note 11) i tillegg til en bankgaranti. De kjøperne som deltar i den felles garantiordningen finner dette gunstig fordi kravet til bankgaranti er redusert.

De kjøperne som ikke deltar i den felles garantiordning, må stille fulle individuelle bankgarantier. Kjøpere som foretar innkjøp gjennom Råfisklagets auksjoner, kan stille sikkerhet gjennom kredittforsikring.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2011 vesentlig bedre enn i 2010, og antall konkurser ble redusert.

Etter drøftelser med Fiskeri- og kystdepartementet og Fiskeri- og havbruksnæringens Landsforening ble det i 2009 etablert en statlig garantiordning gjennom Innovasjon Norge for å kunne gi industrien en utvidet kredittid på 28 dager for kjøp av råstoff.

Ordningen ga industrien en utvidet garantiramme på 320 millioner hvorav Innovasjon Norges stilte med 240 millioner og Norges Råfisklag stilte med 80 millioner.

Ordningen ble videreført i 2011, men ble som planlagt avviklet 31.12.2011.

Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene.

På forvaltningen i 2011 ble det oppnådd en negativ avkastning på -3,3 prosent. Resultatet preges av negativ utvikling på finansmarkedene som følge av internasjonal finanskrisen som har preget hele 2011. For å gi et bilde av situasjonen var resultatet på Oslo Børs -18,75 prosent,

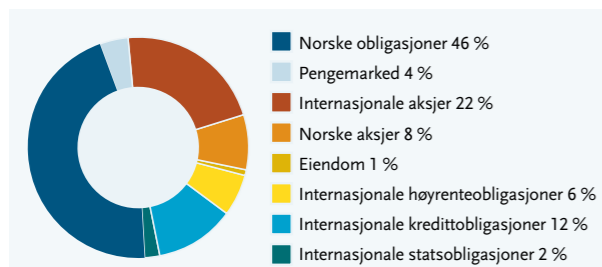

Diagram 3: Norges Råfisklags plasseringer

og den internasjonale markedsindeksen Morgan Stanley Local viste -5,2 prosent.

Strategien for kapitalforvaltningen har virket over mange år. Analyser over flere år viser at kapitalforvaltningen har gitt meravkastning til Råfisklaget.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og om forvaltningen er innenfor de av styret fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkeds-plasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2011 fremgår av diagram 3.

Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positive bidrag til virksomheten, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I 2011 har driften gitt et positivt resultat på 4 millioner kroner. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilte garantiordninger (regnskapets note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at underskuddet for 2011 på kr 9.616.148 dekkes av annen egenkapital.

Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i 2007 et arbeid med å justere størrelsen på - og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Saken var på høring i eierorganisasjonene høsten 2007, men høringen resulterte ikke i et samlende standpunkt. I 2008 arbeidet et utvalg i styret videre med temaet og en skissert løsning ble presentert på representantskapsmøtet i 2009. På dette møtet fattet representantskapet følgende vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering og ber styret arbeide videre med sikte på endelig behandling på representantskapsmøtet i 2010.

Saken ble tatt opp til ny behandling på representantskapsmøtet 2010. Etter innledning og debatt fattet representantskapet følgende vedtak:

Med bakgrunn i de harde angrepene som har kommet mot råfiskloven og Råfisklaget den senere tid, mener representantskapet tiden ikke er riktig for å endre på styringsstrukturen i Råfisklaget.

Representantskapet ber styret gjennomføre en periodisk gjennomgang av fordelingen av representanter mellom organisasjonene i representantskapet og styret hvert 6. år. Representantskapet anmoder om at en første gangs behandling av en slik periodisk gjennomgang, foretas på representantskapsmøtet i 2012.

Datterselskaper

Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 prosent av ANS Sjøgata 41/43 (øvrigt 6 prosent eies av Råfisklaget) og 25 prosent andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2011 viser et overskudd på 4 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2011 viser en egenkapital på 46,5 millioner.

I 2011 har Fiskernes Hus arbeidet med utvikling av Samvirkegården i Tromsø. Det gamle bygget fra 1955 skal rives for oppføring av nytt bygg på tomten. Fiskernes Hus eier i dag 25 prosent av bygget, og ønsker at det nye bygget skal fremstå som et senter for norsk sjømat og kystens næringsliv.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne,

for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 54,5 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2011 viser et underskudd på 2,2 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

Kystens Hus AS

Selskapet er inntil videre et heleiet datterselskap av Norges Råfisklag, og har som formål å forvalte areal til forretningsaktiviteter, fellestjenester og informasjonsvirksomhet for profilering og utvikling av kysten og kystens næringsliv.

Selskapet er i prosjektfase der aktivitetene i 2011 har vært å videreutvikle konsept og forretningsplan for å etablere Kystens Hus i det nye bygget til Samvirkegården AS. Selskapet har engasjert en prosjektleder. Aksjekapitalen er 500 tusen kroner, mens egenkapitalen ved årsskiftet var negativ med 422 tusen kroner. Årsresultatet viser et underskudd på 593 tusen kroner. Selskapet fikk i 2011 innvilget 643 tusen i ekstern prosjektfinansiering.

I 2012 vil selskapet fortsatt være i en prosjektfase, men det er planlagt i løpet av 2012 å etablere det fremtidige driftsselskapet gjennom innhenting av ekstern kapital der Norges Råfisklag vil ha minoritetsinteresser.

Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskade i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2011 var på 1,7 prosent. Dette er en svært positiv og gledelig utvikling fra tidligere år. Sykefraværet var i 2010 på 5,5 prosent som har vært nivået de siste årene. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 64 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget, til sammen 58,1 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Samarbeidet med de

ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Selskapet har et verdigrunnlag som tilsier at det er strengt forbudt å drive diskriminering på grunn av kultur, rase eller kjønn; eller drive med psykisk, fysisk seksuell eller verbal trakassering.

Av Råfisklagets 64 ansatte pr. 31. desember 2011 var det 30 kvinner og 34 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 542.000, mens den for kvinner var kr 419.000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde ca. 30 prosent i 2011. Dette er på nivå med 2010.

Forretningsregler

Styret vedtok nye forretningsregler for iverksettelse fra 1. januar 2012. Endringene i forretningsreglene er i stor grad en tilpasning til formuleringer i Havressurslova og de nye vedtektene til Råfisklaget. I de nye forretningsreglene er adgangen til å påføre forskudd på sluttseddelen fjernet.

Ytre miljø

Konsernets selskaper forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå. Kontorbygget i Svolvær benytter fjernvarme fra sjøvann til oppvarming, samtidig som fyanlegget i 2011 er skiftet ut til et mer energiøkonomisk system.

Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

Utsikter 2012

Utviklingen i kvotene siden 2002 for de viktigste fiskearterne Norges Råfisklag har omsetningsretten til fremgår av tabell 3.

For fjerde år på rad er det en betydelig økning av kvota for torsk nord for 62° N. Fra 2011 til 2012 øker torsk kvota med 17.000 tonn. I samme periode øker hysekvota med 3.000 tonn mens seikvota går ned med 7.000 tonn. Sett under ett er kvotesituasjonen svært positiv for torsk, hyse og sei nord for 62° N. I 2012 er det en samlet kvote for nevnte arter på 657.000 tonn – 65 prosent mer enn

for 10 år siden. Det åpnes for et betydelig fiske, noe som igjen stiller store krav til blant annet mottakskapasitet, likviditet og flyt i omsetningen for at så store ressurser skal kunne omsettes under sesongfiskeriene.

Etter 13 uker i 2012

Hele 167.500 tonn torsk eller 47 prosent av den norske torsk kvota nord for 62° N er landet og omsatt fra norske fartøy i Råfisklagets distrikt pr. uke 13 i 2012. Dette er nesten 20 prosent mer torsk omsatt enn til samme tid i 2011, nesten 30 prosent mer enn i 2010 og hele 80 prosent mer enn i 2009. Kapasiteten i førstehandsleddet og

system og rutiner rundt dette blir virkelig satt på prøve i slike perioder. I overkant av 3.000 ulike norske fiskefartøy har sørget for nesten 50.000 enkeltleveranser til et 200-talls ulike fiskekjøpere/mottak under torsk fiskeriene de 13 første ukene i 2012.

Uke 12/2012 ble en rekorduke. Fra norske fiskere ble det omsatt hele 27.800 tonn med torsk til over 302 millioner kroner i verdi. En nesten tilsvarende topp var det i uke 12/1997, da med 26.800 tonn til 174 millioner kroner i verdi. Den store aktiviteten i uke 12/2012 bidro til at Råfisklaget passerte 650 millioner kroner i utestående hos fiskekjøperne og foretok over 9 tusen utbetalinger til fiskerne rett før påske til en verdi av omlag 450 millioner kroner.

Råfisklaget har også i forkant av denne vintersesongen pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene for å legge forholdene til rette for avviklingen av sesongfiskeriene.

På grunn av den økonomiske situasjonen i Europa – spesielt i de viktige markedene i Spania, Portugal og Italia – rettet Råfisklaget sammen med FHL en henvendelse til Fiskeri- og kystdepartementet om å få etablert en tilsvarende garantiordning som tidligere var stilt til disposisjon for kjøp av råstoff. Departementet var positiv til dette, og i mars 2012 godkjente Stortinget en ny ordning for 2012 med de samme rammer som tidligere.

I løpet av første kvartal 2012 ble det avviklet lokale og regionvise møter med en rekke fiskere og fiskekjøpere.

I løpet av første kvartal 2012 har fiskere som leverte fangst i Råfisklagets distrikt i gjennomsnitt oppnådd de samme priser for torsk, 2 prosent høyere priser for hyse og 7 prosent høyere priser for sei sammenlignet med samme periode i 2011. Ombordfrysede reker til pilling har i samme periode fått en prisoppgang på 8 prosent.

Ser vi utviklingen over en fireårs periode fra før den globale finanskrisen og prisenfallet i 2009 og 2010 fram til 1. kvartal 2012, så ligger de i gjennomsnitt oppnådde torsk- og hyseprisene fortsatt henholdsvis 37 og 14 prosent under. Sei- og rekeprisene har hatt en positiv utvikling i samme periode og ligger henholdsvis 44 og 36 prosent over.

Etter 13 uker i 2012 er det samlet omsatt 45.600 tonn eller 17 prosent mer fangst i Råfisklagets distrikt enn i samme periode i 2011. Verdien av den samlede fangsten ligger 457 millioner kroner eller 20 prosent over 2011. Omsetningen fra norske fartøy viser 33.300 tonn eller 15 prosent mer omsatt enn i samme periode i 2011. Verdien for de norske ligger 354 millioner kroner eller 19 prosent over 2011. Av sistnevnte utgjør hele 301 millioner kroner (85 prosent) verdiøkning i torsk fiskeriene for norske fiskere etter 13 ukers drift i 2012.

Også i 2011 har det vært viktig for styret å legge Råfisklagets formål til grunn for mange av de valg og prioriteringer som måtte gjøres: «Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring».

I dette formålet ligger det en klar utfordring om å sikre fiskernes inntekter, men også å sørge for en effektiv omsetning av fangstene og garantere fiskerne oppgjør. Det ligger også et ansvar for at Råfisklaget skal bidra til å balansere ulike hensyn mot hverandre.

Norges Råfisklags bærende verdier er rettferdighet, ryddighet og å sørge for en sunn og god konkurranse om fiskernes råstoff. Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Råfisklagets styre tar på alvor.

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 2002–2012 (tusen tonn rund vekt)

Fiskeart nord for 62° N	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Torsk	196	196	225	226	220	200	202	244	283	337	354
Sei	152	154	154	200	176	201	225	204	183	152	145
Hyse	51	58	71	65	68	76	79	97	123	155	158
Sum torsk, sei og hyse	399	408	450	491	464	477	506	545	589	644	657

Tabell 4: Utvikling i minstepriser, vinter 2002–2012 (kroner pr. kg og prosent)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Endr. 2011-2012
Torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*							25,00	20,75	16,25	17,50	17,25	-1,4 %
Torsk 2,5-5,0 (-6,5/-6,0) kg*	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	13,25	14,50	14,50	0,0 %
Torsk 1,0-2,5 kg	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,00	11,25	12,75	12,50	-2,0 %
Hyse over 8 hg	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,50	7,50	8,25	8,25	0,0 %
Sei over 2,3 kg	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00	7,50	9,50	10,00	+5,3 %
Sei 1,2-2,3 kg	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	7,25	8,00	+10,3 %

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektklasse og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektklasseinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 5: Omsetning 2002–2012 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

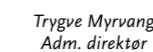
		Pr. uke 13										
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Norske fartøy:	Torsk:	93.200	101.400	108.500	96.500	92.900	103.000	100.600	92.700	129.700	139.800	167.500
	Hyse:	10.900	8.400	13.400	12.900	9.700	14.300	13.300	12.900	12.100	15.900	20.600
	Sei:	23.800	25.700	23.000	20.900	22.100	20.500	17.200	13.000	15.700	10.700	11.900
	Reker:	6.900	2.200	4.300	400	5.100	400	4.000	1.000	1.100	3.200	2.900
Sum all fangst norske:		142.200	143.100	158.500	142.100	144.400	166.700*	168.000*	138.500*	203.900*	216.400*	249.700*
Utenlandske fartøy:	Torsk:	21.300	18.400	12.100	20.400	19.700	20.600	20.300	23.500	25.200	29.400	33.000
	Hyse:	3.900	2.600	2.100	4.300	3.900	6.800	5.400	7.400	9.600	10.000	10.300
	Sei:	700	400	1.000	1.200	1.300	2.000	2.400	3.000	4.300	1.200	2.400
	Reker:	800	200	600	900	300	300	0	0	0	100	900
Sum all fangst utenlandske:		40.800	36.800	21.300	32.600	36.600	34.700	33.900	41.200	49.500	51.800	64.100
Sum norske og utenlandske:		183.000	179.900	179.800	174.700	181.000	201.400*	201.900*	179.700*	253.400*	268.200*	313.800*

*) I «Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet i perioden 2007-2012 pr. uke 13 med henholdsvis 14.000, 19.800, 8.700, 33.800, 20.300 og 30.500 tonn pr. uke. I tilsvarende summer pr. uke 13 for årene 2011 og 2012 inngår alger (tare) høstet i norske farvann med 15.600 tonn i 2011 og 6.100 tonn i 2012.

Tromsø, 31. desember 2011
19. april 2012

Willy Andreassen

Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Hilmar Blika
Nestleder

John Bjørnholm

Roger Hansen

Kurt Ludvigsen

Einar Helge Meløysund

Ove Johnny Måsøy

Ann-Jorunn Olsen

Oddleif Torsteinsen

Harald E. Hansen

Tove Isaksen
Ansattes representant

Jan Røger Lerbukt

Johnny Caspersen

Regnskap

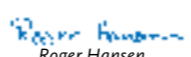

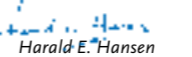

Resultatregnskap pr. 31. desember 2011

Konsern		(tall i hele tusen)		
2010	2011	Noter	2011	2010
Norges Råfisklag				
DRIFTSINNTEKTER				
5 670 837	6 954 140	2	6 954 140	5 670 837
-5 625 007	-6 897 165		-6 897 165	-5 625 007
45 831	56 975	2	56 975	45 831
14 000	14 379			
9 979	10 827		10 080	9 699
69 809	82 180		67 055	55 530
DRIFTSKOSTNADER				
38 709	40 758	4,15	38 646	37 610
47 009	37 798	9,15,17	30 520	28 642
4 714	3 401	3	3 401	4 714
4 647	3 936	10	1 467	1 697
95 078	85 893		74 034	72 663
-25 269	-3 713		-6 980	-17 134
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER				
906	1 557	6	1 202	-6 642
1 278	1 277	6	60	48
16 238	13 615		12 968	15 366
8 076	6 305		6 305	8 023
8 409	-16 508	5	-13 943	10 446
-3 022	-1 762		-1 485	-2 709
-277	-4 416	7	-4 371	-253
31 607	69		1 624	25 184
6 338	-3 644		-5 356	8 050
-1 542	-5 972	1	-4 260	-3 254
4 796	-9 616		-9 616	4 796
OVERFØRINGER				
		14	-9 616	4 796

Balanse pr. 31. desember 2011

Konsern		(tall i hele tusen)		
2010	2011	Noter	2011	2010
Norges Råfisklag				
EIENDELER				
Anleggsmidler				
6 298	5 516	1		
22 812	29 128	10	2 758	694
4 039	3 978	10	3 932	3 968
		6	100 580	99 526
15 851	14 333	6	538	662
32 472	30 614	7	19 251	18 598
11 579	10 338	4	10 338	11 579
33 397	31 096	9,13,15	29 636	30 724
126 449	125 003		167 033	165 751
Omløpsmidler				
177 503	228 487	11	228 487	177 503
11 500	11 361	9,18	8 871	10 167
79 035	77 716	5	77 716	79 035
172 539	175 221	5	146 560	138 921
46 335	33 834	8	12 338	35 255
486 912	526 620		473 973	440 880
613 361	651 624		641 005	606 631
EGENKAPITAL & GJELD				
Egenkapital				
Innskutt egenkapital				
			11	11
Opptjent egenkapital				
2 296	2 848			
465 540	455 225		458 062	467 826
467 836	458 073	14	458 073	467 836
Langsiktig gjeld				
6 896	5 836	12		
		1	2 685	3 359
7 090	7 386	16	7 386	7 090
13 986	13 222		10 071	10 449
Kortsiktig gjeld				
65 756	82 371		82 371	65 756
1 824	5 190	1	4 935	1 824
38 847	45 439		44 943	38 805
25 112	47 329		40 613	21 962
131 539	180 329		172 862	128 346
613 361	651 624		641 005	606 631
2 870	2 460	12	2 460	2 870
6 896	5 836	12		

Tromsø, 31. desember 2011
19. april 2012

 Willy Andreassen	 Robert Hansen Styreleder	 Trygve Myrvang Adm. direktør	 Hilmar Blika Nestleder	 John Bjørnholm
 Roger Hansen	 Kurt Ludvigsen	 Einar Helge Meløysund	 Ove Johnny Måsøy	 Ann-Jorunn Olsen
 Oddleif Torsteinsen	 Harald E. Hansen	 Tove Isaksen Ansattes representant	 Jan Røger Lerbukt	 Johnny Caspersen

Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Norges Råfisklag eier 100% av aksjene i Marininvest AS, Fiskernes Hus AS og Kystens Hus AS som sammen med Norges Råfisklag utgjør konsernregnskapet.

Klassifiseringsprinsipper.

Fordringer og gjeld knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Fordringer og gjeld som ikke er knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld dersom de forfaller til betaling innen ett år eller er lett omsettelige. Som ekstraordinære inntekter og kostnader føres vesentlige inntekter og kostnader av uvanlig art og som ikke kan forventes å opptre regelmessig.

Driftsinntekter

Norges Råfisklag presenterer omsetning som første linje i resultatregnskapet. Omsetningen er totalt ilandbrakt førstehandsverdi på fisk, skalldyr, bløtdyr, akkar, småkval og biprodukter av disse.

Eierandeler i andre selskap

Norges Råfisklag eier 6% av andelene i ANS Sjøgata 41/43. Disse eierandelene blir sammen med datterselskapene Marininvest AS, Fiskernes Hus AS og Kystens Hus AS, presentert som netto andel av egenkapital (egenkapitalmetoden). Fiskernes Hus AS eier 94 % av andelene i ANS Sjøgata 41/43, og vurderer disse andelene etter egenkapitalmetoden. Andre andeler og aksjer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi pr 31.12.

Obligasjoner, sertifikater og aksjer

Kortsiktige plasseringer klassifiseres som omløpsmidler. Markedsbaserte verdipapirer er vurdert til markedsverdi pr 31.12, mens andre verdipapirer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi pr 31.12. Ved vurdering av eventuell nedskrivning av andre verdipapirer er hele porteføljen lagt til grunn. Plasseringer i utenlandsk valuta er omregnet etter den laveste av transaksjonskurs

Foto: Charles A. Aas

og kurs pr 31.12. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst bare inntektsføres i den utstrekning den medgår til å dekke urealisert tap i samme valuta.

Pensjonsforpliktelser

Norges Råfisklag dekker i hovedsak sine pensjonsforpliktelser via kollektive pensjonsordninger i livselskap. Disse pensjonsordninger omfatter i alt 129 pensjoner, herav er 59 personer yrkesaktive. Pensjonsordningene er behandlet som ytelsesplaner for alle som er ansatt før inngangen på 2011. Dette innebærer at Norges Råfisklag har forpliktet seg til å utbetale pensjoner etter en nærmere avtalt størrelse. Nye ansatte etter dette tilbys innskuddspensjon. Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som er opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler er vurdert til markedsverdi. Hvilke forutsetninger disse beregningene bygger på fremgår av note 4. Pensjonsmidler som kan sannsynliggjøres til bruk til dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser er oppført som en eiendel i lagets balanse.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler vurderes til historisk kost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger. Bedriftsøkonomiske avskrivninger er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

Noter

Note 1 Skatter

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag.

Konsern		Norges Råfisklag		
2010	2011	2011	2010	
6 338	-3 644	Resultat før skattekostnad	-5 356	8 050
-7 634	22 218	Permanente forskjeller	17 733	-10 849
2 957	-4 029	Endring i midlertidige forskjeller	1 172	-3 005
-110	-552	Resultatandel datterselskap/tilknyttet selskap	-1 202	6 642
1 553	13 994	Sum	12 347	838
-5 977	-735	Fremførbart ligningsmessig underskudd		
838	13 259	Årets skattegrunnlag	12 347	838
235	3 712	Årets betalbare inntektsskatt	28 %	3 457
1 589	1 478	Årets formueskatt	0,3 %	1 478
1 824	5 190	Årets betalbare skatt	4 935	1 824

Utsatt skatt

Utsatt skatt eller skattefordel pr 31.12 er beregnet på grunnlag av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Negative midlertidige forskjeller og positive midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Konsern		Norges Råfisklag		
2010	2011	2011	2010	
-192	-192	Omløpsmidler	-192	-192
-24 221	-24 140	Anleggsmidler	-917	-986
324	4 272	Andre forskjeller	10 338	11 579
-24 090	-20 061	Sum midlertidige forskjeller som påvirker betalbar skatt	9 229	10 400
1 597	359	Forskjeller knyttet til verdipapirer	359	1 597
-22 492	-19 702	Sum midlertidige forskjeller	9 588	11 998
-6 298	-5 516	Utsatt skattefordel(-)/skatteforpliktelse	2 685	3 359
	28 %	Anvendt skattesats	28 %	

Skattekostnad

Konsern		Norges Råfisklag		
2010	2011	2011	2010	
1 824	5 190	Årets betalbare skatt	4 935	1 824
-237	781	Endring utsatt skatt	-675	1 433
-45		For mye avsatt skatt 2010		-2
1 542	5 972	Årets skattekostnad	4 260	3 254

Note 2 Lagsavgift

Driftsinntektene består av lagsavgift samt leieinntekter og andre driftsinntekter. Lagsavgiften har for inntektsåret 2011 vært på 57 millioner og avgiftssatsene har vært som følger:

	1.1–31.12
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	0,95 %
Ombordfrossen fisk, ombordfrosne skalldyr	0,73 %
Tilvirket vare	0,73 %
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,30 %

Omsetningen har i 2011 vært på 7 milliarder. Det har vært både utenlandske og norske landinger, og omsetningen samt inntektene fra denne omsetningen fordeler seg slik:

	Norge	Utland	Sum
Omsetning	5 778 843	1 175 297	6 954 140
Lagsavgift:			
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	33 047		33 047
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare	15 929	7 081	23 010
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	301	616	917
Sum lagsavgift	49 278	7 697	56 975

Note 3 Bevilgninger

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i lagets distrikt. Det gis også støtte til utadrettede tiltak. Videre er laget delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også

studiestøtte som kan relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike utvalg til disse formål.

	2011	2010
Styrets bevilgninger	3 338	3 887
Markedsrådets bevilgninger	63	827
Sum bevilgninger	3 401	4 714

Note 4 Pensjonskostnader og netto pensjonsmidler

Netto pensjonsmidler	2011	2010
Verdi av pensjonsmidler	83 629	88 281
Nåverdi av pensjonsforpliktelser	-101 622	-118 006
Utsatt resultatføring av estimatavvik	28 330	41 304
Netto pensjonsmidler oppført i lagets balanse	10 338	11 579

Estimatavvik resultatføres over pensjonsordningenes gjennomsnittlige opptjeningsstid.

Sammensetning av årets pensjonskostnad	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 346	5 523
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	5 436	5 897
Forventet avkastning av pensjonsmidler	-4 717	-4 491
Årets pensjonskostnad	6 064	6 928

Forutsetninger som er lagt til grunn for beregningen	2011	2010
Avkastning av pensjonsmidlene	5,40 %	5,70 %
Diskonteringsrente	4,60 %	5,40 %
Årlig lønnsvekst	4,00 %	4,50 %
Årlig G-regulering	3,75 %	4,25 %
Regulering av løpende pensjoner	3,75 %	4,25 %

Note 5 Markedsbaserte aksjer og andre omløpsmiddelaksjer

Markedsbaserte aksjer	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Selskaps navn:			
Orkla ASA a-aksjer	20 000	2 227	896
Frontline Ltd	10 000	1 701	259
Storebrand Privat Investor ASA	6 156	85	61
Eltek ASA	30 000	1 744	102
Global Eiendom Utbetaling 2007 AS	98 039	981	422
Statoil Hydro ASA	2 080	354	321
Sparebanken Nord-Norge EK	27 734	1 077	892
Norsk Hydro ASA	11 700	478	328
Sparebank1 SMN EK-bevis	18 000	998	707
Sparebank1 SR-bank EK-bevis	6 090	302	250
Sum aksjer	9 946	4 237	

Markedsbaserte aksjer (fond)	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Selskaps navn			
Danske Invest Horisont aksje	10 958	13 742	17 049
Danske Invest Norge aksjer institusjon I	1 129	1 656	3 053
Alfred Berg Global quant	70 117	13 622	14 457

Alfred Berg Gambak	355	3 392	3 454
Realkapital EUR Opportunity Inv ord.	188 117	1 495	1 490
Global Infrastruktur I AS	97 943	1 020	876
Landkreditt Kina	12 305	3 003	2 542
Aberdeen Eiendom	487 325	1 301	1 257
NLI Eiendomsinvest AS	8	3 000	3 275
Prime Office Germany AS	40	1 320	390
Ringnes Park Senter AS	60	3 201	3 162
Storebrand Privat Investor ASA	144 855	1 207	1 446
Pareto Verdi AS	3 332	4 655	3 829
DnB Nor Obx omset fond	150 000	5 801	5 250
Ishares MSCI Emerging mark	12 925	3 225	2 928
Ishares S & P Euro 350 IdxFund	13 005	2 527	2 620
Dia Diamonds dow jones Industry	5 300	4 132	3 856
OIH US oil service	1 555	1 042	1 067
Xact Fonder SBX	6 609	2 281	1 482
Sum aksjefond	71 620	73 480	
Sum omløpsaksjer /aksjefond	81 566	77 716	

Obligasjoner

Eneste forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet vedrørende obligasjoner, obligasjonsfond og pengek-markedsfond, er Marinvest AS sin plassering i Vital Garanti Kapital som er på 28,7 millioner.

Selskaps navn	Rente	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Pan Fish	8,57 %	2 571	2 571	2 378
Selbu Sparebank 08/13		2 000	1 979	2 046
Sparebanken Nord-Norge 09/19		2 000	2 000	2 135
Sparebank 1 SMN 10/		1 000	1 000	1 047
Danske Bank Obligasjon		2 000	2 002	1 874
Havila Shipping ASA 10/14		1 000	991	900
Sparebanken Sogn og Fjordane		1 000	1 000	952
Bjugn Sparebank		2 000	2 000	1 978
Soknedal Sparebank 10/14		500	500	498
Sandsvør Spbk Fondsoblig. 04/		668	677	619
Obligasjonsforetaket IV AS	5,40 %	2 000	2 000	1 140
Obligasjonsforetaket V AS		3 500	3 500	1 225
Bud, Fræna & Hustad Sarebank		1 500	1 500	1 473
Sparebank 1 Livsforsikring AS	3,30 %	500	410	433
Lillestrøm Sparebank 11/16		2 000	2 000	1 964
Toten Sparebank 06/99		250	229	195
Tolga-Os Sparebank 10/15		2 000	2 000	1 964
Sparebanken Midt-Norge		500	458	450
Obligasjonsforetaket III AS	6,10 %	1 000	969	300
Danske Andelskassers Bank AS		1 000	1 002	850
FRN Aker Kværner ASA 06/13		2 000	1 949	1 940
Hjelmeland Sparebank 08/		500	496	496
Storebrand Livsforsikring AS 08/		500	501	471
Toten Sparebank		100	99	99
Norwegian Air Shuttle ASA 09/12		500	506	501
Sandsvør Spbk Fondsoblig. 05/		500	443	448
Trøgstad Sparebank 10/15		500	500	494
Sparebanken Pluss	7,46 %	250	205	222
Surnadal Sparebank 10/15		500	500	496
Bamble og Langesund Spbk		2 000	1 998	1 960
Voss Veksel- og landmandsbank	7,71 %	1 500	1 500	1 466
Bø Sparebank		500	423	422
Storebrand Livsforsikring AS 08/14		1 000	1 003	985
DOF ASA	3,18 %	1 000	1 012	948
Color Group ASA 10/15		500	500	500

Lom og Skjåk Sparebank	1 500	1 501	1 476
Storebrand ASA	2 500	2 500	2 456
Hegra Sparebank 10/15	1 500	1 500	1 484
Hegra Sparebank 10/14	1 500	1 502	1 507
Sparebank1 Nordvest 11/16	1 000	1 000	975
DOF Subsea AS 11/16	1 000	986	910
Toten Sparebank 11/	370	368	359
I.M. Skaugen SE 11/13	500	500	475
Tolga-Os Sparebank 07/17	1 000	985	989
DnB Nor bank ASA 11/17	1 000	1 000	992
Sparebanken Nordvest08/13	500	500	502
Ørskog Sparebank 10/20	500	486	485
Color Group ASA 11/16	50	498	500
Solstad Offshore 11/16	500	471	473
Sum obligasjoner	54 218	49 451	

Obligasjonsfond	Andeler	Kostpris	Bokf.verdi
Alfred Berg OECD +	3 762	3 294	3 538
Alfred Berg Obligasjon	291 342	32 898	33 082
Alfred Berg Kort obligasjon	4 996	506	495
Bond Corp.High Yield Euro IH NOK	5 154	5 557	6 876
Danske Invest norsk obligasjon	22 340	22 879	23 552
Ing Intl senior bank loans euro	50	20 919	23 082
Sum obligasjonsfond	86 053	90 625	

Pengemarkedsfond	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Danske Invest Norsk Likviditet	2 495	2 490	2 488
Alfred Berg Pengemarked	38 906	3 979	3 996
Sum pengemarkedsfond	6 468	6 484	
Sum obligasjoner og fond	146 739	146 560	

Det er kostnadsført kr 13 943 på disse verdipapirene.

Beløpet fremkommer slik:

Kostnadsført forrige års verdiøkning aksjer og aksjefond	- 8 979
Kostnadsført verdireduksjon av bokført verdi for 2011	- 3 849
Kostnadsført forrige års verdiøkning av obligasjoner og fond	- 935
Kostnadsført verdireduksjon av bokført verdi for 2011	- 179
Sum kostnadsført 2011	- 13 943

Note 6 Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap

Egenkapitalmetoden benyttes ved vurdering av andelen til Norges Råfisklag i datterselskap og tilknyttede selskap.

Konsern				Norges Råfisklag							
Ek-and.1.1	Res.and.	Utb/ Salg	Ek 31.12	Selskap	Kostpris	Ek-and.1.1	Res.andel	Utb	Kjøp/Salg	Ek-and 31.12	Eierandel
Datterselskap											
				Fiskernes Hus AS	2 500	42 552	3 980	0	0	46 532	100,0 %
				Marinvest AS	56 000	56 803	-2 185	0	-148	54 471	100,0 %
				Kystens Hus AS	1 000	170	-593	0	0	-422	100,0 %
				Sum datterselskap	59 500	99 526	1 202	0	-148	100 580	
Tilknyttede selskap											
4 811	552	0	5 363	Kirkenesterminalen AS							42,9 %
11 040	1 005	-3 075	8 970	ANS Sjøgata 41/43		662	60	-185	0	538	6,0 %
15 851	1 557	-3 075	14 333	Sum tilknyttede selskap		662	60	-185	0	538	

Note 7 Andre anleggsmiddelaksjer

Konsern				Norges Råfisklag							
Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Selskaps navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Eierand.		
186 819	1 868	18 134	1 868	HRG	186 819	1 868	18 134	1 868			
356 284	17 814	9 100	9 100	Sparebanken Nord-Norge	356 284	17 814	9 100	9 100			
3 300	14	508	508	Lytix Biopharma AS	3 300	14	508	508			
2 500	250	1 000	100	Sinas AS	2 500	250	1 000	100	2,7 %		
1 670	1 670	2 390	2 390	Fiskeribladet Fiskaren AS	1 670	1 670	2 390	2 390	33,3 %		
1 000	1 000	1 000	1 000	Måsøy Næringsutvikling AS	1 000	1 000	1 000	1 000	15,3 %		
150	150	150	150	Samvirkegården AS					25,0 %		
583	233	376	0	Vadsø Fryselager AS							
100	100	100	100	Værøy Fryselager AS							
438	38	2 880	2 880	Calanus AS							
823	823	823	823	Norinnova Invest AS A-aksjer							
83	83	83	83	Norinnova Invest AS B-aksjer							
667	292	4 002	0	Praktisk Teknologi AS							
825	825	950	424	Kristiansund Fryseri AS							
20	100	100	100	Båtsfjord Sentralfryselager AS							
938	938	910	910	Hammerfest Fryseri AS							
930	93	1 353	582	Dualog AS							
512	512	7 029	3 529	Stella Polaris AS							
1 744	1 744	1 782	1 782	Kap Nord Fond AS							
		8 200	4 100	Andel i Norges Råfisklags Pensjonskasse			8 200	4 100			
		446	185	Diverse andre selskap			446	185			
		61 316	30 614				40 778	19 251			

Nedskrivning av anleggsaksjer fremgår i resultatregnskapet under finanskostnader. I 2011 er anleggsaksjene nedskrevet med 4,1 millioner.

Note 8 Bundne midler

Av de likvide midler er følgende bundet:	2011	2010
Bundet skattetrekk	1 577	1 504
Sum bundne midler	1 577	1 504

Norges Råfisklag har en trekkrettighet hos Fokus Bank for inntil 250 millioner som kan benyttes i tidsrom hvor likviditeten i laget er anstrengt.

Note 9 Tap på fordringer/utlån

Fordringer og utlån er vurdert til antatt virkelig verdi. Tapføringer fremkommer slik:

Konsern			Norges Råfisklag		
Avsetning 01.01	Avsetning 31.12	Endring	Avsetning 01.01	Avsetning 31.12	Endring
192	192	0	192	192	0
210	210	0	210	210	0
		0			0
		0			0
		0			0
		Netto tap i 2011			0

Note 10 Inventar, maskiner, transportmidler og eiendommer

Konsern		Norges Råfisklag	
Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter	Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter
14 346	84 196	14 220	694
1 431	8 760	1 431	2 064
-419	0	-419	0
15 357	92 956	15 232	2 758
-419	0	-419	0
11 799	63 828	11 719	0
3 978	29 128	3 932	2 758
1 492	2 443	1 467	0
10 -30%	4 - 10 %	10 -30%	0 %

Eiendommer inklusive tomter er forretningseiendommer hvor fremkommet bokført verdi er anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle påkostninger. Levetid er beregnet til 25 år for anskaffelser og avskrives med 4 % lineære avskrivninger.

Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokf.verdi	Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskr.	Kjøp	Bokf.verdi
21 402	21 352	64	113	Stortorget 2, Tromsø	0	0	0	0
5 964	5 112	0	852	Sjøgata 41/43, Tromsø	0	0	0	0
30 272	14 679	257	15 850	Sjøgata 39, Tromsø	0	0	0	0
25 865	22 685	6 375	9 555	Fiskergt. 22, Svolveær	0	0	0	0
83 502	63 828	6 695	26 370	Forretningseiendom	0	0	0	0
Fritidseiendom								
399	0	2 064	2 463	Hytteeiendom, Tromsø	399	0	2 064	2 463
295	0	0	295	Diverse tomter	295	0	0	295
694	0	2 064	2 758	Fritidseiendom	694	0	2 064	2 758
84 196	63 828	8 760	29 128	Eiendommer	694	0	2 064	2 758

Investering og salg av driftsmidler de siste 5 år

Konsern				Norges Råfisklag				
Driftsløsøre		Eiendommer		År:	Driftsløsøre		Eiendommer	
Kjøp	Salg	Kjøp	Salg		Kjøp	Salg	Kjøp	Salg
1 650	390	930	0	2007	1 499	390	15	0
911	2 444	2 467	0	2008	785	2 444	32	0
847	0	329	0	2009	721	0	0	0
2 199	870	394	0	2010	2 199	870	65	0
1 431	419	8 760	0	2011	1 431	419	2 064	0

Note 11 Tilgode fiskekjøpere

Garantifondene	2011	2010
Depositum fra kjøperne	83 594	82 034
Felles garantifond	25 399	24 866
Sum garantifond	108 992	106 900

garantifondene er det i tillegg stilt individuelle bankgarantier. Fiskekjøpere som ikke deltar i garantiordningen, må stille individuelle bankgarantier eller kredittforsikring. Det er i tillegg etablert en statlig garantiordning gjennom Innovasjon Norge for å kunne gi fiskekjøperne en utvidet kredittid på 28 dager for kjøp av råstoff. Rammen for denne ordningen er på 320 millioner, hvorav Norges Råfisklag og garantifondet stiller med 25 % av risikoen.

Garantifondet administreres av Norges Råfisklag, og er etablert som sikkerhet for oppgjør fra fiskekjøperne hvor avkastning av midlene tilfaller fondet. Avkastning av innstående depositum tilfaller fiskekjøperne. Utover

Note 12 Pantstillelser/Garantistillelser

Av konsernets gjeld er 5 836 sikret ved pant. Bokført verdi pr. 31.12 av de eiendelene som er stillet som sikkerhet er 15 855.

Norges Råfisklag har stillet garanti for følgende:

Solidaransvarsgaranti overfor deltakerne i ANS Sjøgata 41/43	2 460
Sum garantistillelser	2 460

Note 13 Konsernmellomværende

Følgende oppstilling viser mellomværende selskapets datterselskap. Beløpene er i de respektive regnskaper bokført som andre fordringer under omløpsmidler eller kortsiktig gjeld.

	2011	2010
Fiskernes Hus AS	- 20	38
Kystens Hus AS	1 725	377
Sum tilgode Norges Råfisklag	1 705	414

Note 14 Egenkapital

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 11 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåtrederens Forbund basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5,5, 0,5, 1,5 og 3 tusen. Medlemstall i organisasjonene kan variere, og andelskapitalen varierer da tilsvarende. Følgende oppstilling viser spesifisering over egenkapitalen samt egenkapitalendringer.

	Andelskapital	Annen EK	Sum EK
Andelskapital (21 à 500)	11		11
Annen egenkapital		467 826	467 826
Egenkapital 01.01	11	467 826	467 836
Konserninternt forhold		-148	-148
Årets resultat		-9 616	-9 616
Egenkapital 31.12	11	458 062	458 073

Note 15 Godtgjørelser og utlån

Norges Råfisklag hadde ved utgangen av inntektsåret 64 ansatte fordelt på 58 årsverk. Lønnskostnadene i laget kan spesifiseres som herunder:

Konsern		Norges Råfisklag	
2010	2011	2011	2010
29 192	32 143	30 164	28 130
2 438	2 338	2 251	2 403
6 928	6 109	6 064	6 928
151	168	167	149
38 709	40 758	38 646	37 610

Godtgjørelser gitt til administrerende direktør, valgte organ og revisjon har for 2011 vært som følger

	Lønn/ Honorar	Pensjons- kostnad	Annen godtgjør.
Administrerende direktør	1 452	215	10
Styrehonorar	1 980	209	41
Kontrollnemndas honorar	217	24	15
Ekstern revisjon			324
- konsulenttjenester			103

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte. Det er en forutsetning at lånet benyttes til boligformål og maksimalt lånebeløp er 100 % av lånetakst og ikke høyere enn 1.600.000 pr. ansatt. Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 30 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte. I 2011 har rentesatsen vært på 2,75% for hele året. Herunder følger en spesifisering over saldo på utlån.

	Antall	Gjenstående løpetid	Saldo
Administrerende direktør	1	21 år	1 008
Øvrige ansatte	43		27 138
Andre lån og tapsavsetning			1 490
Sum utlån ansatte	44		29 636

Note 16 Langsiktig gjeld

Annen langsiktig gjeld er netto inntrukne midler av overtredelser av saltvannsfisklovens og råfisklovens bestemmelser. Dette er lagets prisreguleringsfond, og beløpet fremkommer som inntrukne midler som er betalt, mens ubetalte inntrukne midler ikke fremkommer i posten. Midlene administreres av laget og benyttes til å dekke kostnader ved kontrollaktivitet samt ordninger som understøtter lagets omsetning for eksempel føring av fisk. Regnskap over fondet rapporteres årlig til Fiskeridepartementet. Følgende oppstilling viser oversikt over langsiktig gjeld:

2010	2011	2011	2010
6 896	5 836	Pantelån i Fokus Bank	
		Utsatt skatt	2 685
5 873	7 090	Inngående balanse 1.1	7 090
7 166	6 588	Netto inntrukne midler	6 588
-50	-87	Omkostninger/tilskudd etc	-87
-5 900	-6 204	Brukte midler kontrollaktivitet	-6 204
7 090	7 386	Annen langsiktig gjeld 31.12	7 386
13 986	13 222	Sum langsiktig gjeld 31.12	10 449

Note 17 Overføring til eierorganisasjonene

Følgende overføringer eller avsetninger er gjort til lagets eierorganisasjoner for 2011:

	2011	2010
Tjenestekjøp for oppnevning til årsmøte i Norges Råfisklag	1 000	1 000
Støtte til utadrettede tiltak	679	730
Støtte til drift og investering i Velferdsstasjoner	516	399
Annonsering ifm årsmøter	250	153
Prosjektsamarbeid (herunder IWMC)	180	115
Sum overført/avsatt til lagets eierorganisasjoner	2 624	2 398

Note 18 Andre kortsiktige fordringer

Av andre kortsiktige fordringer er lagets mellomværende med fiskeridepartementet den største posten. Dette gjelder utlegg laget har hatt for godkjente føringsordninger i lagets distrikt. Herunder følger en spesifisering av andre kortsiktige fordringer.

Konsern		Norges Råfisklag	
2010	2011	2011	2010
5 754	1 797	1 797	5 754
296	732	732	296
317	353	353	317
		5	74
1 478	2 902	2 902	1 478
488	1 291	1 291	488
3 360	4 479	1 984	1 953
-192	-192	-192	-192
11 500	11 361	8 871	10 167

Note 19 Transaksjoner med nærstående parter

Norges Råfisklag har vært leietaker i Fiskernes Hus AS sine lokaler og er fakturert for 5,4 millioner kroner gjennom dette leieforholdet. Beløpet inngår i andre driftskostnader. I motsatt retning har Norges Råfisklag fakturert utleie av tjenester for 1,16 millioner for driftsledelse og administrasjon av Fiskernes Hus AS sine eiendommer og inngår i andre driftsinntekter. Fiskernes Hus AS er heleid datterselskap av Norges Råfisklag.

Kystens Hus AS er også et heleid datterselskap av Norges Råfisklag. Norges Råfisklag har viderefakturert kostnader for 50 tusen som inngår i andre driftsinntekter og har i tillegg overført 1,7 millioner i driftskreditt som fremgår i balansen under andre langsiktige fordringer. For driftskreditten er det fakturert renter på 25 tusen som inngår i posten renteinntekter.

Kontantstrømanalyse

(tall i hele tusen)

Konsern		Norges Råfisklag	
2010	2011	2011	2010
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
4 536 236	5 400 065	5 400 065	4 536 236
16 267	13 673	13 028	15 414
-13 545	-14 643	-20 263	-1 545
13 323	14 049		
9 300	7 582	7 192	8 928
-4 132 764	-5 185 568	-5 185 568	-4 132 764
-159 714	-186 941	-186 941	-159 714
-25 958	-2 734	2 449	-8 988
-40 471	-39 135	-37 476	-39 134
-4 115	-1 824	-1 824	-2 132
-6 172	-5 084	-5 084	-6 172
-2 982	-1 797	-1 755	-2 962
189 405	-2 357	-16 178	207 167
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
-6 825	2 301	1 088	-6 866
-2 379	-8 800	-3 495	-2 210
-1 498	-2 603	-4 629	-1 340
-10 702	-9 102	-7 036	-10 416
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
155	-764	297	1 216
-294	-277		
-139	-1 041	297	1 216
178 564	-12 500	-22 917	197 967
-132 228	46 335	35 255	-162 712
46 335	33 834	12 338	35 255
Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
	1 671	-286	
	-1 824	-1 824	
	3 000		
	3 894	1 467	
	-1 497	-2 057	
	-50 812	-49 725	
	43 056	41 325	
	-1 363	-6 320	
	1 241	1 241	
	277		
	-2 357	-16 178	

Kontrollkomitéens beretning

I beretningsåret 2011 har kontrollkomitéen gjennomført nødvendige kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Det er gjennomført besøk og kontroller ved hovedkontoret og regionkontorene.

Kontrollkomitéen har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Styrets beretning for 2011 er gjennomgått. Det er ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med Norges Råfisklags vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av representantskapet. Styret har fulgt opp representantskapets vedtak i aktuelle saker.

Det er gjennomført statusmøter med Råfisklagets sentrale ledelse og regionledelsene. I tillegg er det gjennomført statusmøter vedrørende Råfisklagets heleide datterselskaper Fiskernes Hus AS, Marininvest AS og Kystens Hus AS. Det er også lagt vekt på å opprettholde en god dialog med de ansatte på det enkelte arbeidssted.

Etter det kontrollkomitéen har erfart har både styret og administrasjonen utført et godt arbeid for fiskerne som omsetter sine fangster i Råfisklagets distrikt.

Heleide datterselskaper:

Fiskernes Hus AS - ingen merknader.

Marinvest AS - ingen merknader.

Kystens Hus AS - ingen merknader.

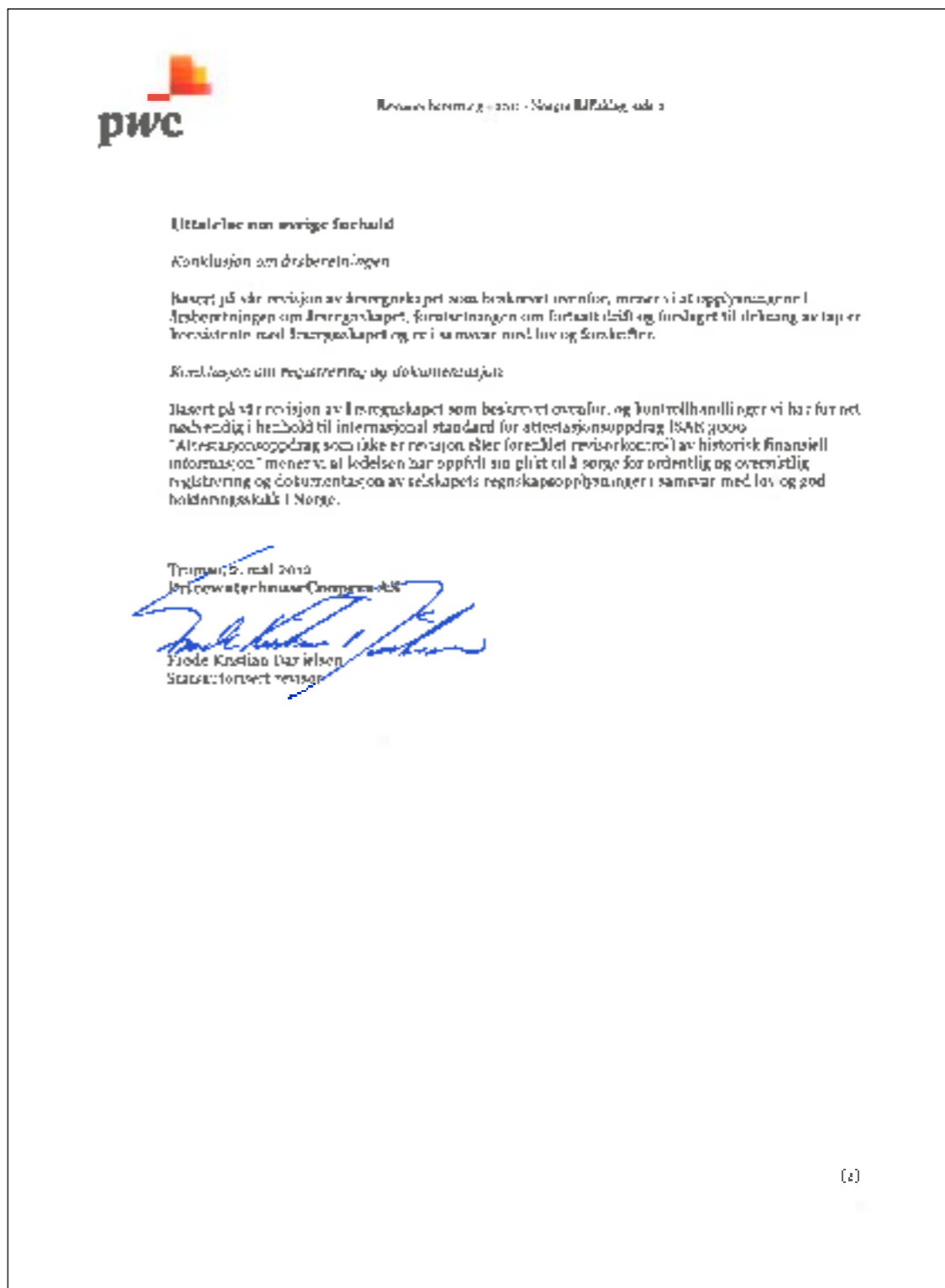
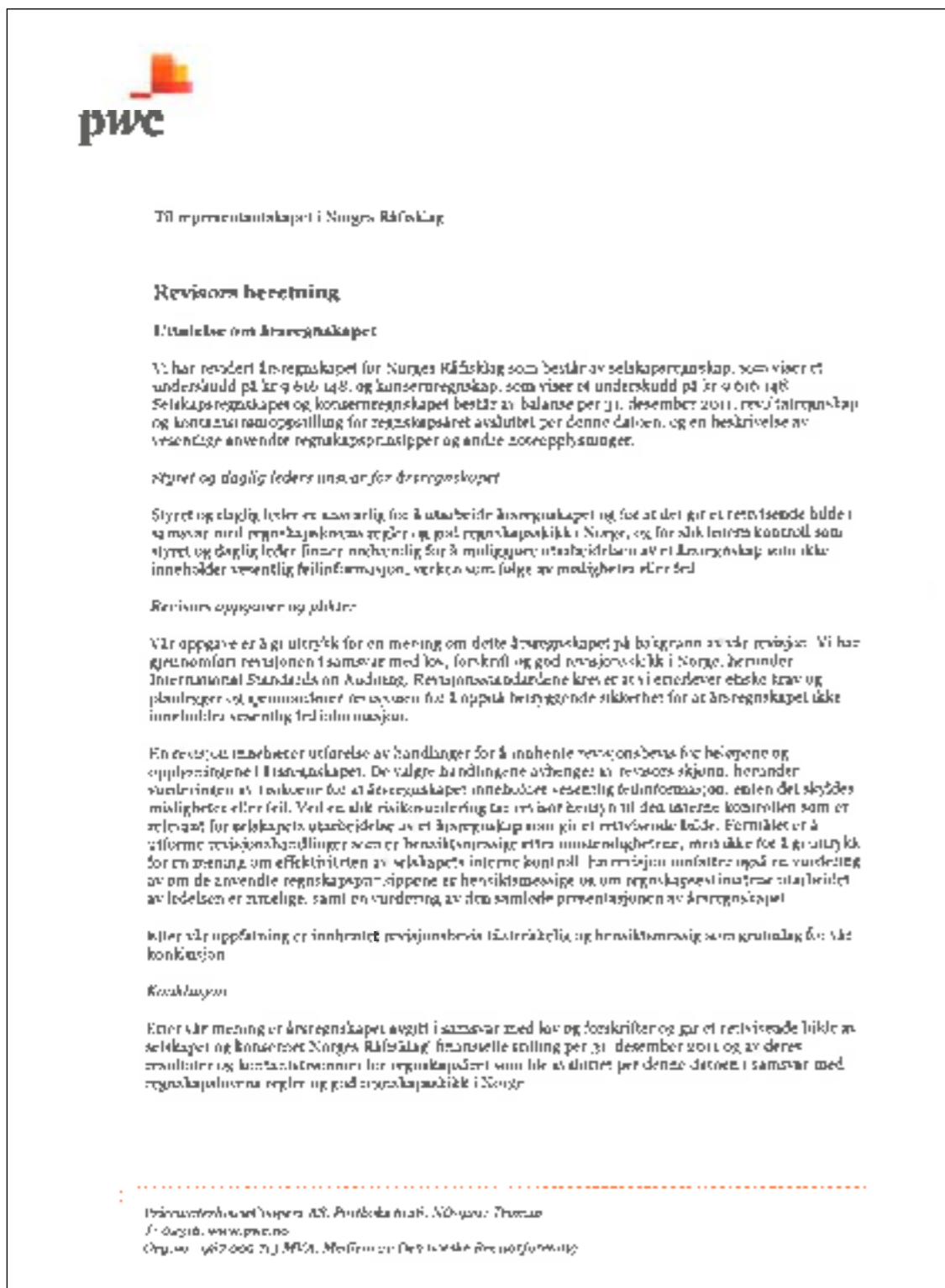
Tromsø 8. mai 2012

Geir Roger Benonisen

Stig Myhre

Johnny Ingebrigtsen

Revisors beretning

Virksomhetsrapport

Viktige arter/produkter

Torsk	42	Kongekrabbe	58
Hyse	49	Taskekrabbe	60
Sei	52	Vågekval	61
Reker	55	Sjølproduksjon av tørrfisk	63
Blåkveite	56		

Hovedtall for omsetning

Norges Råfisklag er fiskernes egen salgsorganisasjon og driver en velfungerende og moderne markedsplass for bærekraftig villfangst norsk sjømat. De viktigste artene er torsk, sei, hyse og reker som leveres langs kysten fra og med Nordmøre til og med Finnmark. I 2011 endte den samlede verdien av fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag på 6.954 millioner kroner. Dette er den høyeste omsetningsverdien Råfisklaget har hatt i løpende millioner kroner. Virksomheten omfatter førstehåndsomsetning av villlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i Havressurslova. Omsetningen inkluderer fangster både fra norske og utenlandske fiskefartøy. De utenlandske fartøyene er hovedsakelig russiske trålere.

Totalverdien på omsetningen i 2011 innebærer en økning på 1.283 millioner kroner eller 23 prosent fra 2010. For norske fiskere var økningen på 1.033 millioner kroner eller 22 prosent. For utenlandske fiskere ble det en økning på 250 millioner kroner eller 27 prosent. De utenlandske fangstene utgjorde 17 prosent av totalverdien i 2011. I 2010 var denne andelen 16 prosent. Rundt årtusenskiftet sto utenlandske landinger for over 30 prosent av totalverdien i Råfisklagets distrikt. Vi må tilbake til de to første årene med utenlandske landinger – 1990 med 5 prosent og 1991 med 11 prosent, for å finne lavere andeler enn i 2010 og 2011.

I 2011 ble det i Råfisklagets distrikt innrapportert et fangstkvantum på hele 844.000 tonn rund vekt. Kvantumet er hele 94.000 tonn eller 13 prosent høyere enn i 2010. Aldri tidligere er det registrert et større totalkvantum i Råfisklagets distrikt.

De seks siste årene er et stort kvantum krill inkludert i

omsetningstallene. Fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt har drevet et betydelig fiske etter krill i Sørishavet. Fangstene produseres ombord og produktene blir landet i Sør-Amerika. Slik fangst og omsetning av krill kommer inn under råfiskloven og fiskesalgslagene enerett til omsetning. Fra 2011 ble også alger (tare) høstet i norske farvann innlemmet i den organiserte omsetningen som Råfisklaget har ansvar for. I nedre del av tabell 7 er krill og alger holdt utenfor av hensyn til sammenligning med tidligere år.

De ti siste årene har det vært en stabil fordeling mellom hva norske og utenlandske fiskefartøy omsetter av fangst på første hånd i Råfisklagets distrikt. Det første året i perioden lå fordelingen på ca. 70 prosent fra norske og 30 prosent fra utenlandske fartøy. Fordelingen de ni siste årene, kun med mindre årlige avvik, har i gjennomsnitt ligget på ca. 80 prosent fra norske og 20 prosent fra utenlandske fartøy.

Det totale kvantumet fra norske og utenlandske fartøy, krill og alger (tare) holdt utenom, besto i 2011 av 52 prosent ferskt og 48 prosent ombordfrost råstoff. I 2010 var fordelingen 54 prosent ferskt og 46 prosent ombordfrost. Ser vi de norske landingene i 2011 for seg, så var fordelingen 65 prosent ferskt og 35 prosent ombordfrost. Tilsvarende var 67 prosent ferskt og 33 prosent ombordfrost i 2010. Utenlandske fiskefartøy leverte tilnærmet 100 prosent ombordfrosne fangster både i 2010 og 2011.

Til sammen 155.000 sluttседler (enkeltfangster) ble meldt inn til Råfisklaget i 2011. Det var 4.372 ulike fiskefartøy som sto bak disse landingene, hvorav 59 fartøy var utenlandske. På landsiden var 187 registrerte fiskekjøpere med anlegg i Råfisklagets distrikt i aktivt kjøp. Anlegg som kun er mottaksstasjoner er da ikke regnet med.

Tallene som fremgår av denne årsberetningen er basert på avstemte årskvantum og -verdier for fangster omsatt på første hånd mellom fiskere og kjøpere i Norges Råfisklags distrikt, men også for fangster som på annen måte kommer inn under fiskesalgslagets enerett til omsetning av villlevende marine ressurser. Omsetningen omfatter i all hovedsak torsk, fisk, skaldyr, bløtdyr, alger, kval mv. levert av norske og utenlandske fiskefartøy på strekningen fra og med Nordmøre til og med Finnmark. Unntak fra dette er angitt.

Tall i virksomhetsrapporten kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette har blant annet sammenheng med at det tar tid før endelige avstemte tall foreligger for omsetning og eksport. Det blir foretatt korreksjoner med tilbakevirkende kraft både av Statistisk Sentralbyrå/Eksportutvalget for fisk, Fiskeridirektoratet og fiskesalgslagene. Av fiskesalgslagene blir det blant annet foretatt registreringer (korreksjoner) når lagrede ombordfrosne fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

Sammenlignet med 2010 viser status for 2011 ca. 4.000 flere enkeltfangster og tilnærmet det samme antall fiskefartøy og kjøperanlegg.

Kvantums- og verdiutvikling

De samlede landingene av fisk i Råfisklagets distrikt økte fra 2010 til 2011 med 49.100 tonn eller vel 8 prosent.

Verdien av fiskelandingene økte i samme periode med 1.094 millioner kroner eller nærmere 22 prosent. Økte samlede landinger av torsk og hyse med 79.300 tonn og i negativ retning redusert kvantum sei med 27.900 tonn er de viktigste forklaringer bak kvantumsendringen. Økt samlet verdi for torsk og hyse med 1.128 millioner kroner og i negativ retning redusert verdi for sei med 77 millioner kroner er de viktigste forklaringer bak verdiendringen. Store deler av verdiøkningen i Råfisklagets omsetning fra 2010 til 2011, og årsaken til at mange fartøy kom ut av året med et godt resultat, kan tilskrives store kvoter og positiv utvikling, spesielt for torsk og hyse.

Fangstgruppen skaldyr og bløtdyr fikk fra 2010 til 2011 en økning på 3.700 tonn eller 13 prosent i kvantum og 190 millioner kroner eller 41 prosent i verdi. Forklaringen til oppgangen er først og fremst økning for reker med vel 4.300 tonn og hele 125 millioner kroner i verdi.

Fangst av småkval økte fra 2010 til 2011 med 19 tonn i kvantum og i overkant av 0,5 millioner kroner i verdi. Biprodukter som fangstgruppe endte i 2011 med et samlet kvantum på 16.600 tonn, en økning på 1.000 tonn fra 2010. Verdien av biproduktene utgjorde 89 millioner kroner i 2011, en nedgang på i underkant av 5 millioner kroner fra 2010. De viktigste endringene bak tallene for biprodukter er økt kvantum og verdi av torskelever, økt kvantum av torskeroغن og hau og en nesten halvering av

Tabell 6: Total omsetningsverdi med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2002–2011 (millioner kroner og prosent)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totalverdi	5.792	4.352	4.851	5.167	5.872	6.586	6.158	5.163	5.671	6.954
Norske fartøy verdi	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782	4.186	4.746	5.779
Utenlandske fartøy verdi	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376	977	925	1.175
Norske fartøy (%)	69	77	81	80	79	77	78	81	84	83
Utenlandske fartøy (%)	31	23	19	20	21	23	22	19	16	17

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2002–2011 (tonn rund vekt og prosent)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totalt*	585.000	523.000	531.000	527.000	561.000	596.000	579.000	592.000	750.000	844.000
Totalt uten krill og alger*					552.000	543.000	516.000	535.000	635.000	686.000
Herav norske fartøy kvantum	415.000	416.000	433.000	422.000	436.000	412.000	395.000	425.000	515.000	546.000
Herav utenlandske fartøy kvantum	170.000	107.000	98.000	105.000	116.000	131.000	121.000	110.000	120.000	140.000
Norske fartøy (%)	71	80	82	80	79	76	77	79	81	80
Utenlandske fartøy (%)	29	20	18	20	21	24	23	21	19	20

* Krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten. Krill: I 2006 startet fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt med fiske etter krill i Sørishavet. Fangstene produseres om bord og produktene blir landet i Sør-Amerika. Kvantumstallene for norske fartøy og totalkvantum, når det skal sammenlignes med tidligere år, må sees i lys av at det i perioden 2006-2011 i det enkelte år ble innmeldt henholdsvis 9, 53, 63, 57, 115 og 79 tusen tonn med krill. Krillen gjør mindre utslag i førstehåndsverdi, med en beskjedne samlet verdi de samme årene på 3, 17, 20, 18, 37 og 26 millioner kroner.

Alger (tare): Fra 2011 ble alger høstet i norske farvann også innlemmet i den organiserte omsetningen av villlevende marine ressurser. Taretråling/sanking langs kysten i Råfisklagets distrikt kom inn i omsetningen i 2011 med 79 tusen tonn. Alger gjør som krill mindre utslag i førstehåndsverdi, med 15 millioner kroner i 2011. Det må tas hensyn til forholdene rundt krill og alger ved sammenligning av tall med tidligere år.

Tabell 8: Kvantums-, verdi- og faktisk oppnådd prisendring for fisk, skalldyr/bløtdyr, kval og totalt for omsetningen i Norges Råfisklags distrikt 2010–2011 (prosent)

	Kvantumsendring (%)	Verdiendring (%)	Prisendring (%)
Fisk	+ 8,1	+ 21,6	+ 2,5
Sjøtilvirket tørrfisk	- 36,0	- 54,3	+ 40,1
Skalldyr/bløtdyr*	+ 13,4	+ 41,2	+ 24,6
Kval	+ 3,6	+ 3,0	- 0,6
Totalt for omsetningen**	+ 8,1	+ 22,7	+ 13,5

* Eksklusive krill fra Sørishavet. ** Eksklusive krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten.

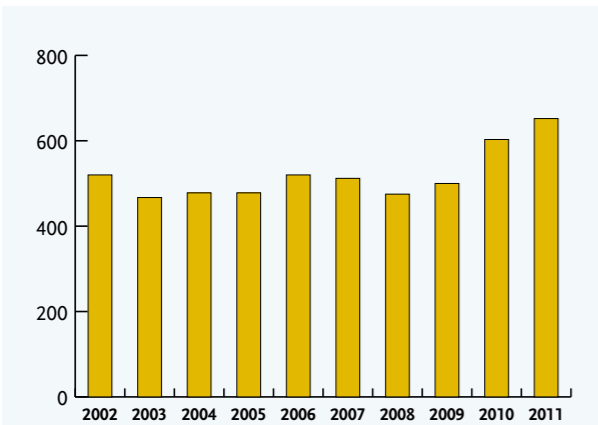

Diagram 4: Kvantumsutvikling fisk 2002–2011 (tusen tonn rund vekt)

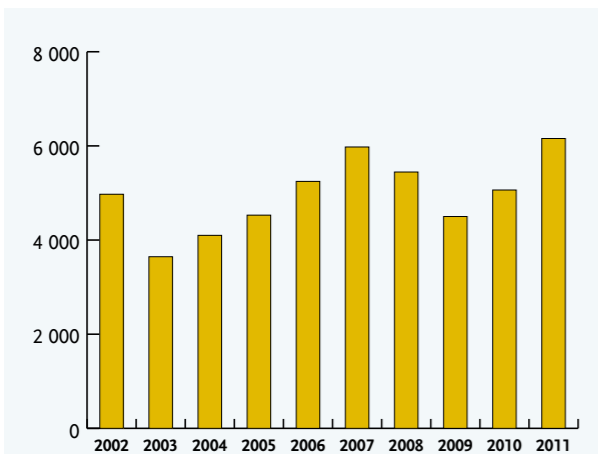

Diagram 5: Verdiutvikling fisk 2002–2011 (millioner kroner)

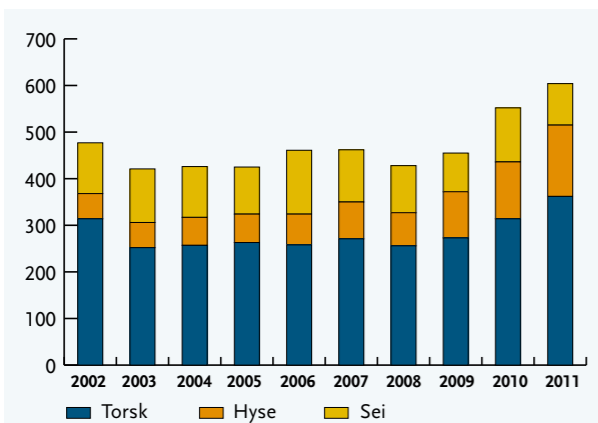

Diagram 6: Kvantumsutvikling torsk, hyse og sei 2002–2011 (tusen tonn rund vekt)

Tabell 9: Minstepriser for utvalgte fiskearter/vektklasser sløyd uten hode i januar 2010 og januar/desember 2011 (kroner pr. kg)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2010	Jan. 2011	Des. 2011
Torsk over 6,5 kg (6,0 kg)*	16,25	17,50	18,50
Torsk 2,5-6,5 kg (-6,0 kg)*	13,25	14,50	15,50
Torsk 1,0-2,5 kg	11,25	12,75	13,50
Torsk under 1,0 kg	9,25	9,25	10,00
Hyse over 8 hg, snørefanget	10,50	10,75	10,75
Hyse over 8 hg	7,50	8,25	8,25
Hyse under 8 hg	5,25	5,50	5,50
Sei over 2,3 kg	7,50	9,50	10,00
Sei 1,2-2,3 kg	5,75	7,25	8,00
Sei under 1,2 kg	4,75	6,00	6,25
Kvitlange over 2,0 kg	6,50	7,50	8,50
Brosme over 2,0 kg	7,50	7,50	8,25
Flekksteinbit over 3,0 kg	10,00	10,00	10,00
Blåkveite over 2,0 kg	18,50	20,00	21,50
Blåkveite 1,0-2,0 kg (japankuttet)	15,80	17,90	19,70
Uer, rund over 7,0 hg	8,00	8,50	9,50

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en justering av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. I januar 2010 og januar 2011 var minsteprisene for stor torsk inndelt i størrelsene 2,5-6,5 kg og over 6,5 kg, mens de i desember 2011 var inndelt i størrelsene 2,5-6,0 kg og over 6,0 kg. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning mellom de ulike år.

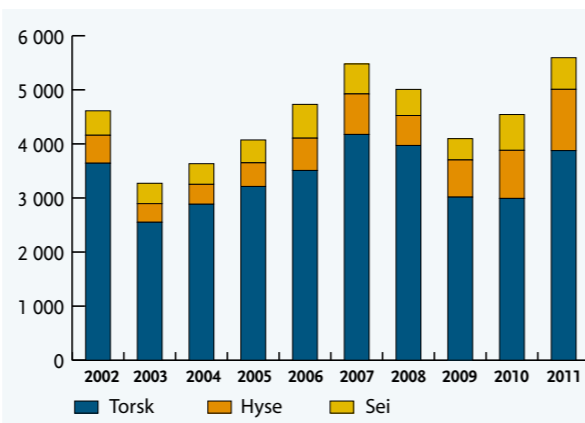

Diagram 7: Verdiutvikling torsk, hyse og sei 2002–2011 (millioner kroner)

Tabell 10: Distriktsvis kvantums- og verdiutvikling i landinger av torsk, hyse og sei – samlet, fordelt på norske og utenlandske fartøy 2007–2011 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År		2007		2008		2009		2010		2011	
		Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.
Finnmark	Kvantum	99	87	99	79	98	55	141	56	142	53
	Verdi	1.128	1.033	1.095	896	818	481	1.012	425	1.215	437
Troms	Kvantum	104	24	92	23	117	33	142	35	162	63
	Verdi	1.302	262	1.138	261	1.088	264	1.351	256	1.700	471
Nordland	Kvantum	127	3	113	6	129	8	145	13	157	6
	Verdi	1.558	44	1.408	70	1.255	80	1.251	100	1.555	57
Trøndelag	Kvantum	5	0	5	0	4	0	4	0	5	0
	Verdi	43	0	44	0	28	0	30	0	36	0
Nordmøre	Kvantum	8	4	8	4	6	5	8	8	9	7
	Verdi	65	44	54	42	44	39	56	60	62	61

Tabell 11: Fordeling av verdi på omsetningsformer for norske fartøy, verdi for utenlandske fartøy og samlet omsetningsverdi 2002–2011 (millioner kroner)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere	2.990	2.386	2.760	2.867	3.131	3.615	3.514	2.685	2.867	3.525
Auksjon, formidling, kontraktsalg m.v.	878	783	940	1.104	1.281	1.281	1.087	1.255	1.524	1.950
Egenovertakelser	145	170	245	176	205	178	181	246	355	304
Sum norske fangster	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782	4.186	4.746	5.779
Utenlandske fangster	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376	977	925	1.175
Samlet omsetningsverdi	5.792	4.352	4.851	5.167	5.872	6.586	6.158	5.163	5.671	6.954

kvantum og et fall i verdi for rognkjeksrogn med over 6 millioner kroner. Rognkjeksrogn er egentlig å anse som et hovedprodukt, men kategoriseres likevel som biprodukt.

Omsetningen i 2011 fordelte seg slik på de ulike fangstgruppene (2010-tall i parentes):

Fisk	652.500 tonn (603.400)	6.157 millioner kroner (5.063)
Skalldyr/bløtdyr*	31.500 tonn (27.800)	650 millioner kroner (460)
Småkval	549 tonn (530)	18 millioner kroner (17)
Biprodukter	16.600 tonn (15.600)	89 millioner kroner (94)

* Eksklusive krill fra Sørishavet.

Omsetningsformer

Norges Råfisklag driver en velfungerende og moderne markedsplass for bærekraftig villfanget norsk sjømat. Råfisklaget tilbyr fiskere og fiskekjøpere flere ulike salgsopplegg og måter å kjøpe fangster på. Alternativene er i utgangspunktet basert på frivillighet, men tar utgangspunkt i et etablert regelverk og et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare. I hovedsak kan fiskerne selv velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøperne har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på, og det eksisterer ingen kjøpeplikt. De ulike formene for omsetning er:

Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere

Dette er den største og viktigste omsetningsformen i Norges Råfisklags distrikt. Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser danner et viktig fundament for denne omsetningen.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform som er godt tilpasset strukturen på kysten. Denne omsetningen har klare fortrinn når nærmere 4.400 fiskefartøy og ca. 260 kjøperanlegg og mottaksstasjoner skal samhandle. Lange avstander til alternative kjøpere utelukker ofte auksjon, samtidig som fiskernes tilhørighet ofte medvirker til at de foretrekker å levere lokalt. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere selv om det periodevis finnes alternative bedre betalende avtakere. Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere vil fortsatt være en hovedomsetningsform, med et åpent og frivillig tilbud om ekstra service og bistand fra Råfisklaget.

Auksjon

Lagerauksjon er en frivillig omsetningstjeneste og -form som tilbys den delen av fiskeflåten som fryser fangstene ombord. Fangstene landes ved nøytrale fryselagre der kvantum og størrelsessammensetning blir registrert. Dette danner grunnlaget for det tilbudet som presenteres for kjøperne. Fangstene er også tilgjengelige for kjøpere utenfor Råfisklagets distrikt, noe som bidrar til økt konkurranse om råstoffet og dermed bedre priser.

Foto: Charles A. Aas. Aftenstund i Vardø.

Råfisklagets distrikt. Det er fartøyene selv som velger den losseplass som passer best. Det er også fritt opp til fartøyene å bestemme om de ønsker fangstene lagt ut på auksjon eller om de vil gjøre avtaler med kjøpere via kontrakt. Før auksjon deles fangstene opp i hensiktsmessige pakker. Disse legges så ut og tilbys til registrerte kjøpere over hele landet. All auksjon av ombordfryst fisk omsettes i dag via Råfisklagets internetbaserte og fleksible auksjonssystem – NR Auksjon. Kjøperne kan blant annet velge mellom å legge inn automatiske bud eller å følge auksjonene manuelt og legge inn enkeltbud.

Tabell 17: Gjennomsnittspriser på auksjon for trålfangst ombordfryst fisk i 2011 og i de tre mest aktive månedene i året – oktober, november og desember 2010 og 2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	Gjennomsnittspriser på auksjon			Endring okt.-des. 2010-2011
	Okt.-des. 2010	Hele 2011	Okt.-des. 2011	
Torsk over 6,5 kg (6,0 kg)*	27,57	27,41	27,90	+ 0,33
Torsk 2,5-6,5 kg (-6,0 kg)*	23,77	22,61	22,25	- 1,52
Torsk 1,0-2,5 kg	20,32	18,97	19,65	- 0,67
Torsk under 1,0 kg	19,47	18,58	19,27	- 0,20
Sei over 2,3 kg	14,73	14,45	15,20	+ 0,47
Sei 1,2-2,3 kg	13,55	13,63	14,73	+ 1,18
Sei under 1,2 kg	10,50	11,58	11,16	+ 0,66
Hyse over 8 hg	13,91	12,60	12,98	- 0,93
Hyse under 8 hg	11,60	11,95	11,27	- 0,33

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en justering av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Tabellen viser gjennomsnittspriser for torsk i inndelingene 2,5-6,5 kg og over 6,5 kg i perioden oktober-desember 2010, 2,5-6,0 kg og over 6,0 kg i perioden oktober-desember 2011 og litt av begge klasseinndelinger for hele 2011. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning mellom årene.

2011 ble et godt år. Det ble solgt ombordfryst fisk til gode og stabile priser gjennom hele året. Det ble ny rekord med 1.670 millioner kroner i samlet verdi. Dette er en økning med 340 millioner kroner fra 1.330 millioner i 2010. I rund vekt utgjorde omsetningen 170.000 tonn i 2011, mot 135.000 tonn i 2010. De viktigste artene i 2011 var torsk (43 prosent), hyse (40 prosent) og sei (10 prosent). Toppmånedene for auksjon og annen omsetning av ombordfryst fisk er oktober, november og desember.

I 2011 sto trålere for ca. 70 prosent av den fisken norske fartøy bidro med til auksjon og annen omsetning av

ombordfryst fisk via de nøytrale fryselagene i Råfisklagets distrikt. Autolinere sto for ca. 20 prosent og snurrevad-/garnfartøy for de resterende 10 prosent.

I 2011 ble det i Råfisklagets distrikt innrapportert et kvantum på til sammen 546.000 tonn rund vekt fangst fra norske fiskefartøy, krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norske farvann holdt utenom. Ca. 191.000 tonn (35 prosent) av dette var ombordfryste fangster. Sammenstilles disse opplysningene med tabell 18 og 176.700 tonn i samlet kvantum for norske fangster losset ved nøytrale fryselagre, førstehåndsomsatt gjennom Råfisklaget, fremkommer det for 2011 at over 93 prosent av de norske ombordfryste fangstene tok veien om nøytrale fryselagre. I 2010 lå denne andelen på 98 prosent.

Kjøpere

Over flere tiår har det vært en negativ utvikling og betydelig nedgang i antall aktører knyttet til førstehåndsomsättning av villfanget fisk og skaldyr i Norge. Både på sjø- og landsiden er det gjort store omstruktureringer. Det har blitt færre fiskere og fiskefartøy, men også færre kjøperanlegg og industribedrifter. En konsekvens av dette, på grunn av at kvoter og fangstnivå har vært relativt stabilt og økende de siste årene, er at færre og større

enkeltleveranser blir omsatt til færre og større kjøpere. Tall for Norges Råfisklags distrikt viser også en slik utvikling.

Utviklingen i aktivitet og antall aktører har vært noe utypisk i perioden 2008-2011. I 2008 ble det registrert 166.000 enkeltfangster (sluttседler), i 2009 ble omfanget redusert til 134.000, i 2010 steg det igjen til 151.000 og i 2011 endte det på 155.000. Svingningene, som også gjenspeiles i antall fartøy som har levert fangst i Råfisklagets distrikt – 4.695 i 2008, 4.264 i 2009, 4.365 i 2010 og 4.372 i 2011, må sees i lys av de svært vanskelige avsetningsforholdene den minste kystflåten hadde under vinteren 2009. Denne flåtegruppen fikk ikke levert og kom seg derfor ikke i normalt fiske. Det har i perioden 2008-2011 heller ikke vært en normalsituasjon med negativ utvikling i antall kjøperanlegg i Råfisklagets distrikt. Antallet kjøpere ved årets slutt var 183 i 2008, 184 i 2009, 185 i 2010 og 187 i 2011.

Det er viktig for avviklingen av sesonger og fiskerier at det er likeverdige forhold og en sunn og god konkurranse mellom aktører på sjø og land. Utviklingen i antall aktører, men også aktørenes samarbeid, avtaler og eierskap, er av stor betydning for gjennomføringen av omsetningen.

Av tabell 19 fremgår det at 15 prosent av kjøperne sto for 64 prosent av totalverdien på omsetningen i Råfisklagets

Tabell 18: Fordeling av førstehåndsomsatte fangster gjennom Norges Råfisklag, losset ved nøytrale fryselagre 2007-2011 (tonn rund vekt og tusen kroner)

År		Norske					Utenlandske				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Fisk – tilvirket:	– kvantum	10.000	9.800	11.300	15.400	4.400	15.400	17.800	14.100	23.000	24.000
	– verdi	137.100	114.100	104.800	157.100	48.100	196.500	218.300	129.600	205.200	205.700
Fisk – utilvirket:	– kvantum	76.200	67.900	123.400	137.200	157.400	96.500	89.000	83.700	89.600	102.700
	– verdi	1.005.300	798.500	1.164.100	1.441.700	1.775.600	1.100.100	984.700	694.400	650.900	820.100
Skaldyr:	– kvantum	16.000	18.900	15.500	15.000	14.900	3.900	1.400	2.000	1.500	500
	– verdi	216.900	233.400	204.900	213.100	249.000	86.600	20.700	48.600	18.200	6.000
Kval:	– kvantum				20						
	– verdi				770						
Sum:	– kvantum	102.200	96.600	150.200	167.620	176.700	115.800	108.200	99.800	114.100	127.200
	– verdi	1.359.300	1.146.000	1.473.800	1.812.670	2.072.700	1.383.200	1.223.700	872.600	874.300	1.031.800

Vi gjør spesielt oppmerksom på at tallene i denne tabellen kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette kan skje fordi det blir foretatt registreringer (korreksjoner) med tilbakevirkende kraft når lagrede ombordfryste fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

Tabell 19: Andel av kjøpere fordelt etter omsetning 2007-2011

Mottatt kvantum	Prosentandel av kjøpere					Prosentandel av omsetningsverdi				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
rund vekt										
0-600 tonn	53	52	51	51	48	5	5	4	4	5
601-1.500 tonn	19	17	19	16	15	10	9	10	6	6
1.501-2.500 tonn	7	10	7	7	9	7	10	6	5	8
2.501-3.500 tonn	8	5	7	7	9	12	7	10	8	11
3.501-4.500 tonn	4	4	4	5	4	7	8	5	8	6
over 4.500 tonn	9	12	12	14	15	59	61	65	69	64

Tabell 20: Antall registrerte og aktive kjøperanlegg, fordelt distriktvis pr. 31. desember 2008-2011

Distrikt	Kjøperanlegg			
	2008	2009	2010	2011
Øst-Finnmark	18	17	18	16
Vest-Finnmark	17	17	18	16
Troms	28	31	33	32
Vesterålen	13	12	11	13
Lofoten/Salten	65	61	58	59
Helgeland	6	7	9	9
Nord-Trøndelag	4	7	6	7
Sør-Trøndelag	16	16	17	19
Nordmøre	16	16	15	16
Totalt	183	184	185	187

distrikt i 2011. Det vil si at i underkant av 30 kjøpere var svært sentrale for avtaket fra flåtesiden i beretningsåret.

Når antallet kjøperanlegg med produksjon går så mye ned som det har gjort de siste tiårene, blir mottaksstasjoner et stadig viktigere supplement for å opprettholde omsetningen på kysten. Ved slike strukturelle endringer, er det av stor betydning at de statlige bevilgningene og rammene til føring av fangst opprettholdes, og at rammene eventuelt utvides i takt med økt behov for føring.

I tillegg til foran nevnte kjøperanlegg, var det i Råfisklagets distrikt i 2011 et 50-talls aktive mottaksstasjoner for fisk. Det var i tillegg 21 mottaksstasjoner i aktivitet under taskekrabbefisket.

Sjømateksport fra Norge

Hovedtall

Norsk sjømateksport var i 2011 på 53 milliarder kroner. Etter sju år med sammenhengende vekst opplevde sjømatnæringen en reduksjon i eksportverdien på 1,2 prosent, eller 644 millioner kroner målt mot rekordåret 2010. Det ble eksportert 2,3 millioner tonn sjømat, som er en nedgang på 339 tusen tonn sammenlignet med 2010, viser tall fra Norges sjømatråd. 2011 ble et historisk år for den tradisjonelle fiskerinæringen med en eksportverdi på 22 milliarder kroner. Dette er en økning på 1,7 milliarder kroner. Aldri tidligere er det blitt eksportert mer sjømat fra denne delen av næringen.

Norsk eksport av torsk fisk inklusiv klippfisk, saltfisk og tørrfisk kom på totalt 11,2 milliarder kroner i 2011 og er ny eksportrekord. Økningen fra 2010 er på 739 millioner eller 7 prosent, viser tall fra Norges sjømatråd. Størst økning er det for eksporten av fryst hel fisk som går til bearbeiding i Kina. Det har aldri vært eksportert mer ferske og fryste torsk fiskprodukter enn i 2011. Økning i eksportverdien kommer i stor grad fra økt eksport av fryst hel torsk, sei og hyse til Kina. Totalt ble det eksportert fryst torsk fisk til Kina for 1,23 milliarder kroner, tilsvarende en vekst på 21 prosent fra 2010.

Det er eksportert klippfisk for 3,8 milliarder kroner i 2011 og aldri tidligere har eksporten vært like høy. Eksportverdien av klippfisk av torsk økte med 135 millioner kroner, tilsvarende en økning på 7 prosent fra 2010, til 2,1 milliarder kroner i 2011. For klippfisk av sei økte eksporten med 5 prosent fra 2010 til 1,34 milliarder kroner i 2011. Brasil og Portugal er største markeder for klippfisk og står hver for en tredjedel av totalverdien.

Eksporten av alle saltfiskprodukter kom på totalt 1 milliard kroner i 2011, en økning på 9 prosent fra 2010. Det største saltfiskproduktet er hel saltet torsk hvor eksportverdien kom på 861 millioner kroner, 14 prosent opp fra 2010. Portugal er største marked for saltfisk og 60 prosent av all eksportert saltfisk fra Norge går til Portugal.

Tørrfiskeksporten, både hel fisk og filet, endte på 687 millioner kroner i 2011. Dette er 43,2 millioner kroner over 2010. Til tross for volumnedgang har det aldri tidligere blitt eksportert tørrfiskprodukter for større verdier. Italia er fortsatt viktigste marked, men en sterk verdivekst for Nigeria ligger bak rekorden i 2011.

Eksporten av fersk torsk fisk inklusiv torsk og kveite fra havbruk har for første gang passert 2 milliarder kroner og veksten er på 3 prosent målt i verdi mot 2010. Det er fersk hel torsk og hyse fra fiskeri som forklarer økningen og det er særlig Frankrike som øker for begge produktene. Fersk hel torsk har en økning på 170 millioner eller 44 prosent til totalt 555 millioner kroner i 2011. Hel torsk fra havbruk har en tilbakegang i 2011 på 57 millioner kroner til totalt 207 millioner kroner og det er særlig Sverige og Frankrike som reduseres, mens Spania har økt godt og er nå største marked for torsk fra havbruk.

Det ble eksportert fryst filet av torsk fisk for 1 milliard kroner i 2011. Det er en verdireduksjon på 7 prosent fra 2010. Det er filet fryst i blokk av torsk og sei som reduseres med henholdsvis 22 prosent og 51 prosent mens andre filetprodukter øker med 1 prosent i 2011. Størst reduksjon for fryst filet hadde Tyskland som reduserte med 31,5 millioner kroner til totalt 50,2 millioner kroner.

Omsetning av viktige arter/produkter

Torsk (*Gadus morhua*)

Den norske torsk kvota nord for 62° N var på vel 337.000 tonn rund vekt i 2011, opp fra 282.700 tonn året før. Etter fratrukk for 7.000 tonn avsatt til forsknings- og forvaltningsformål og 7.000 tonn til ungdoms- og rekreasjonsfiske, var disponibel norsk kvote til fordeling på gruppekvote 323.269 tonn i 2011. Ifølge tall fra Fiskeridirektoratet ble tilnærmet hele den norske torsk kvota oppfisket begge årene.

Kvota var fordelt på tradisjonelt vis mellom trål og konvensjonelle redskaper, det vil si nær 33 prosent på trål og resterende på fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper (juksa/garn/line/autoline/snurrevad). Sistnevnte var inndelt med en avsetning til konvensjonelle havfiskefartøy, og resterende fordelt på lukket gruppe med

lasteromsvolum under 500 m³ og åpen gruppe. Trålerne og konvensjonelle havfiskefartøy opererte innenfor fartøykvoter, mens kystflåten var regulert med en kombinasjon av maksimalkvoter og garanterte kvoter for lukket og åpen gruppe. Gruppeavsetninger og kvoter på fartøynivå ble justert underveis og det ble periodevis gitt fritt torsk fisk for fartøy under 21 meter hjemmelslengde for å sikre at kvotene ble tatt. Dette kombinert med et bifangstfiske på høsten med ny vri, en spesiell avsetning etter forslag fra kystfiskeutvalget, og en utvidet samfiskeordning for fartøy i lukket gruppe under 11 meter hjemmelslengde, var noen av ingrediensene i den nasjonale reguleringen av torsk fisket 2011.

Omsetning i torsk fisket

Omsetningen av torsk gjennom Norges Råfisklag utgjorde 362.400 tonn i 2011, hvorav 86.300 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av torsk var 3.876 millioner kroner, hvorav 801 millioner kroner utgjorde landinger fra utenlandske båter. Kvantumsmessig var dette en økning på 48.500 tonn eller 15 prosent fra 2010, hvorav økningen fra norske fartøy var på nær 38.000 tonn, fra 238.400 til 276.100 tonn, mens landingene fra utenlandske fartøy økte fra 75.600 til 86.300 tonn. Totalverdien av torsk leveransene økte med 884 millioner kroner fra 2010. Verdimelessig utgjorde omsetningen av torsk 56 prosent av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2011, opp fra 53 prosent i 2010, men ned fra 63-64 prosent i 2007 og 2008. For norske fiskere utgjorde verdien av torsk landingene 53 prosent i 2011 mot 49 prosent året før, nærmere bestemt 3.074 mill kroner i torsk verdi av totalt 5.779 mill kroner i 2011, mot henholdsvis 2.334 og 4.745 mill kroner i 2010.

Landingene av torsk fra utenlandske båter kom i all hovedsak fra russiske trålere. Av de 86.300 tonnene torsk levert fra utenlandske fartøy i 2011 kom 77.400 tonn fra 41 russiske trålere, samtlige med ombordfryst fisk. Ellers var det 10 russiske autolinere som leverte 4.800 tonn fryst torsk. For de russiske båtene utgjorde dette økte landinger fra trål, opp fra 61.500 tonn året før, men reduksjon fra autoline som var ned fra 7.700 tonn året før. Av øvrige nasjonaliteter var det 4 spanske og 2 grønlandske trålere, med totalt 4.500 tonn fryst torsk. Av kvantumet

fra de utenlandske båtene var 16.500 tonn torsk fryst filet, omregnet til rundvekt.

Av omsetningen av torsk fra norske båter på totalt 276.100 tonn utgjorde 200.300 tonn leveranser av fersk torsk, mens 75.800 tonn (27 prosent) var ombordfryst. Andelen fryst torsk gikk dermed opp fra 25 prosent året før, til samme nivå som i 2009. Trål sto for det meste av landingene av fryst råstoff, med 54.200 tonn i 2011. Denne flåtegruppen hadde i tillegg leveranser av 18.000 tonn fersk torsk, hvilket innebar at fordelingen fersk/fryst for trålerne endret seg marginalt, fra 26 prosent fersk i 2010 til 25 prosent i 2011. I tillegg kom 16.300 tonn torsk fra autolineflåten, 3.300 tonn fryst torsk var levert fra snurrevadbåter, der det i løpet av året kom inn flere nye båter, og 2.000 tonn var tatt på garn. I antall kom det fryste kvantumet fra 34 trålere, 35 autolinebåter, 4 garn- og 9 snurrevadbåter. Totalt 9 trålere leverte fersk torsk, av det var det 4 som leverte både fersk og fryst, det vil si at det var kun 5 rene ferskfisktrålere blant totalt 39 trålere med leveranser i 2011.

Inkludert i tallene for fersk torsk fra norske båter, var 1.125 tonn torsk, omregnet rundvekt, levert som sjøtilvirka tørrfisk, til verdi 16,1 millioner kroner. Produktvekta av dette utgjorde 173 tonn tørrfisk. Vel 200 sjøprodusenter sto for disse leveransene, herav hadde 31 båter med omsetning av tørrfisk torsk for mer enn 100.000 kroner.

Redskapsfordelingen av torsk levert fersk/fryst fra norske fartøy framgår av tabell 21.

Vi gikk inn i 2011 med praktisk talt tomme lagre både av frossen fisk i Norge og ferdigvare av saltfisk/klippfisk og fryst filet/blokk i Norge og ute i markedet. Denne situasjonen bidro til god etterspørsel etter torsk, og omsetningen gikk problemfritt gjennom hele året uten behov for noen form for omsetningsregulering fra Norges Råfisklag.

3-4 uker med dårlig vær fra slutten av februar til midtveis i mars forskyvde landingene fra kystflåten en god del. Værhindringen slo rett inn på Råfisklagets omsetningsstatistikk, som viser fin økning i omsatt torsk kvantum pr. uke fram til og med uke 7 i 2011, men deretter ble omsetningstakten redusert til det halve de neste 5 ukene. Så braket det løs i uke 13, da toppkvantumet for året ble nådd med hele 22.800 tonn torsk fra norske båter til verdi 2,45 millioner kroner. Nevnte toppkvantum var sammensatt av

Tabell 21: Omsetning av torsk fra norske fartøy, redskapsfordelt 2011 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa	23.015	—	23.015	15,18		233
Line	22.656	—	22.656	15,47		236
Snurrevad	50.887	3.282	54.169	15,61	18,34	570
Garn	85.395	1.971	87.367	15,67	21,23	920
Autoline	213	16.341	16.553	16,52	21,94	239
Trål	17.981	54.214	72.194	15,38	19,13	876
Sum	200.320	75.808	276.128	15,55	19,75	3.075

11.800 tonn tatt på garn, 5.600 tonn på snurrevad, 2.900 tonn på juksa og 1.700 tonn på lina, mens bare 500 tonn den uka var tråltorsk og 300 tonn var tatt på autoline.

Det som ellers kjennetegner torskefisket i 2011 er særdeles god fisketilgjengelighet under vinter- og vårtorskefisket, som mot slutten av mars resulterte i et innsig av skrei på innersida av Lofoten av godt gammelt format med 3-4 uker med stor aktivitet også der. En attraktiv bifangstordning for kystflåten og kvotekorrigeringer for øvrig flåte bidro videre til brukbar aktivitet utover høsten, noe først og fremst Øst-Finnmark fikk nytte godt av.

Diagram 9 viser utviklingen i ukeomsetningen for torsk fra norske fartøy i 2011.

De fire første månedene av året kom Råfisklagets totale omsetning av torsk fra norske båter opp i 179.800 tonn, hvorav leveransene av fersk torsk utgjorde 159.000 tonn, og av det sto kystflåten for 151.600 tonn. Dette innebar at 84 prosent av kystflåtens leveranser av fersk torsk totalt for året var unnagjort ved utgangen av april. Det er ikke uvanlig at en så stor andel av kystflåtens torskefiske er konsentrert om vinterfisket, faktisk var tilsvarende andel i 2010 hele 88 prosent. Den nye utformingen av bifangstfisket i 2011 bidro til at mer kvantum ble tatt på høsten, men diagram 10 viser at høyeste kvantum fersk torsk utover høsten likevel ikke oversteg 6.000 tonn pr. måned.

Størrelsesfordelingen av torsk levert fersk av kystflåten vintersesongen 2011 besto av 15 prosent torsk over 6,5 kg og 69 prosent i størrelsesgruppen 2,5-6,5 kg. Dette var en litt større andel over 6,5 kg enn året før, opp fra 12 prosent, som gikk på bekostning av gruppen 2,5-6,5 kg. Størrelsesgruppen 1-2,5 kg holdt seg på 16-17 prosent av totalen begge årene.

Etter vintersesongen var torskeomsetninga preget av havflåtens leveranser, der fryst torsk utgjorde nær 57.000 tonn i perioden mai-desember, mot tilsvarende tall for fersk som var 40.000 tonn, sistnevnte inkluderte vel 10.000 tonn fersk torsk fra trålere.

Redskapsfordelingen av torsk omsatt gjennom Norges Råfisklag fra norske båter i 2011 framgår av diagram 9. Garn beholdt sin sterke posisjon, med 87.400 tonn torsk totalt i 2011, opp vel 8.000 tonn fra året før. Garnfisket er enda mer sesongpreget enn totalen for kystflåten. 91 prosent av torskekvanter tatt på garn ble omsatt i de fire første månedene av året. I mars ble hele 27.300 tonn garntorsk omsatt, da med halvparten levert i Lofoten. Som vanlig dominerte garnfisket først på året i Troms, med 6.000 tonn torsk levert både i januar og februar, for så å bre seg vestover til Lofoten som hadde sin topp i mars. I Vest-Finnmark holdt kvantumet seg på ca 2.500 tonn i januar og februar for så å øke til 4.300 tonn i mars og deretter avta igjen i april. Totalt for året var 28.400 tonn

fersk garntorsk levert i Lofoten, 22.500 tonn i Troms og 15.000 tonn i Vest-Finnmark.

For kystflåtens del kom snurrevad som en god nr. 2, med vel 54.000 tonn torsk omsatt i 2011, hvilket var 5.400 tonn mer enn året før. 3.300 tonn av årskvantumet i 2011 var levert fryst. Av ferskkvantumet var 15.700 tonn levert i Vesterålen og 13.500 tonn i Vest-Finnmark. Snurrevadflåten nådde toppen i sine leveranser i februar med 17.000 tonn, da med 7.200 tonn i Vesterålen og 4.500 tonn i Vest-Finnmark.

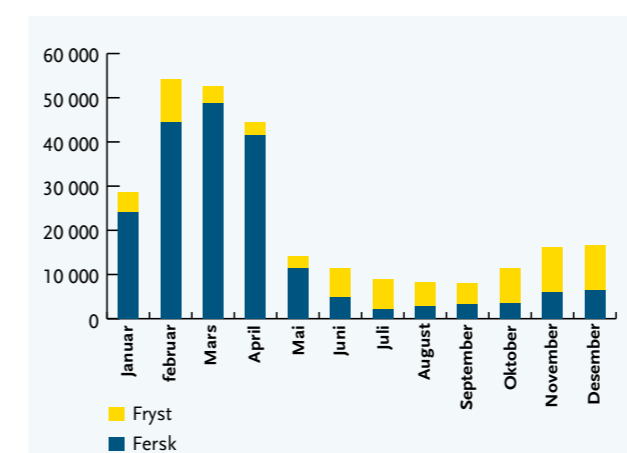

Diagram 10: Samlet omsetning av torsk pr. måned fra norske fartøy fordelt på fersk og fryst 2011 (tonn rund vekt)

Omsetningen av fersk torsk fra line- og juksaflåten var jevnstor i 2011, med 22.500-23.000 tonn på hver. Også for disse var det en økning fra året før, juksa økte fra 17.500 tonn og line fra 19.500 tonn i 2010. Av juksakvantumet var 9.700 tonn omsatt i Lofoten og 6.200 tonn i Vest-Finnmark. Største kvantum ble levert i mars med 6.000 tonn og i april med 8.000 tonn. Linekvantumet torsk var størst i Øst-Finnmark der 7.900 tonn av årskvantumet ble levert, etterfulgt av Lofoten med vel 6.000 tonn. Linefisket nådde en topp i februar, da med god spredning fra Øst-Finnmark til Lofoten. Kvantumet levert Lofoten holdt seg på 1.700 tonn i februar og mars og økte til 2.200 tonn i april. I Øst-Finnmark lå månedskvantumet på 800-1.000 tonn i januar og februar for så å avta, og deretter ta seg opp igjen etter påske. Her nådde linefisket en topp i november og desember med 1.500-1.600 tonn i hver av månedene.

Omsetningen av torsk fra norske trålere utgjorde 72.200 tonn i 2011, herav var 18.000 tonn levert fersk. Dette var en økning på 16.000 tonn totalt og 2.500 tonn for fersk tråltorsk. Her var omsetningen mer spredt utover året, med månedskvanta de fleste månedene mellom 5.000 og 7.000 tonn.

Et autolinekvantum på 16.500 tonn fryst torsk i 2011 var 2.500 tonn høyere enn året før. Her hadde vi en topp i omsetninga de tre første og de tre siste månedene av

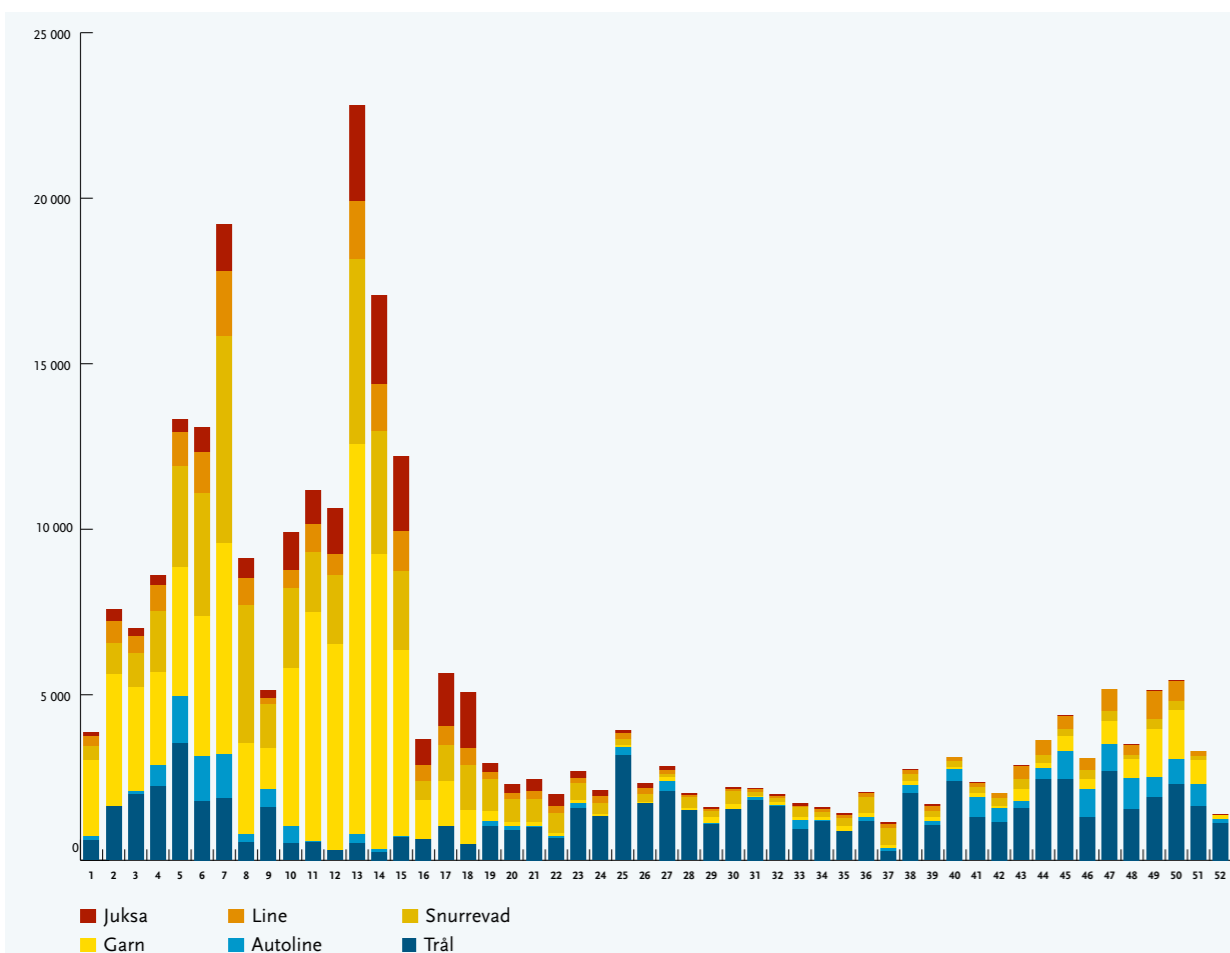

Diagram 9: Samlet og redskapsfordelt omsetning av fersk og ombordfryst torsk fra norske fartøy 2011 (tonn rund vekt)

Tabell 22: Kvantums- og verdiutvikling for torsk 2002-2011 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum	313.887	252.218	256.980	262.852	258.110	271.283	256.487	273.390	313.957	362.410
Verdi	3.643	2.551	2.884	3.213	3.509	4.175	3.971	3.016	2.992	3.876

Tabell 23: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2002-2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Torsk over 5,0 (6,5) kg*							25,00	22,50	16,25	17,50
Torsk 2,5-5,0 (-6,5) kg*	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	19,00	13,25	14,50
Torsk 1,0-2,5 kg	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	16,00	11,25	12,75

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektclass og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektclassinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 24: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst torsk omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2002-2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fersk torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*						26,56	26,93	21,37	16,36	18,01
Fersk torsk 2,5-5,0 (-6,5/-6,0) kg*	19,84	15,31	17,58	19,67	21,23	24,44	25,05	17,92	13,45	15,50
Fersk torsk 1,0-2,5 kg	15,80	13,64	15,24	16,77	19,04	22,00	22,76	14,27	12,01	14,13
Ombordfryst torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*						33,28	32,35	25,30	27,51	28,31
Ombordfryst torsk 2,5-5,0 (-6,5/-6,0) kg*	22,00	19,91	23,13	23,11	26,92	29,26	27,12	19,25	21,10	22,46
Ombordfryst torsk 1,0-2,5 kg	18,08	17,22	18,86	19,97	23,72	26,12	23,97	15,38	17,13	18,84

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektclass og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektclassinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

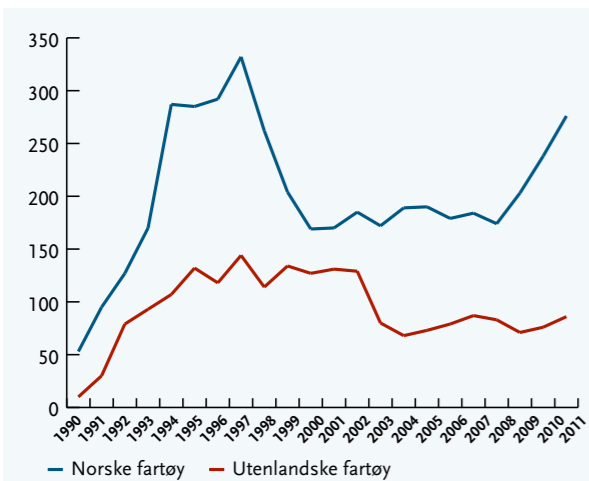

Diagram 11: Landinger av torsk fra norske og utenlandske fartøy 1990–2011 (tusen tonn rund vekt)

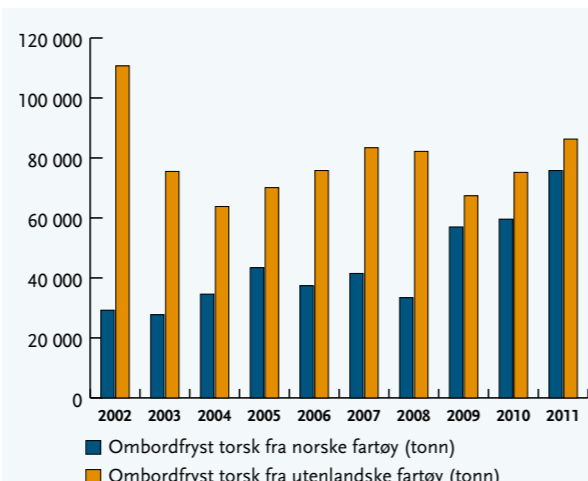

Diagram 12: Landinger av ombordfryst torsk fra norske og utenlandske fartøy 2002–2011 (tonn rund vekt)

Tabell 25: Distriktsvis omsetning av torsk 2007–2011 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Øst-Finnmark	64,5	58,2	50,6	49,9	52,1	915,8	819,6	517,1	465,5	542,4
Vest-Finnmark	54,3	52,2	48,8	58,6	61,1	820,8	809,1	532,7	519,0	605,7
Troms	72,2	70,1	79,6	98,0	128,6	1.153,1	1.099,7	882,2	1.002,9	1.428,2
Vesterålen	34,3	29,6	41,7	48,3	51,3	565,3	484,2	470,9	469,0	565,8
Lofoten/Salten	37,9	38,2	44,7	47,9	58,2	605,8	645,2	526,4	435,2	627,5
Helgeland	1,6	1,8	1,8	2,7	2,8	22,6	25,7	19,9	23,7	26,9
Nord-Trøndelag	1,3	1,5	1,3	1,4	1,4	19,0	20,7	14,3	11,9	13,7
Sør-Trøndelag	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	8,3	8,4	4,3	3,8	4,1
Nordmøre	4,5	4,3	4,5	6,7	6,4	64,5	58,9	48,5	60,6	61,5
Sum	271,2	256,5	273,4	313,9	362,4	4.175,2	3.971,5	3.016,4	2.991,6	3.875,7

Tabell 26: Landinger av Lofotskrei og øvrig torsk i kvantum og verdi 1990–2011 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År	Lofotskrei		Torsk forøvrig		Sum all Lofotskrei/torsk		Herav torsk fra utenlandske fartøy	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
1990	23	205	95	748	118	953	14	109
1991	35	147	125	1.211	160	1.358	30	308
1992	46	429	206	1.630	252	2.059	79	614
1993	50	383	263	1.718	313	2.101	93	546
1994	62	456	332	2.237	394	2.693	107	653
1995	52	440	365	2.533	417	2.973	132	831
1996	52	393	358	2.214	410	2.607	118	635
1997	57	379	419	2.709	476	3.088	144	865
1998	53	497	324	3.149	376	3.646	114	1.078
1999	30	429	308	3.572	338	4.001	134	1.456
2000	28	440	268	3.228	296	3.668	127	1.501
2001	30	470	271	3.399	301	3.869	131	1.593
2002	44	590	270	3.053	314	3.643	129	1.423
2003	47	463	205	2.084	252	2.551	80	811
2004	45	506	212	2.378	257	2.884	68	700
2005	37	477	226	2.736	263	3.213	73	797
2006	37	543	221	2.966	258	3.509	79	960
2007	31	519	240	3.656	271	4.175	87	1.160
2008	31	559	225	3.412	256	3.971	83	1.101
2009	35	442	238	2.574	273	3.016	71	721
2010	39	368	275	2.624	314	2.992	76	658
2011	48	535	314	3.341	362	3.876	86	801

året, med februar som toppmåned da 4.000 tonn torsk ble omsatt fra denne flåten.

Prismessig pekte de fleste pilene oppover for torsken i løpet av 2011, etter at vi hadde vært på et bunnivå året før. Dette illustreres best med gjennomsnittsprisen for torsk 2,5 kg+ levert fersk, som økte fra kr 15,50 pr. kg først på året til godt og vel kr 17,- pr. kg i oktober. Mot slutten av året ble situasjonen igjen preget av finansuro i viktige torskemarked i Europa, spesielt Portugal, og prisene gikk ned i perioden fram mot prisdrøftelsene i desember, der partene valgte å ta en pause til like over nyttår for å skaffe seg bedre oversikt over markedssituasjonen. Også for fryst torsk var utviklingen tilsvarende og faktisk enda mer positiv enn for fersk i perioden fram til september-oktober, da med gjennomsnittspris for torsk større enn 2,5 kg på vel kr 24,- pr. kg. På det tidspunktet var prisforskjellen for fersk og fryst stor torsk på opp mot kr 8,- pr. kg. Mot slutten av året og godt inn i 2012 gikk imidlertid prisen på fryst torsk kraftig ned, og forskjellen mellom fersk og fryst torsk av nevnte størrelse krympet til kr 4,- pr. kg i starten av 2012.

Vi startet 2011 med minstepriser på torsken på kr 17,50 / 14,50 / 12,75 / 9,25 henholdsvis for størrelsene over 6,5 kg, 2,5-6,5 kg, 1-2,5 kg og under 1 kg. Disse prisene ble 16. mai økt til 18,50 / 15,50 / 13,50 / 10,00, som også var status fram mot årsskiftet, bare med ett unntak at vektgrensa for storfisken 19. september ble endret fra 6,5 til 6,0 kg.

Torskfisket i Troms

Vel 43.000 tonn torsk fra norske båter ble landet i Troms de fire første månedene av året. Av dette var 14.700 tonn tatt på trål og autoline, hvorav 12.500 tonn var ombordfryst. Resterende 28.500 tonn var levert av kystflåten som drifter med konvensjonelle redskaper. Alle disse tallene er litt lavere enn tilsvarende i 2010. Troms har tradisjonelt vært et garnfylke, og kvantumet tatt på garn og levert i fylket økte fra 19.100 tonn i perioden i 2010 til 19.400 tonn i 2011. Videre var 5.500 tonn tatt på snurrevad, mot 6.100 tonn året før, 2.400 tonn på landegnet line og 1.100 tonn på juksa, også for de to sistnevnte ble kvantumet redusert fra året før. I perioden fram til uværet slo inn mot slutten av februar, holdt kvantumet fersk torsk landet fra kystflåten i Troms seg godt oppe, i flere av ukene over 2.000 tonn, og nådde en topp i uke 7 med 3.100 tonn. I uke 8-12 ble ukekvantaene redusert til det halve av nevnte toppuke, og helt ned til under 600 tonn i uke 9 som følge av sammenhengende dårlig vær. Deretter tok det seg opp igjen i uke 13 og 14 med ukekvantum helt opp i 2.700 tonn i uke 13. Uke 15, uka før påske, ble kvantumet igjen redusert, da til 1.400 tonn.

Totalkvantumet torsk levert fra kystflåten i Troms de fire første månedene av 2010 og 2011 (28.000 tonn og 29.500 tonn) var langt høyere enn i samme periode i 2009 (16.900 tonn), da omsetningsproblemer førte til reduserte landinger. Også sammenlignet med 2008, da tilsvarende

kvantum var 27.000 tonn, kom vi godt ut. 2008 var imidlertid preget av større topper i ukekvantaene, fra 3.400 til 3.700 tonn i uke 8-11. Fisket og omsetningen både i 2010 og 2011 var dermed jevnere over en lengre periode.

Vårtorskfisket i Finnmark

Kystflåten som første halvår driftet med konvensjonelle redskaper under vårtorskfisket utenfor Finnmark, leverte 56.000 tonn torsk/hyse/sei i 2007, 48.000 tonn i 2008, 42.000 tonn i 2009, 62.300 tonn i 2010 og 70.500 tonn i 2011. Av kvantumet i 2011 utgjorde torsk 51.000 tonn, hyse 17.900 tonn og sei 1.700 tonn. Kvanta fra seinotflåten inngår ikke i tallene. Dette innebærer en reduksjon for torsk fra 2010 til 2011, men en kraftig økning for hyse, fra 9.100 til 17.900 tonn.

Leveransene i. halvår 2011 hadde et vestlig tyngdepunkt, med 40.500 tonn (57 prosent) levert i Vest-Finnmark og 30.000 tonn i Øst-Finnmark.

Av de 51.000 tonn fersk torsk levert i. halvår i Finnmark av kystflåten, var 18.100 tonn levert i Øst-Finnmark og 32.800 tonn i Vest-Finnmark. For Øst-Finnmark representerte dette en økning fra året før, fra 16.500 tonn, mens kvantumet levert Vest-Finnmark ble redusert fra 35.500 tonn i 2010. Av kvantumet i 2011 levert Øst-Finnmark, kom 6.300-6.400 tonn hver fra garn og snurrevad, mens 3.200 tonn var tatt på lina og 2.200 tonn på juksa. Leveransene i Vest-Finnmark var fordelt med 13.200 tonn tatt på garn, 12.400 tonn på snurrevad, 6.000 tonn på juksa og 1.200 tonn på lina. Fisket i tida før påske hadde et klart vestlig tyngdepunkt og toppet seg i månedsskiftet april/mai med store fangster både på snurrevad og juksa, for deretter å flytte seg helt østover mot Vardø i mai.

Når vi ser bort fra uværperioden i uke 9-12, økte fisket gradvis fram mot påske, med en topp i uke 14 med 6.000 tonn torsk/hyse/sei, herav torsk 5.300 tonn. Leveransene hadde ikke samme utpregede topp som i 2010, men strakte seg lenger ut i tid, og innslaget av hyse var langt større i 2011 enn året før, spesielt etter påske.

Fisket i Vesterålen og Lofoten/Salten

Fisket kom tidlig i gang i Vesterålen, med gode fangster allerede i begynnelsen av januar. Det gode fisket fortsatte i februar, hvor det ble fisket svært godt på alle fangstredskap. Grunnet en noe usikker markedssituasjon på saltfisk, ble store kvanta pakket ferskt under merkevaren SKREI og som blanktorsk. I midten av februar var fisket kommet godt i gang også i Lofoten, først på yttersida. Erfarne fiskere mente de aldri før hadde sett så mye fisk så tidlig på året.

Store deler av mars måned ble preget av dårlig vær med mye landligge. Mangel på fisk medførte at det kom lite fisk på hjell i denne perioden. Produksjon av tørrfisk kom dermed for sent i gang, og for høy temperatur medførte kvalitetsmessige utfordringer for ferdigvaren.

Tabell 27: Kvantums- og verdiutvikling for torsk i Vesterålen og Lofoten/Salten 2002–2011 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum	90.800	89.392	85.036	77.405	75.761	72.187	67.775	86.405	96.252	109.554
Verdi	1.149	901	976	994	1.056	1.171	1.129	997	904	1.193

Tabell 28: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Torsk over 5,0 (6,5) kg*							25,00	22,50	16,25	17,50
Torsk 2,5-5,0 (-6,5) kg*	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	19,00	13,25	14,50
Torsk 1,0-2,5 kg	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	16,00	11,25	12,75

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektklasse og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektklasseinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 29: Gjennomsnittlig oppnådde priser i perioden januar-april for fersk torsk sløyd uten hode i Vesterålen og Lofoten/Salten 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fersk torsk over 5,0 (6,5) kg*							26,89	21,46	16,32	18,19
Fersk torsk 2,5-5,0 (-6,5) kg*	20,68	15,09	17,40	19,72	21,31	24,42	25,45	17,80	13,39	15,77
Fersk torsk 1,0-2,5 kg	16,43	13,19	14,75	16,93	18,68	22,20	23,37	14,54	11,97	14,31

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektklasse og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektklasseinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 30: Kvantum og verdi for hovedartene i Vesterålen og Lofoten/Salten 2011 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	Vesterålen		Lofoten/Salten		Totalt	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
2011						
Torsk	51.341	566	58.214	627	109.555	1.193
Hyse	21.495	178	6.661	43	28.156	221
Sei	9.715	84	9.259	67	18.974	151
Totalt	82.551	828	74.134	737	156.685	1.565

Tabell 31: Antall deltagende fartøy i Lofotfisket etter redskapsgruppe i perioden 2002–2011

Redskap	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Garn	753	836	799	618	550	505	460	479	440	472
Line	192	219	195	181	162	152	147	148	143	123
Juksa	515	500	473	426	362	290	305	296	296	427
Snurrevad	120	164	143	120	126	87	85	77	66	70
Sum	1.580	1.719	1.610	1.345	1.200	1.034	997	1.000	945	1.092

Tabell 32: Kvantum torsk/Lofotfiske til hending i Lofoten og gjennomsnittlig oppnådd pris for torsk/Lofotfiske til denne anvendelse 2002–2011 (tonn rund vekt og kroner pr. kg)

Anvendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hending	25.918	24.590	21.101	20.668	21.420	17.811	17.540	19.654	14.533	18.510
Gjennomsnittspris (sløyd uten hode)	20,77	14,88	17,19	19,44	21,04	24,29	25,81	17,87	13,39	16,10

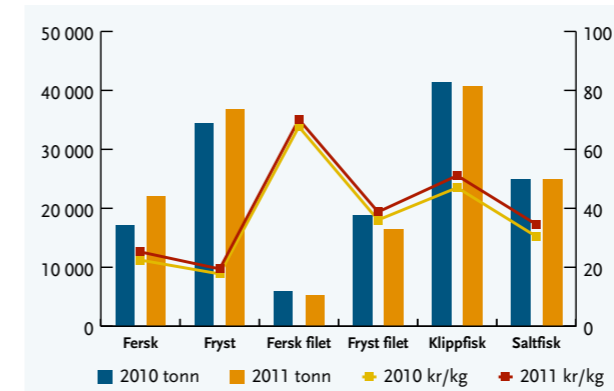
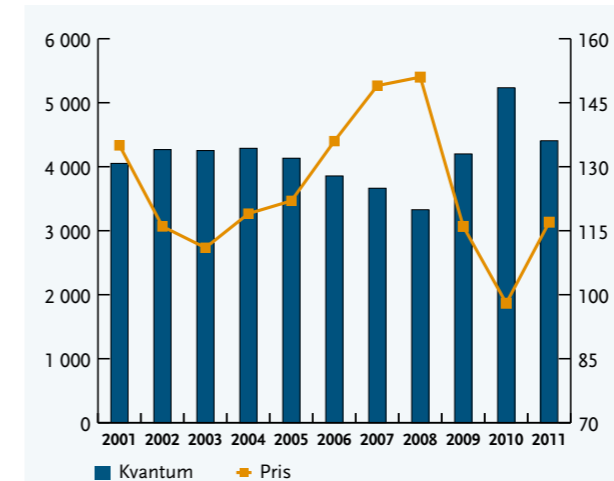
Lofotfisesongen 2011 vil bli husket som det året da skreien på nytt kom inn i lofotbassenget og vi fikk et godt såkalt Øst-Lofotfiske. Ikke siden 2003 har det vært registrert så mye skrei på innersida av Lofoten.

I begynnelsen av april ble Henningsværboksen åpnet for fartøy under 21 meter. Det ble registrert opptil 97 prosent skrei i området. Også i Austnesfjorden var det registrert opptil 92 prosent skrei. Dette er områder som skreien tidligere år søkte til og hvor det ble tatt mye fisk.

Det var godt med skrei stort sett hele april måned. Fisket foregikk fram til påsken som startet siste halvdel av april. Gyteprosessen var da kommet godt i gang, og årets Lofotfiske var å anse som over.

I det tradisjonsrike Lofotfiske ble det i 2011 landet 48.358 tonn skrei til en førstehandsverdi på 534 millioner kroner. Tilsvarende tall i 2010 viste 39.247 tonn skrei til en førstehandsverdi på 368 millioner kroner.

I Vesterålen ble det i 2011 landet 51.341 tonn torsk, mot 48.305 tonn året før. I Lofoten/Salten ble det i 2011 landet 58.214 tonn torsk, mot 47.947 tonn året før.

Diagram 13: Eksportutvikling hovedprodukter torsk 2010–2011 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)**Diagram 14: Eksportutvikling tørrfisk torsk 2001–2011 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt ombord – angitt utskipningshavn) for mengde/pris.)**

Markedet for torsk

Eksporten av torskeprodukter fra Norge økte med 1.766 tonn fra 2010 til 2011, til et kvantum på 166 tusen tonn. Totalverdien økte med vel 430 millioner til 6,1 milliarder kroner. Gjennomsnittsprisen for alle torskeprodukter var kr 36,97 pr. kg i 2011. Dette utgjør en økning på 6 prosent fra 2010, som igjen var 6 prosent lavere enn i 2009. Til sammenligning var gjennomsnittlig prisfall på eksporten av torsk på 25 prosent fra 2008 til 2009.

Klippfisk, saltfisk og tørrfisk utgjorde 56 prosent av den samlede torskeeksporten, målt i verdi, tilsvarende som året før. Det ble eksportert 40.661 tonn klippfisk av torsk i 2011, en reduksjon på 675 tonn fra året før. Det er fremdeles Portugal som er det dominerende markedet for klippfisk, etterfulgt av Brasil. Prismessig hadde klippfisk torsk en økning på 9 prosent. Eksportert volum saltfisk var på samme nivå som året før, det vil si 25 tusen tonn til verdi 860 mill kroner. Her var det en økning i gjennomsnittsprisen på 13 prosent fra kr 30,42 i 2010 til kr 34,50 pr. kg i 2011. Det ble eksportert 4.406 tonn tørrfisk, en reduksjon på vel 800 tonn fra året før. Prisen økte med 20 prosent til kr 117,- pr. kg.

Utviklingen av eksporten av de forskjellige kategoriene torsk framgår av diagram 13.

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Den norske kvota for hyse (nordøst-arktisk hyse) nord for 62° N gikk opp fra 122.900 tonn i 2010 til 155.470 tonn i 2011. Så sent som i 2002 var kvota på bare 51.000 tonn, og det har etter dette vært en positiv kvoteutvikling fram til 2011. I følge tall fra Fiskeridirektoratet ble kvota i 2011 overfisket med 2.500 tonn.

Kystfartøy som drifter med konvensjonelle redskaper har over flere år tatt beskjedne andeler av sine tildelte kvoter, og overføringer til trålerne har vært nødvendig for å få fisket opp totalkvota. Tall fra Fiskeridirektoratet viser at trålerne andel av totalkvota i mange år har ligget på sine fast tildelte 38 prosent. I 2009 ble over 60 prosent av det norske hysekvantumet tatt av trål, mens sluttresultatet i 2010 viste vel 50 prosent. I 2011 endte trålerne andel på knappe 49 prosent av totalkvota. Vi ser en utvikling der trålerne andel minker selv med økende totalkvote. Også konvensjonell havflåte har fått overfiske sine kvoter. I 2011 ble 27.230 tonn tatt av disse båtene, av en kvote på 17.130 tonn.

Totalkvantumet av hyse fisket av norske båter nord for 62° N, som i 2011 kom opp i 158.000 tonn, er det høyeste kvantum noen sinne i følge en oversikt fra Havforskningsinstituttet. Kvantumet innebærer en økning fra 2009 på vel 53.000 tonn.

Også for hyse omsatt gjennom Norges Råfisklag ble det rekord i 2011, med 153.416 tonn til verdi 1.133 millioner kroner, samlet for norske og utenlandske båter. Etter fratrukk for 35.300 tonn/186 millioner kroner hyse levert fra utenlandske båter, står vi igjen med 118.000 tonn

Foto: Thor E. Kalsaas

hyse levert av norske båter til verdi 947 millioner kroner. Dette er en økning på 25.000 tonn fra 2010 – det forrige toppåret.

Redskapsfordelingen av hyse levert fersk/fryst fra norske fartøy framgår av tabell 36.

I 2010 ble nær halvparten av kvantumet omsatt gjennom Norges Råfisklag fra norske fartøy tatt på trål, og resterende ganske likt fordelt på snurrevad, landegnet line og autoline. I 2011 endret denne fordelingen seg, og tråls andel ble da 40 prosent. Endringen skyldes at kystflåten

fisket en større andel av hysekvantumet som ble omsatt gjennom Norges Råfisklag. Fra 1. januar 2011 ble minstemålet for hyse satt ned til 40 cm. Dette ga grunnlag for et større snurrevad- og linefiske etter hyse i Øst-Finnmark hvor en tidligere har slitt med stengte felt. Det faktum at kystflåten de senere år har begynt med innfrysning av hyse om bord påvirker også fordelingen mellom flåtegruppene. Tabell 36 viser også at 69.400 tonn av totalt kvantum på 118.000 tonn var ombordfryst.

Hysefisket har en annen sesonginndeling enn

Tabell 33: Kvantums- og verdiutvikling for hyse 2002–2011 (tonn og millioner kroner)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum	53.678	53.905	59.812	61.098	66.100	79.005	71.290	98.589	122.459	153.416
Verdi	517	344	368	437	597	749	554	687	889	1.133

Tabell 34: Minsteprisutvikling for hyse vinter 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hyse over 8 hg, snørefanget	15,50	11,00	8,50	9,50	10,50	12,50	12,75	10,50	10,50	10,75
Hyse over 8 hg	14,30	10,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	8,50	7,50	8,25

Tabell 35: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst hyse omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fersk hyse over 8 hg	13,87	9,57	8,53	9,57	11,15	12,84	12,19	9,49	9,72	10,12
Fersk hyse under 8 hg	8,92	6,18	6,09	6,69	8,13	9,56	8,00	5,82	6,41	7,51
Ombordfryst hyse over 8 hg	15,95	10,21	10,97	14,17	18,75	18,88	14,08	12,08	13,21	13,61
Ombordfryst hyse under 8 hg	11,59	7,47	8,38	10,97	16,26	17,66	11,91	10,91	12,36	12,15

Tabell 36: Omsetning av hyse fra norske fartøy, redskapsfordelt 2011 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa		202	202	9,52	-	1 373
Line	20 025	288	20 313	10,66	16,91	155 941
Snurrevad	21 942	5 141	27 083	7,86	10,56	161 968
Garn	2 301	11	2 312	8,39	11,37	13 873
Autoline	840	16 788	17 618	11,22	15,73	195 201
Trål	3 366	47 163	50 529	8,37	11,83	418 815
Sum	48 712	69 381	118 093			947 357

Tabell 37: Distriktsvis omsetning av hyse 2007–2011 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Øst-Finnmark	24,1	20,7	14,1	22,9	31,0	200,5	146,3	84,0	150,4	211,9
Vest-Finnmark	11,7	12,8	11,1	19,2	19,8	88,4	88,5	62,2	107,0	116,1
Troms	22,3	18,2	46,0	48,4	71,4	249,3	156,1	347,6	400,0	562,9
Vesterålen	12,0	11,1	18,6	20,7	21,5	133,7	96,5	135,5	161,0	177,6
Lofoten/Salten	6,8	6,2	6,6	7,6	6,7	59,5	50,5	42,7	48,1	42,6
Øvrige områder	2,1	2,3	2,2	3,7	3,0	18,0	16,4	15,0	22,4	22,3
Sum	79,0	71,3	98,6	122,5	153,4	749,4	554,3	687,0	888,9	1.133,4

torskfisket, med et lavt kvantum de tre første månedene av året. I denne perioden lå ukekvantaene av hyse i 2011 i gjennomsnitt på 1.200 tonn, med line (autoline og håndegnet) og snurrevad som viktigste redskap. Deretter kom trålerne inn med økende kvanta, på det høyeste med 1.900 og 2.150 tonn i uke 17 og 19. I dette vårfisket gjorde også snurrevad seg sterkt gjeldende, med størst kvantum på 2.434 tonn i uke 18 (begynnelsen av mai), da med 870 tonn levert i Øst-Finnmark, 940 tonn i Vest-Finnmark og 430 tonn i Troms. I denne perioden ble det i Vest-Finnmark og Troms gjort forsøk med leveranser av rund hyse for produksjon til saltet rygghyse. I tillegg leverte tre snurrevadbåter hyse til Murmansk i perioden april til midten av mai – totalt 860 tonn. Det gode snurrevadfisket holdt seg ut mai. Selv om snurrevadfisket dabbet av de første ukene i juni, holdt de omsatte ukekvantaene for hyse seg høyt i juni med et gjennomsnitt på 1.800 tonn. Trål og landegnet line var viktigste redskap. Det tradisjonelle fløylinefisket i Øst-Finnmark tok seg opp

mot gamle høyder, med 850 tonn i uke 26 som beste uke. Utover høsten tok hyseleveransene seg ytterligere opp, og lå rundt 3.000 tonn pr. uke som et gjennomsnitt, med to markante topper i uke 37 og 38, hvor det begge ukene ble omsatt 4.800 tonn fra norske båter. I nevnte to uker var omsetningen av trålhyse på topp med henholdsvis 3.200 og 3.300 tonn, noe som skyldtes perioder med avventende holdning blant kjøperne av fryst hyse og påfølgende store lagersalg. Utover høsten tok også linefisket etter hyse seg opp, både for landegnet line og autoline.

Markedet for hyse

Eksporten av hyseprodukter økte med 17,5 prosent fra 2010 til 97.700 tusen tonn i 2011. Gjennomsnittlig eksportpris gikk ned vel 2 prosent til kr 15,75 pr. kg, noe som er på samme nivå som eksportprisen i 2009. Hovedårsaken til nedgang i gjennomsnittlig eksportpris er økt eksportert volum av hel hyse, mens kvantumet eksportert filet var tilnærmet stabilt, fryst og fersk sett under ett. Det var volumøkning både for hel fersk og fryst hyse. Fersk med vel fire tusen tonn og fryst med 11 tusen tonn. Fryst hysefilet hadde en liten økning på vel 600 tonn, mens fersk hysefilet gikk tilbake med knappe 200 tonn fra 2010 til 2011. Prismessig var det en økning for den ferske fileten på vel 4 kroner pr. kg og knappe 20 øre pr. kg for den fryste fileten.

Sei (*Pollachius virens*)

Seien nord for 62° N forvaltes som en nasjonal ressurs. I motsetning til torsk og hysa har seibestanden utviklet seg negativt, med reduksjon i årlig totalkvote fra 250.000 tonn i 2008, hvorav 225.000 tonn var avsatt til norske fiskere, til 173.000 tonn i 2011 der Norge hadde 151.950 tonn. Etter fratrekk på 800 tonn til forskningsformål, 800

tonn til ungdomsfiske og rekreasjonsformål og 350 tonn til agnformål, var kvota til fordeling på fartøynivå 150.000 tonn i 2011. Denne ble fordelt etter vanlig mønster, med 38 prosent til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper, 37 prosent til trål og 25 prosent til not. Som følge av en svak utvikling i fisket med konvensjonelle redskaper, fikk notflåten fiske ut over sin tildelte kvote. Notfisket ble stoppet 7. september for fartøy som hadde fisket mer enn garantert kvote, og totalt for året ble vel 45.000 tonn av notkvota på 37.500 tonn tatt. Trål hadde vel 1.500 tonn i rest av sin kvoteavsetning på 55.500 tonn, mens det ble tatt bare 44.000 tonn med konvensjonelle redskaper av ei avsetning på 57.000 tonn. Totalt ble dermed vel 143.000 tonn av totalkvota på 150.000 tonn tatt. Fangsten var 21.000 tonn lavere enn året før, da 174.600 tonn av ei norsk kvote på 182.950 tonn ble tatt, alt dette i følge tall fra Fiskeridirektoratet.

Kvanta omsatt fra norske fartøy gjennom Norges Råfisklag framgår av tabell 41. Dette er naturlig nok i all hovedsak sei tatt nord for 62° N. Av totalt 81.672 tonn var bare 1.500 tonn tatt sør for 62-graden. Totalen er nær 28.000 tonn lavere enn tilsvarende i 2010, da seikvantommet fra norske fiskere omsatt gjennom Norges Råfisklag var 109.300 tonn. Tilsvarende ble verdien av seileveransene fra norske båter redusert fra 631 millioner kroner i 2010 til 546 millioner kroner i 2011. Med unntak av juksa og line, der kvantumet var stabilt, kom reduksjonen for alle bruksklasser. Trålkvantommet ble redusert fra 29.600 til 16.700 tonn over de to årene, og notflåtens kvantum gikk ned fra 48.600 tonn i 2010 til 36.900 tonn i 2011. Positiv prisutvikling utjevnet imidlertid noe av reduksjonen, noe som spesielt ga seg utslag for not, som til tross for kvantumsreduksjonen oppnådde 190 millioner kroner i fangstverdi mot 185 millioner kroner året før.

I tillegg til kvantumet som fremgår av tabell 41, ble det gjennom Norges Råfisklag omsatt 6.900 tonn sei fra utenlandske båter til verdi 38 millioner kroner.

Det framgår også av tabell 41 at det meste av seifisket for norske båter fiskes på redskapene not, trål og garn. Enkelte snurrevadbåter fisket også brukbart med sei i lengre perioder, og det var dessuten et juksafiske ut over

sommeren og høsten som også må regnes med. Men det er de tre førstnevnte redskapene som drar lasset.

Notfisket ble gjennomført uten behov for dirigering/regulering fra Råfisklagets side. Fisket strakte seg over en lang periode uten utpregede topper, der første fangst ble levert av «Solværskjær» 29. mars til Nergård Sørøya. Dette fartøyet fortsatte som eneste fartøy i nord leveransene i april, mens på Nordmøre var det 6 fartøy som leverte notsei i april, der første leveranse var fra «Liaholm» 6. april til Atlantic Dawn Seafood. Toppkvantumet kom i mai med 10.900 tonn, da også med fangst og leveranser i et større område. Uke 20-22 hadde vi størst aktivitet i dette fisket med 3.100-3.700 tonn i ukekvanta, der sistnevnte topp kom i uke 22. Den uka var 2.100 tonn levert til kjøpere i Vest-Finnmark og nær 1.300 tonn fra Helgeland og sørover. Fisket holdt seg deretter godt oppe både i juni og juli, riktignok etter en periode mot midten av juni med labert fiske. Totalt 36.900 tonn notsei ble omsatt gjennom Norges Råfisklag i 2011 mot 48.600 tonn året før. Av dette ble 21.000 tonn omsatt til kjøpere i Vest-Finnmark, 5.000 tonn i Troms, 9.500 tonn i området Helgeland-Nordmøre, 1.300 tonn til Øst-Finnmark, og bare én fangst på 50 tonn ble levert i Murmansk. I Øst-Finnmark og for fisket i sør var dette en økning fra året før, Troms holdt seg på samme nivå som i 2010, mens det var Vest-Finnmark som sto for hele reduksjonen, fra 36.750 tonn året før. Av totalen på 36.900 tonn ble 29.300 tonn levert rund i bulk, 6.400 tonn ble levert i tilstand sløyd med hode og nær 1.000 tonn var lassatt sei som ble levert levende med brønnbåt. Til tross for kvantumsreduksjonen fra 2010 til 2011 økte deltakelsen i fisket fra vel 70 båter i 2010 til 150 i 2011. Prisene på notseien utviklet seg svært positivt utover i sesongen. Gjennomsnittet for rundsei levert i bulk var kr 5,25 pr. kg sesongen sett under ett, mot kr 3,78 pr. kg for tilsvarende året før. Mot slutten av sesongen gikk prisen opp i kr 6,50 pr. kg, faktisk med enkelte utslag helt opp i kr 7,50 pr. kg, da med mesteparten av kvantumet ført som mellomstørrelse. Totalt for sesongen var også størrelsen på omsatt notsei positiv i forhold til året før, med 64 prosent under 1,6 kg i 2011 mot 78 prosent året før. Videre var 32 prosent ført som 1,6-3,2 kg i 2011 mot 21 prosent året før, og andelen stor sei over 3,1 kg økte fra 1 prosent i 2010 til

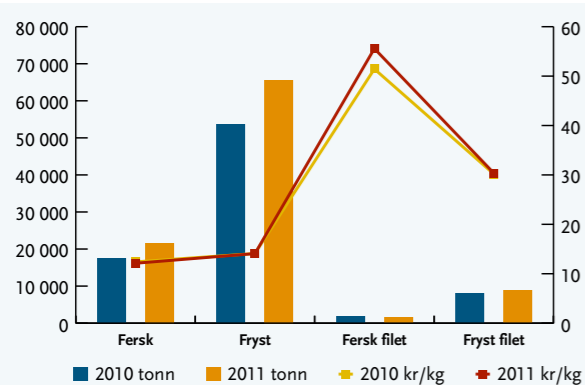

Diagram 15: Eksportutvikling hovedprodukter hyse 2010–2011 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Tabell 38: Kvantums- og verdiutvikling for sei 2002–2011 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum	109.093	115.400	109.172	101.103	137.019	111.538	101.494	82.576	116.480	88.602
Verdi	452	377	382	423	625	555	483	394	662	585

Tabell 39: Minsteprisutvikling for sei vinter 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Over 2,3 kg	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00	7,50	9,50
1,2 – 2,3 kg	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	7,25

Tabell 40: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst sei omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fersk sei over 2,3 kg	6,10	5,19	5,15	5,88	8,07	8,05	7,41	7,24	8,62	10,44
Fersk sei 1,2-2,3 kg	5,10	4,44	4,55	5,11	6,30	6,47	6,07	6,22	7,28	8,71
Ombordfryst sei over 2,3 kg	7,27	5,60	6,55	10,07	13,00	10,43	9,81	10,69	13,57	14,91
Ombordfryst sei 1,2-2,3 kg	7,02	5,61	6,32	8,02	8,49	8,06	8,91	10,15	12,63	14,21

Tabell 41: Omsetning av sei fra norske fartøy, redskapsfordelt 2011 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Frost	Sum	Fersk	Frost	
Juksa	3 866	—	3 866	9,61	—	28
Line	992	—	992	9,69	—	7
Snurrevad	5 264	308	5 572	8,43	13,13	36
Garn	17 101	401	17 502	9,88	13,81	129
Autoline	37	75	112	10,71	12,74	1
Trål	1 320	15 416	16 736	8,32	12,93	156
Not	36 872	—	36 872	6,95	—	190
Sum	65 457	16 200	81 672	8,06	12,95	546

4 prosent i 2011. Den positive prisutviklingen medførte at verdien av notseien økte fra 185 til 190 mill kroner over de to årene, til tross for kvantumsreduksjon på nær 12.000 tonn.

Trålfisket etter sei ble en stor skuffelse i 2011. Normalt har trålerne kunnet fiske langt utover tildelt kvoteavsetning som følge av at fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper ikke har tatt sin kvote, men i 2011 nådde trålerne bare opp i 54.000 tonn av kvoten på 55.500 tonn nord for 62° N. Dette i følge tall fra Fiskeridirektoratet, som også viser til at tilsvarende fiske i 2010 ga 69.000 tonn trålsei. I tillegg var vel 38.000 tonn trålsei tatt sør for 62° N, mot 43.400 tonn året før. Omsetningen av trålsei gjennom Norges Råfisklag endte på 16.700 tonn i 2011 mot 29.100 tonn året før. Av dette utgjorde sei tatt sør for 62-graden 1.400 tonn i 2011 og ca. 4.000 tonn i 2010. Trålerne hadde størst aktivitet i sitt seifiske i perioden juni-september med månedskvanta på ca. 2.500 tonn, da landingene også var på nivå med 2010, men både starten og slutten av året ga langt lavere kvantum enn tilsvarende periode året før.

Markedet for sei

Eksporsten av seiprodukter økte i verdi fra 2.094 millioner kroner i 2010 til 2.153 millioner kroner i 2011. Kvantumsmessig var det liten endring på totalen som begge årene

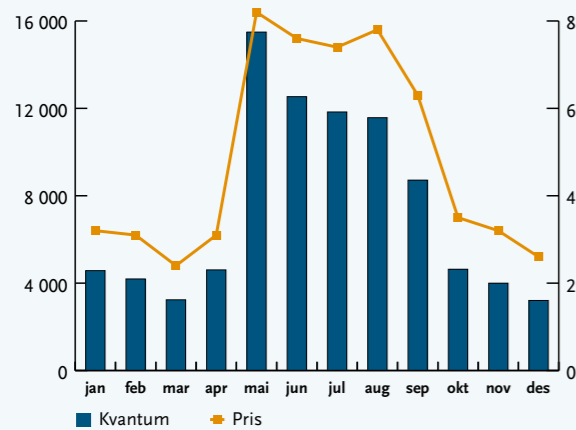

Diagram 16: Omsetning av sei i kvantum og verdi, månedsfordelt 2011 (tonn rund vekt og millioner kroner)

Tabell 42: Distriktsvis omsetning av sei i kvantum og verdi 2007–2011 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Øst-Finnmark	5,8	4,4	3,1	3,8	4,3	26,3	20,5	14,5	20,0	25,5
Vest-Finnmark	25,8	30,0	25,3	42,8	26,5	109,2	106,9	88,9	175,4	150,4
Troms	33,6	27,2	24,2	30,4	25,1	162,2	143,7	121,7	204,1	179,6
Vesterålen	18,9	16,6	12,0	16,8	9,7	109,7	96,5	77,1	128,5	84,0
Lofoten/Salten	16,3	13,4	10,4	12,0	9,3	91,5	69,1	53,8	73,2	66,9
Øvrige områder	11,1	9,9	7,6	10,7	13,7	56,0	46,1	38,2	60,5	78,1
Sum	111,5	101,5	82,6	116,5	88,6	554,9	482,8	394,2	661,7	584,6

utgjorde tett innpå 102 tusen tonn. Dette i følge statistikk fra Norges sjømatråd.

En veldig stor andel av seimarkedet utgjøres av klippfisk, som i 2011 utgjorde 46.500 tonn, opp 500 tonn fra året før, til verdi 1.336 millioner kroner mot 1.278 millioner kroner året før. Gjennomsnittsprisen på klippfisk sei økte fra kr 27,82 pr. kg i 2010 til kr 28,75 pr. kg i 2011. Brasil er vårt største marked for klippfisk av stor sei, og mottok i 2011 18.500 tonn til verdi 570 millioner kroner, som både kvantums- og verdimesig var litt opp fra året før. Gjennomsnittsprisen økte fra kr 30,- pr. kg i 2010 til kr 30,86 pr. kg i 2011. Etter Brasil fulgte Den Dominikanske Republik med 8.200 tonn og verdi 225 millioner kroner. Et annet land i Mexicogulven med tradisjoner for klippfisk av sei er Jamaica, som i 2011 importerte 4.500 tonn klippfisk sei fra Norge til verdi 130 millioner kroner. Typiske ryggseimarkeder i Afrika, Kongo, Kongo/Brazzaville og Angola mottok også mye klippfisk sei fra Norge, fra 3.500 til 5.000 tonn pr. land i 2011, og verdi fra 94 til 235 millioner kroner.

Nest etter klippfisk på eksportstatistikken kom fryst sei med 42.800 tonn til verdi vel 500 millioner kroner i 2011, opp fra 35.200 tonn og vel 400 millioner kroner i 2010. Her har Kina inntatt en dominerende posisjon og sto for 19.100 tonn av kvantumet i 2011 til verdi 251 millioner kroner. Tar vi med at en stor del av eksporten av denne varen til Nederland på 5.400 tonn i 2011 gikk videre til

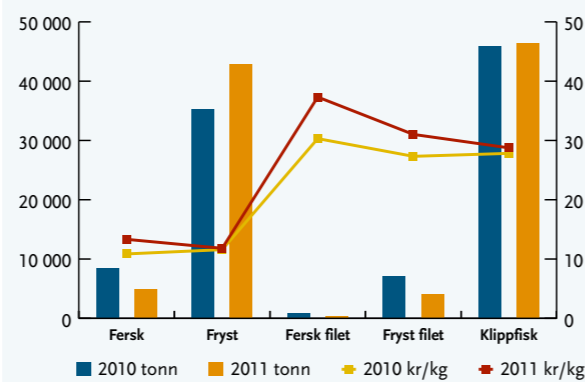

Diagram 17: Eksportutvikling hovedprodukter sei 2010–2011 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Kina, står dermed Kina som mottaker av ca. 60 prosent av fryst sei eksportert fra Norge i 2011.

Både klippfisk sei og fryst sei hadde en positiv utvikling fra 2010 til 2011 både med hensyn til kvantum og verdi. For fryst filet og fersk sei, herunder også fersk filet, var utviklingen imidlertid negativ. For fryst filet ble eksportert kvantum redusert fra 7.150 tonn i 2010 til 4.000 tonn i 2011, av sistnevnte utgjorde blokk 1.150 tonn. Verdien av fryst filet falt fra 195 til 125 millioner kroner. Også for fersk sløyd sei og fersk filet var det snakk om store reduksjoner. Fersk sei ble redusert fra 8.400 til 4.900 tonn over de to årene med verdireduksjon fra 90 til 65 millioner kroner, mens eksporten av fersk filet gikk ned fra i underkant av 800 tonn til bare 350 tonn. Et lyspunkt var tørrfisk av sei, som på grunn av økte priser steg i eksportverdi fra 52 til 69 millioner kroner, av et kvantum som begge årene utgjorde vel 1.000 tonn.

For øvrig framgår av diagram 17 at prisutviklingen var positiv for samtlige seiprodukter i 2011 sammenlignet med året før.

Reker (*Pandalus borealis*)

Det ble fisket og omsatt i Norge av norske og utenlandske fartøy til sammen 30.000 tonn reker i 2011. Av dette ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt ca. 24.900 tonn, inklusive 5.300 tonn fra utenlandske fartøy. Dette er en økning med 4.300 tonn fra 20.600 tonn i 2010.

Hovedsesongen var perioden fra april til september, hvor det ble landet 17.000 tonn.

Prisene for fryste industrireker varierte over året fra kr 15,00 til 17,70 pr. kg. Gjennomsnittsprisen på reker til pilling var kr 16,58 pr. kg i 2011, mot kr 13,51 i 2010, det vil si en prisoppgang på kr 3,07 eller 23 prosent.

For kokte skallreker til konsum økte gjennomsnittsprisen fra kr 48,64 pr. kg i 2010 til kr 52,49 pr. kg i 2011, det vil si en prisoppgang på kr 3,85 eller 8 prosent.

Det var 89 ulike fartøy, fordelt på 14 frysetrålere og 75 ferskrekefartøy, som landet reker i Råfisklagets distrikt i 2011. Dette er en økning med 4 frysetrålere fra 2010.

Ombordfryste reker fra norske fartøy ble i 2011 omsatt gjennom obligatoriske auksjoner (innført 2001) eller leveringsavtaler. Det ble gjennomført 27 auksjoner i 2011. Fangstene ble solgt til tre ulike kjøpere. To av disse kjøperne produserte størsteparten av kvantumet. En kjøper videresolgte direkte til Island.

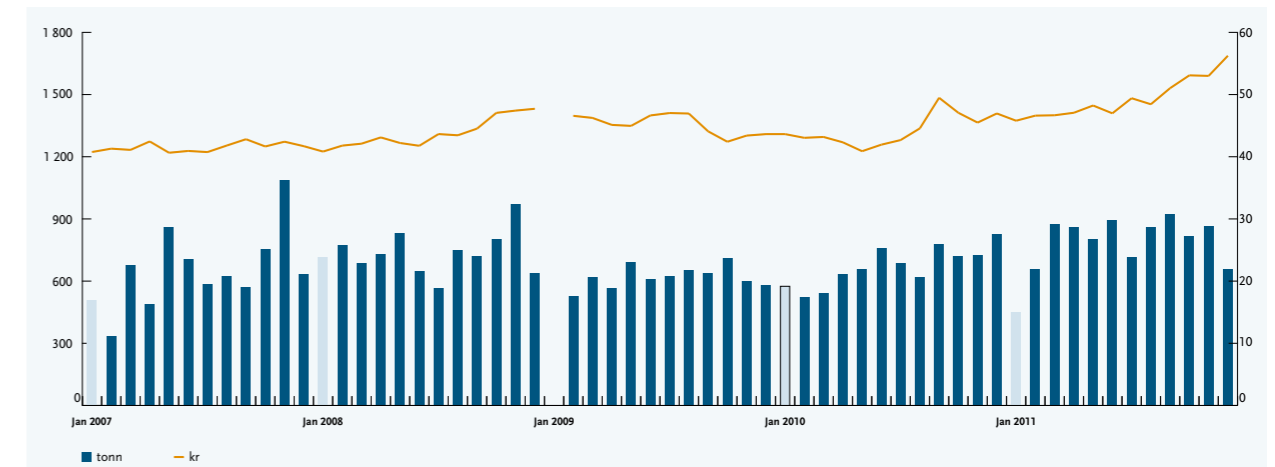

Diagram 18: Norsk eksport av fryste pillede reker pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser FOB 2007–2011 (tonn og kroner pr. kg)

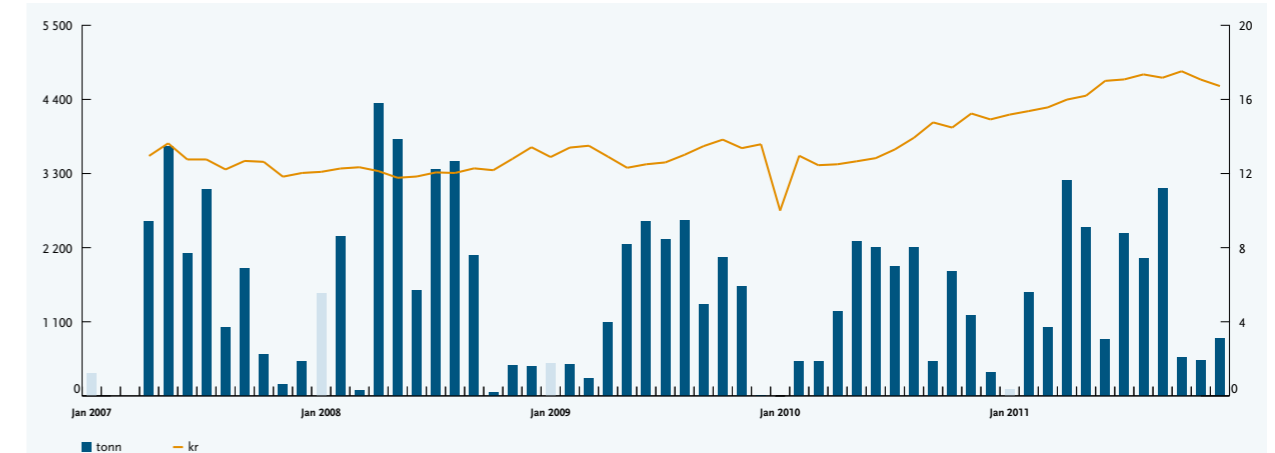

Diagram 19: Fryste reker til pilling pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser 2007–2011 (tonn og kroner pr. kg)

I Råfisklagets distrikt gikk kvantumet av ferske reker til pilling ned fra 429 tonn i 2010 til 285 tonn i 2011. Kvantumet av ferske kokte reker til konsum og til handpilling/laking gikk ned fra 822 tonn i 2010 til 692 tonn i 2011.

Norges Råfisklags arbeidsutvalg vedtok i 2011 å sette minsteprisen pr. kg for kokte reker til konsum i 4 perioder slik; 2.-29. mai/kr 46,00, 30. mai-10. juli/kr 55,00, 11. juli-21. august/kr 60,00, 22. august-27. mai 2012/kr 46,00.

Eksport – ferdigvaremarkedet/Informasjonsutvalget for reker
Prisutviklingen for fryste pillede reker målt som gjennomsnittlig eksportverdi økte med kr 5,21 som er 11,8 prosent opp i forhold til 2010. Samtidig økte eksporten av fryste pillede reker med 1.195 tonn til totalt 9.225 tonn til

Tabell 43: Deltakelse i rekefisket fordelt etter fartøyets registreringssted 2007–2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Finnmark	3	3	6	7	7
Troms	19	22	33	32	32
Nordland	22	27	26	26	26
Trøndelag	7	6	8	7	5
Møre	12	11	16	17	17
Øvrig					2
I alt	63	69	89	89	89

Tabell 44: Norske og utenlandske landinger av reker fordelt på fangstfelt i 2010 og 2011 (tonn)

	2010		2011	
	Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Kyst	1 626	371	3 643	444
Barentshavet	3 176	1 044	3 374	1 783
Gåsbanken				
Hopen	1 020		1 135	
Svalbard	10 978	2 385	11 448	3 052
Canada				
Grønland				
Totalt	16 800	3 774	19 605	5 279

Tabell 45: Norsk eksport av reker. Gjennomsnittlig eksportverdi pr. kg 2002–2011 (kroner) (Kilde: Norges sjømatråd)

Produkt/market	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pris råreker til pilling	8,51	8,77	10,79	8,61	9,33	12,75	11,96	12,96	13,51	16,58
Fryste pillede reker	38,05	37,06	37,82	37,05	37,91	41,59	43,89	45,50	44,06	49,27
Pillede reker i lake	58,91	55,49	61,68	61,23	59,06	59,44	61,32	63,57	64,42	68,18
Fryste kokte reker m/skall/Norden	23,47	29,20	31,88	31,36	31,05	36,59	31,55	26,73	40,40	44,98
Ferske kokte reker m/skall/Sverige	53,15	46,80	42,90	53,01	54,70	49,97	50,33	54,91	72,13	88,44

Tabell 46: Kvantums- og verdiutvikling for blåveite 2002–2011 (tonn og millioner kroner)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum	6.808	8.023	10.482	10.361	7.939	7.345	5.943	6.949	8.021	8.960
Verdi	79	109	173	174	147	117	96	111	138	167

samlet eksportverdi kr 454 millioner. Hovedmarkedene er Sverige, Storbritannia og Finland. Også for øvrige produktvarianter, ombordfryste og ferske kokte skallreker og reker i lake er det en svært positiv prisutvikling. Ferske kokte skallreker har en kraftig prisvekst på grunn av lavere kvoter og fangst i Nordsjøen/Skagerak.

Gjennom Informasjonsutvalget for reker (IFR) har det totalt blitt brukt kr 0,7 millioner til markedstiltak i 2011. Aktivitetene gjennomføres av produsentene/eksportørene med støtte fra IFR eller som samarbeidsprosjekter med næringsaktørene og Sjømatrådet. Dette er typisk butikkdemonstrasjoner og presentasjoner for profesjonelle innkjøpere/beslutningstakere både gjennomført som stand på messer eller som særskilte rekemøter/-seminarer.

Hovedaktivitetene har vært som følger:

- Oppfølging og vedlikehold av sertifikater og miljødokumentasjon av rekefiskeriene samt veiledning og koordinering for fiskebåter og pilleindustri.
- Markedsovervåking og rapportering til rekefiskere, fiskesalgslag, faglag, finansinstitusjoner og markedsaktører.
- PR-aktivitet og mediekontakt vedrørende kaldtvannsker, produksjon og markedsforhold.
- Støtte til eksportørenes salgs- og markedsaktiviteter, herunder utvikling, produksjon og distribusjon av diverse salgssøttemateriell.
- Planlegging og gjennomføring av rekeseminarer og produktpresentasjoner sammen med produsenter, eksportører og utvalgte kundegrupper.
- Kontakt og samarbeid med fiskerorganisasjoner i andre produsentland rundt Nord-Atlanteren om markedsovervåking, dokumentasjon og rapportering.

Blåveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Det framgår av tabell 46 at omsetningen av blåveite gjennom Norges Råfisklag økte i 2011 og en må tilbake til 2005 for å finne tilsvarende eller større kvantum omsatt blåveite. Verdimeisig ble 2011 også et bra år og av de siste

10 årene var det kun i 2004 og 2005 verdien var høyere, da med betydelig større kvantum omsatt. Tall fra Fiskeridirektoratet viser at 3.836 tonn i 2011 kom fra direktefisket for kystflåten, opp fra 3.390 tonn året før. Tar en med bifangst av blåveite er kvoten på 3 600 tonn i det direkte kystfisket etter blåveite overfisket med over 400 tonn.

I 2011 ble 2.700 tonn blåveite levert av utenlandske fartøy, noe som er en kraftig økning fra 2010 da utenlandske fartøy leverte 1.400 tonn. Av de ca. 6.250 resterende tonnene, sto norske trålere for 940 tonn, 5.300 tonn ble tatt på konvensjonelle redskaper, herav 3.560 tonn på line og 1.490 tonn på garn.

Direktefisket etter blåveite var som vanlig forbeholdt fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper. Som i 2010 var fisket ikke begrenset til et fiske sør for 71°30' N. Videre var 3.600 tonn avsatt til dette fisket, fordelt på to perioder med 2.160 tonn i første periode og 1.440 tonn i andre periode. Første periode startet 30. mai, og 2. periode startet 1. august. Fisket var regulert med maksimalkvoter pr. fartøy som var 20 prosent lavere enn i 2010, det vil si 10, 12 og 15 tonn rundvekt avhengig av fartøylengde.

På bakgrunn av data fra basisundersøkelsen, samt nye data som var klare i mai 2011, ble et område sørvest for Trænadjupet i Nordland stengt for fiske etter blåveite i 2011. Årsaken var faren for høye verdier av fremmedstoffer, og hensynet til forutsigbarhet for fiskerne.

Tall fra Fiskeridirektoratet viser at 347 fartøy deltok i direktefisket i 2011, mot 356 i 2010. Den reelle deltakelsen

var lavere, siden en del fartøy kun har levert bifangst i perioden. 110 fartøy har tatt kvotene sine, i tillegg til 73 fartøy som har fisket på refordelt kvantum.

Fisketakten i direktefisket etter blåveite i første periode 2011 var lav sammenlignet med 2010, og dette har flere årsaker. En av årsakene var mye nordøstlig vind som forhindret flåten i fisket, men reguleringsopplegget i 2010 skremte nok flere fra å delta i 2011. Fisket i første periode ble stoppet fredag 24. juni. Til sammenligning ble fisket i 2010 stoppet allerede 10. juni.

I andre periode var fisketakten enda lavere og 17. august ble maksimalkvotene økt med 50 prosent. Fisketakten fortsatte likevel å synke, og 23. august ble maksimalkvotene økt med 60 prosent. De økte kvotene medførte en økning i deltakelsen, og de mest effektive båtene tok kvoteøkningene raskt. Fisket ble stoppet 27. august klokken 23.59.

Som et ledd i kartleggingen av miljøgifter i blåveite fikk Norges Råfisklag en forespørsel fra Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) om en kunne være behjelpelig med innsamling av blåveiter fra de viktigste fangstfeltene nord for 62°. Det ble svart positivt på denne henvendelsen. Norges Råfisklag koordinerte og samlet inn med noe hjelp fra Fiskeridirektoratets regionkontor i Troms og Nordland 53 prøver med blåveiter fra 24 ulike fiskefartøy fisket på 22 ulike fangstfelt. Totalt ble det samlet inn ca 260 blåveiter hovedsakelig fra kystflåtens direktefiske, men også noen fra havgående fartøy i samme periode.

Tabell 47: Minsteprisutvikling for blåveite sommer 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Blåveite, over 2,0 kg	16,25	16,25	19,00	20,00	22,00	21,00	18,50	18,50	20,00	21,50

Tabell 48: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fersk og ombordfryst blåveite sløyd uten hode 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Blåveite, over 2,0 kg	16,55	17,51	20,81	21,42	23,32	21,75	18,75	18,52	20,53	23,25

Tabell 49: Kvantums- og verdiutvikling for kvitlaks, breiflabb og noen andre fiskearter 2002–2011 (tonn og millioner kroner)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvitlaks, kvantum	5.837	7.475	10.806	15.401	18.711	10.294	10.633	10.030	10.260	10.115
Kvitlaks, verdi	20	23	30	40	52	38	38	35	29	38
Breiflabb, kvantum	1.285	1.432	1.933	1.888	3.121	3.408	3.056	3.366	4.678	4.547
Breiflabb, verdi	33	32	44	43	74	82	66	64	91	94
Uer, kvantum	8.591	6.867	6.254	6.293	6.248	7.190	6.206	7.526	9.069	6.330
Uer, verdi	58	46	47	53	56	54	50	49	76	60
Lange, kvantum	4.726	5.385	5.309	3.593	4.234	4.675	4.721	3.295	4.248	3.600
Lange, verdi	58	55	61	35	45	46	42	24	30	27
Brosme, kvantum	6.758	6.203	5.511	3.732	4.794	5.431	5.505	3.995	4.816	4.295
Brosme, verdi	51	41	35	22	32	40	38	23	31	28
Steinbit, kvantum	1.951	1.609	1.870	2.006	2.430	3.270	2.566	3.841	3.751	5.089
Steinbit, verdi	13	10	13	14	18	28	21	26	25	42

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Økte kvoter i det kvotebelagte fisket og redusert fangst globalt, som gjorde at prisen på kongekrabbe gikk opp, gav fiskerne i det kvotebelagte fisket en økt fangstverdi. Gjennomsnittsprisen til fisker økte fra kr 62,68 pr. kg i 2010 til kr 93,14 pr. kg i 2011. I gjennomsnitt for all kongekrabbe omsatt i Råfisklagets distrikt økte prisen fra kr 46,29 pr. kg i 2010 til kr 86,03 pr. kg i 2011. Totalt omsatt kvantum kongekrabbe gikk ned fra 1.931 tonn i 2010 til 1.785 tonn i 2011. Verdien av kongekrabbe økte i samme periode fra 89 millioner kroner til 154 millioner kroner.

Totalt deltok 651 fartøy i det norske fiskeriet, som samlet brakte på land 1.727 tonn kongekrabbe til en verdi av 147 millioner kroner. Dette er den høyeste årlige fangstverdien som noen sinne er oppnådd i de norske fiskeriene etter kongekrabbe.

Kvotebelagt fiske i Øst-Finnmark

Det kvotebelagte kongekrabbefisket ble i 2011/2012 gjennomført med noen endringer i reguleringene i forhold til sesongen i 2010/2011. Oppstartdatoen for fisket ble satt til 1. august. Området for det kvotebelagte fisket ble noe endret da linja i nord langs 71°30', etter delelinjeavtalen mellom Norge og Russland, nå ble trukket til grensen mot Russland.

Minstemålet på kongekrabbe ble før oppstart av det kvotebelagte fisket redusert fra 137 mm til 130 mm skjoldlengde.

Deltakeradgangen i det kvoterebelagte fisket i øst ble ikke endret fra tidligere år.

Totalkvoten i 2011 ble økt i forhold til 2010. Totalkvoten ble satt til 1.100 tonn hannkrabber, 50 tonn hunnkrabber og 100 tonn skadde hannkrabber. Av det kvantumet ble det avsatt 55 tonn hannkrabber til forskningsformål, 3 tonn hannkrabber til fritidsfiske og 2 tonn hannkrabber til turistfiske. Fartøykvotene for 2010 ble satt til 3,54 tonn lytefri hannkrabbe for fartøy med eier på blad B i fiskermanntallet. Ved en eventuell stopp i fisket kunne det fortsatt fiskes innenfor en garantert kvote på 2,54 tonn.

For fartøy med eier på blad A i fiskermanntallet, ble kvotene satt til 1,77 tonn lytefri hannkrabbe. Ved en eventuell stopp i fisket, kunne det fortsatt fiskes innenfor en garantert kvote på 1,27 tonn. Fartøy kunne fange og lande inntil 9 prosent skadde hannkrabber og 5 prosent hunnkrabber, beregnet av fartøyets fangst av lytefri hannkrabbe per uke.

Den 20. september kl. 23.59 ble fisket stoppet, da kvota av lytefri hannkrabbe og tilleggskvota på skadde hannkrabber var beregnet oppfisket. Fisket kunne fremdeles fortsette innenfor de garanterte kvotene.

Ved fiske med bunn garn eller bunnline med fartøy registrert i merkeregisteret, var det adgang til å ha inntil 5 prosent bifangst av kongekrabbe i de enkelte fangster og ved landing.

Pris

I prisdrøftelsen med Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) i forkant av sesongen 2011/2012 ble størrelsesklassene endret. Det ble også utvidet med en ekstra klasse på grunn av det reduserte minstemålet. De

ulike minsteprisene som ble gjeldende etter drøftelsene med FHL framgår av tabell 52.

Fisket

Fra norske fartøy som deltok i det kvotebelagte fisket som startet 1. august, ble det fram til 31. desember 2011 landet 1.316 tonn utilvirket fersk kongekrabbe. I hele beretningsåret ble det landet 1.372 tonn utilvirket fersk kvotebelagt kongekrabbe til en verdi av 128 millioner kroner. I dette kvantumet inngår et kvantum på 56 tonn som er en del av det kvotebelagte fisket for 2010 der fangstperioden varte

ut juli 2011. Det ble registrert landinger fra 438 fartøy i det kvotebelagte fisket i 2011.

Kongekrabbefisket utenfor det kvotebelagte området.

Nedgangen i fangstmengden fra 2009 til 2010 fortsatte fra 2010 til 2011. Mye av dette skyldes utvidelsen av det kvotebelagte området ut til N 70°30', samt at det frie området innerst i Porsangerfjorden ble innlemmet i det kvotebelagte området fra og med 21. juni 2010. Resultatet i første halvår 2011 ble 93 tonn, mot 465 tonn i 2010. Kvantumet andre halvår i 2011 ble 261 tonn, mot 443 tonn

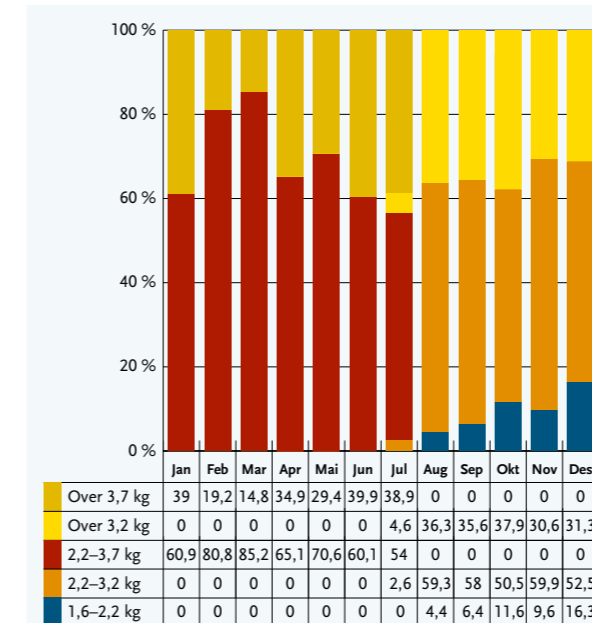

Diagram 20: Størrelsessammensetning for kongekrabbe, hann, i det kvotebelagte fisket 2011 (prosent)

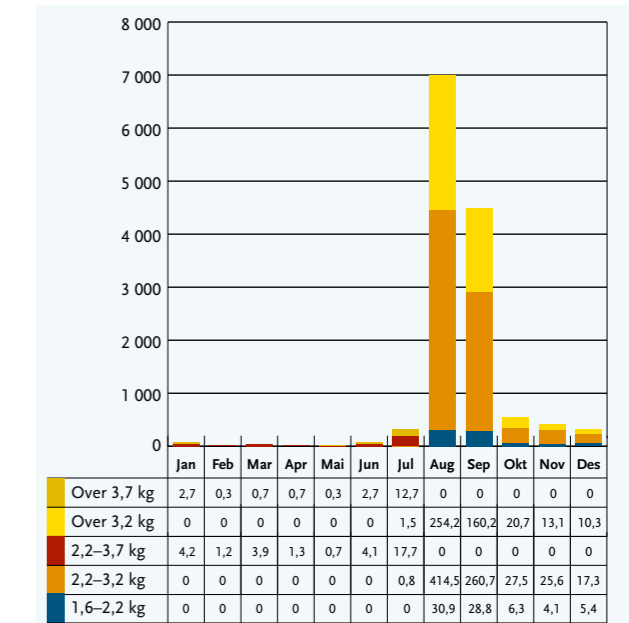

Diagram 21: Fangst pr. måned i det kvotebelagte fisket 2011 (tonn)

Tabell 51: Kvantums- og verdiutvikling for kongekrabbe 2002-2011 (tonn og millioner kroner)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum	652	1.218	1.466	1.571	1.733	1.627	5.245	6.112	1.931	1.785
Verdi	67	93	100	100	119	98	142	155	89	154

Tabell 52: Minstepriser for kongekrabbe omsatt fra og med 1. august 2011 (kroner pr. kg)

Produkt/fiskeri	Minstepris
Hannkrabbe over 3,2 kg	84,-
Hannkrabbe 2,2 - 3,2 kg	63,-
Hannkrabbe 1,6 - 2,2 kg *)	38,-
Hannkrabbe 0,8 - 1,6 kg (kun i uregulert fiske)	20,-
Skadd hannkrabbe 0/3,2 kg	38,-
Skadd hannkrabbe 2,2 - 3,2 kg	25,-
Skadd hannkrabbe 1,6 - 2,2 kg*)	20,-
Skadd hannkrabbe 0,8 - 1,6 kg (kun i uregulert fiske)	12,-
Hunnkrabbe - alle størrelser (gjelder krabbe over 0,8 kg i uregulert og over minstemål i regulert fiske)	25,-
Krabbe hann og hunn under 0,8 kg (kun i uregulert fiske)	**

*) Vektgrensen 1,6 kg var gjeldende for all krabbe over minstemål i det kvotebelagte fisket.

**) For kongekrabbe under 0,8 kg var det ikke fastsatt minstepris (fri prisdannelse).

Tabell 50: Minsteprisutvikling vinter og årlig gjennomsnittlig pris for kvitlaks, breiflabb og noen andre fiskearter 2002-2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvitlaks over 300 g til konsum, minstepris*	3,50	3,25	3,25	3,55	3,55	3,60	3,60	3,60	3,55	3,70
Kvitlaks under 300 g til konsum, minstepris*	3,00	2,75	2,75	2,50	2,60	2,70	2,70	2,70	2,70	2,90
Kvitlaks alle størrelser, gj.snitt oppnådd	3,45	3,09	2,88	2,70	2,80	3,67	3,59	3,51	2,83	3,71
Breiflabb-haler over 1,0 kg, minstepris	60,00	60,00	58,00	58,00	58,00	58,00	58,00	58,00	54,00	54,00
Breiflabb-haler over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	70,93	60,99	61,57	62,87	63,93	64,95	61,83	56,51	56,16	59,62
Uer, rund minst 7 hg, minstepris	6,80	6,30	6,50	7,50	8,00	9,00	9,00	8,00	8,00	8,50
Uer, rund alle størrelser, gj.snitt oppnådd	7,27	6,85	7,87	9,06	10,03	8,98	9,16	8,32	8,80	10,41
Kvitlange over 2,0 kg, minstepris	15,50	11,50	11,00	9,50	9,00	10,00	10,00	9,50	6,50	7,50
Kvitlange over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	18,26	15,39	16,87	13,92	15,18	13,86	12,48	10,03	9,65	10,51
Brosme over 2,0 kg, minstepris	9,25	8,60	8,60	8,40	7,75	8,50	9,00	8,50	7,50	7,50
Brosme 1,0-2,0 kg, minstepris	7,25	6,50	6,50	6,30	5,75	6,50	7,00	6,50	5,50	5,50
Brosme over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	11,19	9,62	10,16	8,29	9,09	9,90	10,17	9,49	9,84	10,16
Brosme 1,0-2,0 kg, gj.snitt oppnådd	10,71	9,56	8,63	8,33	9,75	10,76	9,58	7,79	8,84	9,42
Flekksteinbit over 3,0 kg, minstepris	10,00	10,00	10,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	10,00	10,00
Gråsteinbit over 1,0 kg, minstepris	9,00	9,00	9,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	9,00	9,00
Flekksteinbit over 3,0 kg, gj.snitt oppnådd	12,15	12,17	12,63	13,08	15,42	15,55	14,61	11,32	12,37	14,65
Gråsteinbit over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,64	9,50	10,67	11,13	11,56	10,82	10,83	9,55	9,00	10,00

*) Vektgrensen for kvitlaks var 400 g til og med sesongen 2007. Fra og med sesongen 2010 ble den minste vektclassen for kvitlaks splittet i under 220 gram og 220-300 gram

i 2010. I fisket utenfor det kvotebelagte området ble det i 2011 landet til sammen 354 tonn kongekrabbe til en verdi av 19 millioner kroner, mot tilsvarende tall i 2010 på 909 tonn til en verdi av 24 millioner kroner. I det frie fisket utenfor det kvotebelagte området ble det registrert landin-ger fra 213 fartøy i 2011.

Marked

Gjennomsnittsprisen for eksport av fryst kongekrabbe økte fra kr 119,09 pr. kg i 2010 til kr 186,54 pr. kg i 2011. Årsaken til dette er betydelig reduserte tilførsler fra alle de viktigste fangstområdene i Barentshavet og Stillehavet.

Tabell 53: Gjennomsnittlig oppnådd pris for kongekrabbe utenfor det kvotebelagte fisket 2008–2011 (kroner pr. kg)

Art	2008	2009	2010	2011
Kongekrabbe	19,89	19,45	26,26	54,15

Tabell 54: Minsteprisutvikling for kongekrabbe landet under det kvotebelagte fisket og i det frie fisket sesongene 2009–2011 (kroner pr. kg)

År	Kongekrabbe
2009	Hannkrabbe over 3,7 kg: 52,00
	Hannkrabbe 2,2-3,7 kg: 35,00
	Hannkrabbe 0,8-2,2 kg: 14,00
	Hunnkrabbe over 0,8 kg: 11,00
	Skadd hannkrabbe over 3,7 kg: 35,00
2010 (2. gangs drøftelse)	Hannkrabbe over 3,7 kg: 80,00
	Hannkrabbe 2,2-3,7 kg: 60,00
	Hannkrabbe 0,8-2,2 kg: 25,00 (kun i det uregulerte fiske)
	Hunnkrabbe over 0,8kg: 20,00 (over minstemål i regulert fiske)
	Skadd hannkrabbe over 3,7 kg: 38,00
2011	Hannkrabbe over 3,2 kg: 84,00
	Hannkrabbe 2,2-3,2 kg: 63,00
	Hannkrabbe 1,6-2,2 kg: 38,00
	Hannkrabbe 0,8-1,6 kg: 20,00 (kun i uregulert fiske)
	Hunnkrabbe alle størrelser: 25,00 (gjelder krabbe over 0,8 kg i uregulert og over minstemål i regulert fiske)

Tabell 55: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fryst kongekrabbe fra det regulerte fisket og eksportpris 2001–2010 (kroner pr. kg)

Art	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Råvarepris	76,24	71,54	63,19	58,30	49,42	51,34	34,00	35,19	62,65	93,14
Eksportpris	186,80	159,56	132,92	130,29	124,80	113,51	103,56	101,27	119,09	186,54

Det er særlig fallet i tilførslene fra Alaska høsten 2011 som bidrar til den faste prisutviklingen i hovedmarkedene i Japan, EU og USA. Eksportert volum fryst kongekrabbe faller fra 1.243 tonn i 2010 til 739 tonn i 2011.

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Taskekrabbefisket foregår fra Averøy på Nordmøre i sør til Salten i nord. Taskekrabbefisket hadde en positiv utvikling fra 2009 til 2010, men gikk noe tilbake i 2011. Kvantumet endte på 3.884 tonn i 2011, mot 4.438 tonn i 2010, en reduksjon på 554 tonn eller 12 prosent. Verdien endte på 32 millioner kroner i 2011, mot 34 millioner kroner i 2010. Det var et fritt fiske uten reguleringer både i 2010 og 2011. Omsetningen gikk meget bra både innenlands og på eksport, og etterspørselen etter ferske og frosne krabbe-produkter var større enn tilgangen på råstoff.

Av tabell 57 fremkommer landet kvantum av taskekrabbe i 2011. Kvantumet økte i områdene Salten/Lofoten og på Nordmøre, mens det var nedgang i de andre områdene sammenlignet med 2010.

Deltakelsen i taskekrabbefisket endte på 219 båter, samme nivå som i 2010. Antallet krabbekjøpere har vært stabilt de siste årene. I 2011 var det totalt 6 kjøpere som kjøpte taskekrabbe. I tillegg var 21 mottaksstasjoner i aktivitet. Den største kjøperen ligger i Sør-Trøndelag og tar i mot 65 prosent av all taskekrabbe som blir omsatt i Råfisklagets distrikt. Denne kjøperen tar i mot krabbe fra mottaksstasjoner fra Averøy i sør til Salten i nord.

Produksjonen av taskekrabbe er sentralisert. Dette gjør krabbenæringen svært avhengig av føringsmidler. I 2011-sesongen gikk det med 2,3 millioner kroner til føring

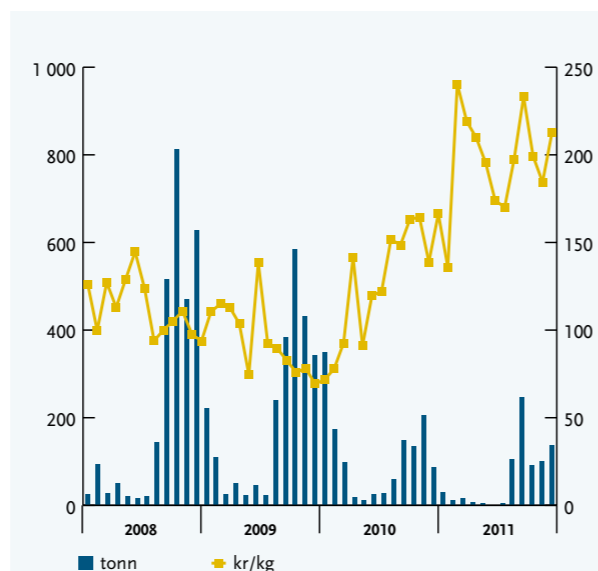

Diagram 22: Eksport av fryst kongekrabbe 2008–2011 (tonn og kroner pr. kg)

av taskekrabbe. Den opprinnelig føringspotten var på 2 millioner kroner. I tillegg ble 300.000 kroner overført fra andre føringsordninger.

I 2011 var minsteprisen for taskekrabbe kr 8,10 pr. kg. Dette var en økning på 60 øre fra sesongen 2010.

Omsetningen av taskekrabbe har vært god i innenlands-markedet. Dette er et marked i vekst. Eksportkvantumet av fryste og ferske produkter av taskekrabbe endte på totalt 1.228 tonn i 2011 mot 1.611 tonn i 2010 – en nedgang på 24 prosent. Eksportverdien gikk i samme periode ned med 12 prosent, fra 52,9 til 46,4 millioner kroner.

Eksport av fryste krabbeprodukter endte på 1.150 tonn i 2011 mot 1.549 tonn i 2010 – en nedgang på 26 prosent. Gjennomsnittsprisen på eksport for fryste krabbeprodukter gikk imidlertid opp fra kr 32,41 pr. kg i 2010 til kr 36,68 pr. kg i 2011 – en økning på 13 prosent. For fryste produkter er Frankrike størst og tok i mot 665 tonn til i gjennomsnitt kr 39,24 pr. kg i 2011 mot 787 tonn til kr 39,82 pr. kg i 2010.

Eksport av ferske krabbeprodukter endte på 78 tonn i 2011 mot 62 tonn i 2010 – en økning på 26 prosent. Gjennomsnittsprisen endte på kr 54,21 pr. kg i 2011 mot kr 43,96 pr. kg i 2010 – en økning på 23 prosent. Eksporten av ferske krabber var størst til Sverige med ca. 46 tonn i 2011 mot 54 tonn i 2010 – en nedgang på 15 prosent.

Tabell 56: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe 2002–2011 (tonn og millioner kroner)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum	3.313	3.782	4.034	4.473	5.083	7.024	4.383	3.704	4.438	3.884
Verdi	25	29	30	33	39	56	33	28	34	32

Tabell 57: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe fordelt på de viktigste fangstområder 2007–2011 (tonn og tusen kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Salten/Lofoten	1.493	882	629	428	493	11.696	6.483	4.690	3.152	3.988
Helgeland	1.983	1.077	979	1.320	1.042	15.470	7.761	7.058	9.864	8.517
Nord-Trøndelag	802	124	81	279	191	6.148	763	578	2.059	1.544
Sør-Trøndelag	2.317	2.016	1.732	2.143	1.849	19.144	15.385	13.371	16.613	15.473
Nordmøre	428	284	283	268	307	3.305	2.103	2.111	2.023	2.520

Tabell 58: Minsteprisutvikling for taskekrabbe 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Taskekrabbe til konsum	14,00	14,00								
Taskekrabbe til fabrikk	6,50	6,40								
Taskekrabbe til konsum (samfengt)	7,00	6,90								
Taskekrabbe samfengt, konsum			7,50	7,65	8,00	8,35	7,80	7,80	7,50	8,10
Taskekrabbe samfengt, fabrikkproduksjon			7,00	7,00	7,35	7,65	7,25	7,25	7,50	8,10

Tabell 59: Gjennomsnittlig oppnådd pris for taskekrabbe 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Taskekrabbe, alle anvendelser	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42	7,51	7,60	8,26

Prisene i Sverige gikk i gjennomsnitt opp fra kr 45,73 pr. kg i 2010 til kr 49,06 pr. kg i 2011 – en økning på 7 prosent.

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

Konsesjoner

21 fartøy hadde konsesjon for fangst, hvorav 19 deltok i fangsten.

Totalkvote

Norske fartøy kunne fange til sammen 1.286 vågekval, som var slik fordelt på fangstfelt:

- Norges økonomisk sone, fiskerivernsonen ved Svalbard og internasjonalt farvann (IWC-områdene EW, EN, EB og CM): 1.026 vågekval
- I IWC-området ES (Svalbard) var fangsten begrenset til 65 vågekval. Denne begrensningen ble i forskrift J-109-2011 endret til 260 vågekval

Fangstperiode

Fangstperioden var satt fra og med 1. april til og med 31. august.

Regulering av fangst

Det ble bestemt av Norges Råfisklag at fangsten skulle reguleres slik:

1. Fartøy under 20 meter kan fange og omsette inntil 15 tonn kvalkjøtt i løpet av sesongen.
2. Fartøy over 20 meter kan fange og omsette inntil 25 tonn kvalkjøtt i løpet av sesongen.
3. Leveringsavtale mellom kjøper og fanger omfatter også nevnt fartøyskvote.
4. Omsatt kvalkjøtt som overstiger fartøyskvote, vil bli inndratt til Råfisklagets prisreguleringsfond.
5. Fartøy som kjøper og produserer egen fangst, jfr. rundskriv nr 19/2009, og ikke deltar i den ordinære omsetningen, er unntatt fra reguleringen.
6. Eventuell sjølproduksjon gjennomføres etter retningslinjer i Norges Råfisklag's sirkulærebrev av 10.04.2003. Også fangst som sjølproduseres, omfattes av fartøyskvotene i punkt 1 og 2.

Fangst

Det ble nasjonalt fanget til sammen 533 vågekval, som fordelte seg slik på fangstfelt:

- 331 vågekval i IWC-områdene EW, EN og EB
- 202 vågekval i IWC-området ES

For å innfri et ønske fra kjøpere om å få fangsten tidligst mulig i gang, ble det bestemt at fangst omsatt før 24.mai skulle holdes utenom fartøyskvotereguleringen. Jfr. rundskriv nr. 10/2011. Det ble i den sammenheng fanget og levert 17 vågekval på tilsammen ca. 20 tonn og hvor to fartøy deltok i ordningen.

I Nordsjøen ble det i år bare fanget 20 vågekval. Lite åte var nevnt som en mulig årsak. Dårlig vær gjorde også sitt. Fartøyene som normalt fangster i dette området, gikk

derfor nordover for videre fangst. Det ble i år ikke fanget kval i IWC-området CM (Jan Mayen)

Årets kvote i IWC-området ES (Svalbard) var satt til 65 vågekval. Etter loddrekning ble det bestemt at fire fartøy skulle drive fangst i dette området, med en kvote på 16 dyr hver. Dette ble senere endret slik at man kunne fange 260 kval som var den totale kvoten i dette området. Noen fartøy var også i år lengre øst langs kysten, hvor man på Varangerfjorden fanget noen dyr. Første vågekval ble tatt i uke 17 og den siste i uke 34. Et fartøy hadde en fangstperiode på hele 16 uker.

Det ble i områdene Svalbard/Bjørnøya i år observert mye vågekval. Tre fartøy som var trukket ut for fangst i dette området, tok sine tilmålte kvoter på to uker. Ifølge fangststatistikken var det i mai 2011 fanget 202 vågekval mot 119 vågekval i mai 2010. I juni 2011 var det derimot fanget bare 239 vågekval mot 289 året før.

Omsetning

Tolv fartøy inngikk leveringsavtale, mens et fartøy som kom sent i gang ikke hadde avtale. Seks fartøy overtok og produserte egen fangst, tre av disse leverte utenom Norges Råfisklags omsetningsområde. To fartøy som hadde tillatelse for fangst av vågekval deltok ikke.

I Råfisklagets distrikt ble det i 2011 omsatt 549 tonn kvalkjøtt til en førstehandsverdi på 17,6 millioner kroner (gjennomsnittspris kr 32,00 pr. kilo). Omsetningen i andre fiskesalgslag utgjorde 93 tonn kvalkjøtt til en verdi av 2,9 millioner kroner (gjennomsnittspris kr 31,50 pr. kilo).

Høyeste oppnådde pris til fanger i Råfisklagets distrikt var kr 35,00 pr. kg.

Fangst av kval fordelt pr. måned

April 3, mai 202, juni 239, juli 58 og august 31.

Markedsrådet for hval

I 2011 ble det inntrukket 50 øre fra fanger og 50 øre fra kjøper for hvert kilo kvalkjøtt som ble omsatt i Norges Råfisklags distrikt. Disse midlene bidro sammen med midler fra fangere utenfor Råfisklagets distrikt til en frivillig felles ordning for innenlands markedsføring av kvalkjøtt.

Sjølproduksjon av tørrfisk

Sjølproduksjonen av tørrfisk gikk ytterligere ned fra 2010 til 2011. Etter et rekordhøyt produksjonskvantum med påfølgende omsetningsproblemer i 2009, gikk sjølproduksjonen ned i 2010, og dette fortsatte i 2011. God avsetning gjør at mange foretrekker å selge fangstene sine ferske, men også skjerpede krav fra Mattilsynet til sjølproduksjon, førte til en produksjonsnedgang.

Totalt omsatt kvantum sjølprodusert tørrfisk endte på 230 tonn, noe som er en nedgang på over 260 tonn fra 2010. Over 200 tonn av det omsatte kvantumet i 2010 var produsert i 2009.

Minsteprisen for torsk av prima kvalitet økte med kr 12 pr. kg for den minste størrelsen og kr 14 pr. kg for de to største størrelsene. For alle andre sorteringer og arter var det økning i minsteprisen. Gjennomsnittsprisen for sjølprodusert tørket torsk gikk opp med over kr 28 pr. kg fra 2010 til 2011.

Antall involverte yrkes- og fritidsfiskere var 474 i 2007, 561 i 2008, 693 i 2009, 381 i 2010 og 221 i 2011.

Kontrollordninger

Salgslagets kontrollplikt og kontrollansvar er nedfelt i Råfisklovens § 7, Havressurslovas § 48, forskrift om salgslagenes kontrollplikt og Norges Råfisklags egne forretningsregler. Kontrollen omfatter henholdsvis innkjøps-/salgskontroll hos registrerte kjøpere i Råfisklagets distrikt, kvote-/bifangstkontroll samt kontroll med salgslagets egne bestemmelser.

I beretningsåret utgjorde avdelingen 7 årsverk. Det benyttes også personellressurser fra IT og økonomiavdelingen blant annet til kvotekontroll. I tillegg benyttes personellressurser ved regionkontorene blant annet til informasjonsvirksomhet mot næringsaktørene. Totalt var ca. 8,5 årsverk tilknyttet kontrollavdelingen i 2011.

Avdeling for ressurs og miljø

Viktige oppgaver for avdelingen er vanlig ressurskontroll, veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Avdelingen har også ansvaret for gjennomføringen av kvotekontroll for alle fartøy registrert i Råfisklagets distrikt.

Ved gjennomføring av ressurskontrollen er Råfisklagets kontrollører fysisk til stede under landing av fisk. Her blir alle rutiner ved mottak av fisk kontrollert og det påses at kjøp/salg blir utført i henhold til gjeldende bestemmelser.

Avdelingen arbeider mye med forskjellige prosjekter for bedring av kvaliteten på fisk og fiskevarer som omsettes i salgslagets distrikt. Avdelingen tilbyr også tjenester i form av tineprøver av ombordfrysede reker og ombordfrysede fisk, sistnevnte etter avtale med Råfisklagets auksjonsavdeling.

Tabell 60: Kvantums- og verdiutvikling for vågekvalkjøtt og –spekk/finner 2002–2011

Norges Råfisklag	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum kjøtt (tonn)	725	753	615	743	620	622	557	474	530	549
Kvantum spekk (tonn)	51	3	0	0	9	0	0	0	0	0
Sum kvantum (tonn)	776	756	615	743	629	622	557	474	530	549
Verdi kjøtt (tusen kr)	22.178	22.148	18.117	21.604	18.787	19.790	17.545	15.312	17.051	17.562
Verdi spekk (tusen kr)	5	3	0	0	45	0	3	0	0	0
Sum verdi (tusen kr)	22.183	22.151	18.117	21.604	18.832	19.790	17.548	15.312	17.051	17.562
Nasjonal kvote (stk)	671	711	670	796	1.052	1.052	1.052	885	1.286	1.286
Nasjonal fangst (stk)	634	647	543	639	545	593	535	483	468	533
Landinger Norges Råfisklag (stk)	538	544	483	573	495	499	445	396	397	453

Tabell 61: Minsteprisutvikling for kvalkjøtt sesongen 2002–2011 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvalkjøtt til konsum	29,00	29,25	29,00	29,00	30,00	29,50	32,00	30,50	31,50	31,50
					29,00*		30,00**			

*) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2006 satt til kr 30,00 t.o.m. 7. mai og kr 29,00 f. o. m. 8. mai og ut sesongen.

**) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2008 satt til kr 32,00 t.o.m. 1. juli og kr 30,00 f. o. m. 2. juni og ut sesongen.

Tabell 62: Nasjonale tall for fangst og omsetning av vågekvalkjøtt og –spekk/finner 2002–2011

Norge totalt:	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nasjonal kvote (stk)	671	711	670	796	1.052	1.052	1.052	885	1.286	1.286
Nasjonal fangst (stk)	634	647	543	639	545	593	535	483	468	533
Fartøy i fangst (stk)	35	34	34	32	28	29	28	21	18	19
Kvantum kjøtt (tonn)	911	894	704	834	690	763	698	599	632	642
Gjennomsnittspris kjøtt pr. kg	30,31	29,40	29,41	29,05	30,11	31,60	32,06	32,38	32,06	31,94
Kvantum spekk (tonn)	63	3	0	0	9	0	0,238	0	0	0
Gjennomsnittspris spekk pr. kg (kr)	0,10	0,98	0	0	5,00	0	13,05	0	0	0
Av forannevnte kvantum kjøtt ble det omsatt gjennom Norges Råfisklag (tonn)	725	753	615	743	620	622	557	474	530	549

Tabell 63: Omsatt kvantum av sjølproduksjon av tørrfisk 2007–2011 (tonn tørr vekt og kroner for tørrfisk)

Kvantum og pris	2007	2008	2009	2010	2011
Kvantum torsk	146	187	314	421	176
Gjennomsnittspris torsk pr. kg	98,53	107,44	60,26	63,74	91,30
Kvantum sei	98	92	38	52	38
Gjennomsnittspris sei pr. kg	38,58	39,47	36,50	37,23	54,17
Kvantum annen fisk	9	17	15	23	15
Gjennomsnittspris annen fisk pr. kg	50,00	40,66	29,84	37,27	54,28

Beretningsperioden

I beretningsperioden har avdelingen hatt et nært og godt samarbeid med flere andre kontrollinstanser. Det gjennomføres faste samarbeidskontroller med Fiskeridirektoratet, Kystvakten og Justervesenet, og avdelingen har felles utveksling av nødvendig informasjon for å kunne utføre kontrollvirksomheten på en best mulig måte.

I ressurskontrollen brukes systemet for strategisk risikovurdering. Dette blir gjort i samarbeid med Fiskeridirektoratet og baseres på felles prinsipper. Gjennom dette systemet er det utarbeidet en felles nasjonal plan for strategisk risikovurdering av ressurskontrollen.

Ved gjennomføring av ressurskontroll følger kontrollørene de vanlige fiskeriene fra nord til sør. Et viktig fokus har vært rett bruk av sluttседdel både med hensyn til krav til utfylling og innsending, men også at det er korrekte opplysninger på seddelen.

Kontrollavdelingen har i 2011 brukt ekstra ressurser på arbeid med forsøk på heving av kvaliteten på fisk som landes og omsettes gjennom Råfisklaget. Avdelingen har vært involvert i flere prosjekter, blant annet Skreikamp- anjen, Varangerkrabbe og Opplæring i detaljvarehandelen. Avdelingen har også drevet generell informasjonsvirksomhet om kvalitet i form av kurs og møter med næringsaktørene. Arbeidet med kvalitetsfremmende tiltak er stadig økende og avdelingens tjenester etterspørres i flere sammenhenger. I dette arbeidet er det god kontakt og godt samarbeid med Mattilsynet.

Styrets markedsmidler

Styret setter årlig av bevilgninger til markedstiltak. Markedsbevilgningene håndteres administrativt, men styrets arbeidsutvalg bidrar til overordnede prioriteringer og får referert bevilgninger og avslag. Bevilgningene brukes til markedsføring, kvalitetstiltak og produktutvikling med sikte på å fremme salget og øke verdien av produkter av arter som Råfisklaget har omsetningsretten til. Profilering av Norges Råfisklag er også en del av utvalgets arbeidsområder.

Innretningen for midlene har vært stabil over noen år. Også for 2011 kan følgende nevnes:

- Markedsprosjekter sammen med sjømatleverandører i forbrukermarkedet
- Utvikling av nye markeder
- Markedsreiser for fiskere sammen med bedrift
- Prosjekter rettet mot regional mat og reiseliv
- Profilering av sjømat på arrangementer rettet mot ungdom

Noen av prosjektene er flerårige:

- Konkurranser som Årets SKREI-fisker, NM i sjømat, Årets beste klippfisk
- Markedsprosjekt for hyse i Storbritannia
- Bedriftsrettet forskningsprosjekt saltfisk Spania

Tabell 64: Kontrollomfang 2010 og 2011

	2010	2011
Seddelkontroll	146	120
Mottakskontroll	247	161
Vektkontroll	145	131
Fullkontroll	144	126
Sum	682	538

Råfisklagets medvirkning gjennom styrets markedsmidler bidrar til et nært samarbeid med bedrifter og organisasjoner i næringen. På svært mange områder har alle aktørene i verdikjeden felles visjoner og mål. Det er viktig for Råfisklaget å arbeide med markedsprosjekter og vise ansvar for hele verdikjeden. Det totalbeløp som bevilges hvert år, er beskjedent i den store sammenheng, men kan ha stor betydning for gjennomføringen av enkeltprosjekter. I tillegg er virksomheten med på å sette fokus på markedsarbeid, og det bidrar til markedskunnskap internt i salgslaget.

Økonomi

Oppgjør gjennom laget

Det har i 2011 vært foretatt oppgjør for fangster til en verdi av om lag 5,2 milliarder kroner til norske fiskere som har levert fangst i Norges Råfisklags distrikt. Totalt ble det foretatt ca. 160 tusen oppgjør.

Med innsendte sluttседler som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. Oppgjørstiden til fisker er 15 dager etter at fangsten er levert. Dette bidrar til å sikre fiskernes økonomi og likviditet, og sikrer like leveringsvilkår og oppgjørsvilkår for alle. Oppgjørsordning bidrar også til like konkurransevilkår og betingelser for industrien.

Den etablerte statlige garantirammen på 320 millioner ble videreført inn i 2011 med opprettholdelse av kredit- tiden for industriens råstoffkjøp på 28 dager. Den statlige garantirammen var vedtatt avvirket i løpet av 2011, og etter juni måned ble det iverksatt en gradvis nedtrapping av garantirammen til den var avvirket ved årsskiftet.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. Kommer fiskekjøperen i økonomiske vanskeligheter, unngår fiskerne gjennom oppgjørsordningen risikoen for å bli påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag. Sammen med Råfisklagskortet er denne tjenesten i dag det beste og mest fleksible oppgjørssystemet for norske fiskere.

I rutinen for oppgjør tilbys det betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Fiskere kan inngå avtaler med leverandører av redskap, bunkers, proviant,

Foto: Charles A. Aas

etc., om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Det må da utstedes en transporterklæring som hentes fra Råfisklagets web-sider. Denne sendes inn til Råfisklaget som gjennomfører trekkene. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

Råfisklagskortet er et nyttig tilbud innenfor Råfisklagets oppgjørsordning, og det er utviklet en funksjon som gir fiskerne adgang til fangstens verdi tidligere. Straks sluttседdelen er registrert og godkjent hos Råfisklaget utløses det automatisk en kredittamme på fiskers konto tilsvarende oppgjøret. Denne rammen kan disponeres fram til oppgjøret overføres til konto 15 dager etter sluttседdeldato. Ved bruk av denne løsningen må fiskeren betale renter for de dagene kreditten benyttes, men det er likevel et godt og rimelig tilbud. Dette tilbudet gir fiskeren mulighet til å disponere fangstens verdi kun 3 dager etter at fangsten er levert!

Råfisklaget utvikler stadig elektroniske løsninger for effektivt å kunne håndtere den stadig økende informasjonsmengden, og ikke minst det økende krav til kvalitet, sikkerhet, hurtighet og service. Et effektivt transaksjons- system gir fordeler både for fiskere, kjøpere og forvaltningen, og vil gi råfisklaget gevinst i form av sikrere og raskere oversikt over omsetningen. Videre vil denne utviklingen kunne forbedre oppgjørsordningen og skape en teknologisk plattform for nye tjenester til nytte for fiskerne og fiskerinæringen.

I 2011 ble arbeidet med et nytt neste generasjon sluttседdel – NGS - satt i gang. Målet med det nye systemet er å få sluttседdelen registrert, kontrollert og innsendt i sann tid direkte fra kaikanten. Dette vil gi rask og oppdatert informasjon om fangsten i leveringsøyeblikket, og som følge av dette, legge til rette for bedre kontroll med utestående og garantier, raskere oppdatering av kvoteopplysninger og sikrere transaksjonshåndtering. Første fase av det nye systemet, som nå betegnes *Sluttседdel-på-sekundet*, ble gradvis satt i gang ved starten av 2012. Målet er at de fleste kjøperne skal ha tatt i bruk systemet i løpet av første halvår 2012.

Eiendomsdrift

Gjennom sitt heleide datterselskap Fiskernes Hus AS eies og forvaltes sentrale eiendommer i Tromsø og Svolvær. I Tromsø eies bygningene Sjøgata 41/43, Stortorget 2 og Sjøgata 39, som fremstår som et samlet kvartal på ca.7.000 kvm. Lokalene leies ut til en rekke virksomheter, og der også Råfisklaget har sitt hovedkontor.

I Svolvær eies bygget Fiskergata 22 på ca. 4.500 kvm. Leietakere er i stor grad offentlig virksomhet, og Råfisklagets regionkontor har sine lokaler der. I starten på 2011 var arbeidet med å rehabilitere eiendommen gjennom utskifting av vinduer, fasader og etterisolering av veggflater m.m. slutført, og bygningen framstår nå som et

moderne, stilrent bygg som legges merke til i sentrum av Svolvær.

Fiskernes Hus AS ønsker å være en langsiktig og seriøs eiendomsforvalter. Eiendommene forvaltes godt, og kontinuerlig vedlikehold gjør at bygningene fremstår som attraktive, moderne og konkurransedyktige på markedet. I 2011 har eiendommene vært 100 prosent utleid.

Fiskernes Hus AS har 25 prosent eierandel i Samvirkegården i Tromsø der Coop Nord eier de øvrige 75 prosentene. Det har over lang tid vært arbeidet med et utviklingsprosjekt der planen har vært å oppføre et nytt bygg på et av de mest sentrale og attraktive områdene i Tromsø sentrum. Reguleringsmyndighetene godkjente planene i 2011, men etter godkjenningen har det vært arbeidet med å endre innholdet slik at bygget kan framstå som et senter for kysten og sjømatnæringen. Dette vil også endre eiersammensetningen der Fiskernes Hus AS vil ha en eierandel sammen med solide nasjonale investorer i det planlagte nye eiendomsselskapet Stortorget 1 AS.

I tilknytning til planene for utbygging av Stortorget 1 arbeides det aktivt med planlegging av et nasjonalt kyst- og sjømatsenter i en del av nybygget. Selskapet Kystens Hus AS har arbeidet med et forprosjekt finansiert med støtte fra regionale virkemidler, og har i 2011 levert inn søknad om offentlig finansiering av et hovedprosjekt for videre utvikling av konseptet.

Kapitalforvaltning

Styret har godkjent Råfisklagets strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen der det er definert hvilke rammer og risiko porteføljen skal følge. Et mål for forvaltningen er å oppnå god avkastning gjennom moderat risiko. Dette oppnås ved å sette sammen porteføljen i ulike aktivaklasser med stor spredning av risiko.

Den aktive kapitalforvaltningen foretas av tre eksterne forvaltere i tillegg til egen forvaltning av en mindre andel av porteføljen. Alle forvalterne følger samme retningslinjer, og resultatene blir kontinuerlig sammenlignet. Dersom en forvalter oppnår svakere resultater over tid, vil denne kunne bli skiftet ut med annen forvalter.

Til hvert styremøte fremlegges rapport om kapitalforvaltningen med oversikt over resultat og rammer, samtidig som det gis en vurdering av utsiktene fremover på finansmarkedet.

Nye vedtekter

Styret la fram til behandling av representantskapet forslag til nye vedtekter for Norges Råfisklag. Bakgrunnen for dette var å tilpasse vedtektene i forhold til Samvirkeovens bestemmelser. Den nye Samvirkeoven var vedtatt i 2008 og det var gitt 5 års frist for samvirkeforetakene å tilpasse vedtektene.

Vedtektene ble også foreslått endret for definisjoner og formuleringer i Havressurslova.

Arbeidet med forslaget til nye vedtekter var omfattende,

og i tillegg til Råfisklagets egen kompetanse ble det benyttet eksterne juridiske rådgivere og revisorer i arbeidet. Ikke minst ble Samvirkesenterets kompetanse benyttet i rådgivningen. I tillegg ble forslagene i flere runder sendt på høring i eierorganisasjonene.

Representantskapet godkjente vedtektene for iverksettelse fra 1. januar 2012. Fiskeri- og kystdepartementet meddelte godkjenning av de nye vedtektene 1. juli 2011.

I henhold til de nye vedtektene vil offisielt forretningsmessig navn fra og med 1. januar 2012 være Norges Råfisklag SA.

Nye forretningsregler

I sammenheng med nye vedtekter godkjente styret nye forretningsregler gjeldende fra 1. januar 2012. Forretningsreglene er justert i samsvar med vedtektene og definisjoner gitt i Havressurslova. I tillegg er reglene knyttet til forskudd endret slik at adgangen til å påføre forskudd på sluttsettelen er fjernet. Bakgrunnen er at denne regelen i mange tilfeller forsinket innsendingstidspunktet for sedlene. Samtidig er antall sluttsetteler med påført forskudd stadig redusert, slik at det reelle behovet for å påføre forskudd ikke er like stort som tidligere.

Dersom kjøper leverer varer og tjenester til leverende fartøy, kan kjøper få dekket sitt tilgodehavende gjennom å sende inn en transporterklæring, undertegnet av fisker, til Råfisklaget som foretar trekk i utbetalingene til fisker og godskriver kjøperen.

Europakontoret

Styret vedtok i 2011 å inngå en 3-årig partneravtale ved Nord-Norges Europakontor i Brussel. Kontoret eies av de tre nordlige fylkeskommunene, og har som oppgave å styrke kompetansen innenfor de politiske prosesser i EU, innhente informasjon, formidle informasjon og legge til rette for møter og arrangementer. Interessen for Råfisklaget er først og fremst å få kjennskap til fiskeripolitiske forhold som kan ha konsekvenser for norsk fiskerinæring samt bringe inn kunnskap om våre rammebetingelser og forvaltningsmessige forhold.

Gjennom Europakontoret får Råfisklaget ukentlige oppdateringer om saker som diskuteres i EU med relasjon til fiskeriene. Styret i Råfisklaget besøkte kontoret i september 2011, og fikk der en grundig orientering hvordan kontoret kunne benyttes, og samtidig la kontoret til rette for nyttige besøk i parlamentet der også de norske fiskeriutsendingene bidro.

Informasjonsteknologi

Etter at gode systemer for fangstsertifikat sikret adgang for norsk fisk til EU-markedet, har Råfisklaget i 2011 hatt fokus på raskere oppdateringer gjennom bruk av ny teknologi for innsamling av sluttsetteler. Året har dessuten vært preget av videreføring av arbeidet fra året før med hensyn til stabilitet og integrasjon.

Neste generasjon sluttsetteler (NGS)

NGS-prosjektet har en fundamental målsetting om bedre integrasjon. Dette gjelder helt fra kaikanten og inn i Råfisklagets innerste systemer, og dessuten videre ut mot eksterne parter. Fra sluttsetteler er utstedt skal alle systemer oppdateres fortløpende – både internt og eksternt.

Seddeler på sekundet (SPS)

SPS utgjør første fase av NGS-prosjektet hvor ny teknologi er utnyttet til innsamling av sluttsetteler. Resultatet er et opplegg der seddelinnsending kan skje umiddelbart og kvittering mottas på sekundet. Systemet ble satt i drift fra desember 2011.

WEB-sider

Det har vært arbeidet med å forbedre design og tilgjengelighet på Råfisklagets web-sider. Det er lagt vekt på at man lettere skal finne fram på sidene. Også de enkelte tjenestene skal bli bedre. Etter dette vil sidene framstå i ny drakt og med ny struktur.

NR Auksjon

Råfisklagets elektroniske auksjonssystem er ytterligere forbedret. Det er gjort tilpasninger som bidrar til integrasjon i hele salgsprosessen, og som gir bedre tjenester både for kjøper/selger og for saksbehandlingen. Økt stabilitet i systemet har bidratt til at auksjonene har gått bra.

Telefoni og samhandling

Råfisklaget har gjennom året tatt i bruk det aller siste innenfor telefoni og samhandling. Der vi fra før hadde telefonsentral og telefonapparater er alle disse nå erstattet av programvare. Samhandling foregår ved at man lettvis for eksempel kan dele skrivebord eller se den man snakker med. Dessuten er systemene integrert slik at alle kan se om man er opptatt.

Løsningen baserer seg på MS Lync og Competella og er levert av Atea – Råfisklagets tekniske samarbeidspartner på infrastruktur.

Beredskapsløsning

Det er bygget videre på Råfisklagets beredskapsløsning hos Atea. Viktig her er det at det innarbeides og tenkes beredskap i daglig drift. Beredskapsløsningen speiler fortløpende alle Råfisklagets systemer og alle data til eksternt lokasjon. Opplegget testes regelmessig ved start av systemene på eksternt lokasjon og ved verifikasjon av data.

Råfisklagskortet

Råfisklagskortet er et internasjonalt betalingskort som gjennom en moderne og avansert funksjonalitet og flere gode rabattavtaler, gjør at Råfisklaget kan tilby fiskerne et komplett oppgjørstilbud. Råfisklagskortet har flere gode rabattavtaler. Samarbeidspartnere til kortet er Fokus

Bank ASA, Telenor, Mobil Data, Statoil Norge og Norsk Folkehjelp.

Når sluttsetteler er innsendt og godkjent, utløses automatisk en kreditt på Råfisklagskontoen tilsvarende utbetalingsbeløpet. Denne kreditt kan fisker disponere mot en rentegodtgjørelse. Fisker vil dermed ha verdien på sluttsettelen tilgjengelig 12 dager før endelig oppgjør finner sted.

Innskuddsrenta på Råfisklagskontoene var 2,50 % i 2011. Samlet saldo på Råfisklagskontoene var kr 326 millioner og antall kontoer var 2.194. pr. 31.12.2011. Gjennomsnittlig saldo var kr 372 millioner i løpet av året. En del konti ble avsluttet som følge av at innehaverne gikk over i andre yrker, ble pensjonerte eller hadde relasjoner i andre banker hvor de pliktet å få oppgjøret inn til denne banken.

Det nye Råfisklagskortet med nytt design og VISA, ble distribuert ut til alle aktive kortkunder.

Valg og oppnevninger til tillitsverv

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2011 foretatt valg og oppnevninger til tillitsverv i selskaper og utvalg hvor Norges Råfisklag har representasjonsrett. En oversikt over Råfisklagets representasjon i styre, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen er satt opp bak i beretningen.

Tabell 67: Totalomsetning 1940-2011 (Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditallene er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)

	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
Kvantum tonn	208.141	203.368	181.752	144.451	149.952	111.861	226.004	303.505	248.103	237.769
Verdi 1000 kr	29.527	59.410	60.820	54.491	57.983	45.774	77.199	116.961	102.144	107.327
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Kvantum tonn	261.045	297.534	301.299	279.541	247.434	286.916	346.492	278.645	318.946	341.413
Verdi 1000 kr	125.656	180.709	192.021	178.802	173.556	213.641	239.725	215.494	247.452	273.215
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Kvantum tonn	315.484	330.191	306.506	324.486	310.337	360.782	383.017	341.307	351.677	384.675
Verdi 1000 kr	267.257	297.981	275.018	295.158	290.757	391.963	426.017	387.485	408.878	419.671
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Kvantum tonn	406.245	412.057	425.131	387.232	371.311	336.073	383.579	410.303	378.704	377.650
Verdi 1000 kr	484.040	637.643	695.534	742.950	973.655	814.717	1.168.632	1.408.011	1.382.418	1.444.953
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Kvantum tonn	348.926	391.888	403.551	373.718	378.615	348.597	315.285	344.107	318.025	279.965
Verdi 1000 kr	1.625.268	1.977.684	1.987.888	2.032.106	2.138.646	2.285.741	2.672.478	3.082.595	2.504.406	2.223.209
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Kvantum tonn	236.361	278.751	336.632	387.268	446.273	456.286	445.620	541.376	497.111	467.795
Verdi 1000 kr	2.366.686	3.082.242	3.421.003	3.445.158	4.081.976	4.594.394	4.193.683	4.850.308	6.065.452	6.559.644
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum tonn	433.842	421.796	432.419	386.968	386.068	385.991	410.745	400.946	402.503	407.512
Verdi 1000 kr	6.208.220	6.279.506	5.791.724	4.352.234	4.851.396	5.167.364	5.871.815	6.586.280	6.158.480	5.162.999
	2010	2011								
Kvantum tonn	486.616	603.667								
Verdi 1000 kr	5.670.837	6.954.140								

Tabell 68: Gjennomsnittlig oppnådde priser for alle størrelser av fersk og ombordfrys torsk, hyse og sei sløyd uten hode fra norske og utenlandske fartøy 2002-2011 (kroner pr. kg)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Torsk	17,43	15,01	16,86	18,42	20,52	23,07	23,18	16,64	14,21	16,16
Hyse	13,54	8,66	8,60	10,40	13,46	13,29	10,33	9,99	10,57	10,80
Sei	5,99	5,03	5,26	6,47	8,01	7,63	7,44	7,63	9,62	10,50

Norges Råfisklags informasjonsmagasin kom ut i tre utgaver i 2011.

Representanter fra Norges Råfisklag i styre, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen pr. 31.12.2011

Styrer

Catch Certificate SA:
Trygve Myrvang
Vara Svein Ove Haugland

Fiskeribladet/Fiskaren AS:
Alf-Erik Veipe

Fiskernes Hus AS:
Tommy Nygård, styreleder
Lena Pettersen, daglig leder
Alf-Erik Veipe
Kurt Ludvigsen
Brita Åsheim Rasmussen

Kystens Hus AS:
Trygve Myrvang, styreleder
Alf-Erik Veipe, daglig leder

Marinvest AS:
Hilmar Blikø, styreleder
Jan Roger Lerbukt, styrets nestleder
Benedicte Nielsen
1. vara Svein Ove Haugland
2. vara Kurt Ludvigsen

Måsøy Næringsutvikling AS:
Tommy Nygård

Samvirkegården AS:
Alf-Erik Veipe
Vara Tommy Nygård

Sjøgata 41/43 ANS:
Alf-Erik Veipe, styreleder
Kurt Ludvigsen
Lena Pettersen

Støttefondene for mottaksstasjoner:
Finnmark:
Willy Andreassen
Troms:
Robert Hansen
Nordland:
Kjell Ingebrigtsen
Trøndelag:
Hilmar Blikø

Råd/utvalg
Arbeidsmiljøutvalget:
Alf-Erik Veipe
Lena Pettersen
Tove Isaksen
Kjell-Arne Pedersen

Eksportutvalget for fisk:
Medlemmer av markedsgrupper:
Konvensjonell sektor: Svein Ove Haugland
Torskfisker: Benedicte Nielsen
Reker: Tor-Edgar Ripman

Fiskernes Ulykkeskasse:
Ingvald Olsen (samarbeidsutvalget)
Hilmar Blikø (styret)
Vara Jan Erik Strøm

Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd:
Robert Hansen
Vara Hilmar Blikø
Trygve Myrvang
Vara Svein Ove Haugland

Informasjonsutvalget for reker:
Svein Ove Haugland, leder
Jan Roger Lerbukt
1. vara Trygve Myrvang

Kontrollkomiteen for garantiordningen:
Alf-Erik Veipe
Vara Svein Ove Haugland

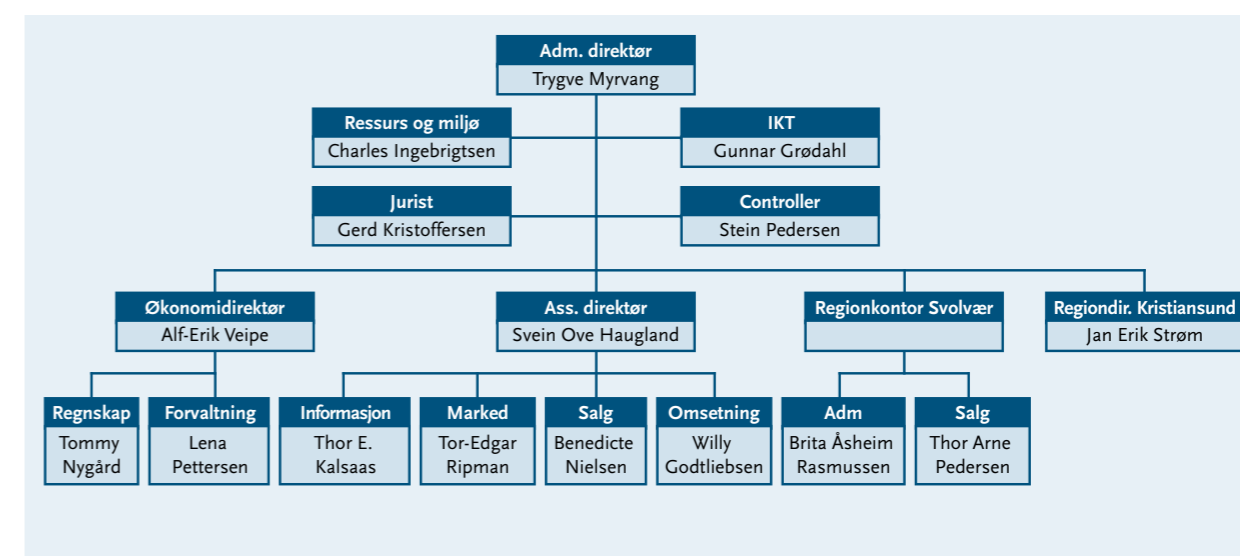
Krabbeutvalget:
Trond Sarassen
Hilmar Blikø
Ingvald Olsen

Norges Råfisklags Hjelpesfond:
Thor E. Kalsaas, leder
Arvid Ahlquist
Jeanette Gutierrez
1. vara Jan Engen
2. vara Alf Arne Hansen
3. vara Marit Ovesen

Markedsrådet for hval:
Tor Edgar Ripman
Per A. Rolandsen

Samvirkesenteret:
Gerd Kristoffersen

Organisasjonskart

Norsk sjømatnæring er en av landets største eksportnæring. Næringa har en stolt historie, en fantastisk framtid og norske fiskere og Norges Råfisklag er en viktig del av denne suksesshistorien.

Norges Råfisklag er et av seks fiskesalgslag som i medhold av råfiskloven tar hånd om viktige nasjonale oppgaver og organiserer førstehåndsomsetning av fisk i Norge. Fem av salgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval.

Langs norskekysten fra grensen mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, Vest-Norges Fiskesalslag, Rogaland Fiskesalgslag og Skagerakfisk. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde mv.) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags distrikt strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Kristiansund og Svolvær.

Norges Råfisklag driver en velfungerende og moderne markeds plass for bærekraftig villfanget norsk sjømat. Råfisklaget sørger for effektiv omsetning av fangstene og garanterer fiskerne oppgjør. Gjennom sporing og ressurskontroll sikres trygg mat og god forvaltning av ressursene i havet. I 2011 ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt 844.000 tonn fangst (rund vekt) til en samlet verdi på 7 milliarder kroner.

Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Norges Råfisklag tar på alvor.

**NORGES
RÅFISKLAG**

Postboks 6162
9291 Tromsø

Telefon 77 66 01 00

firmapost@rafisklaget.no

Organisasjonsnummer 938 469 148

www.rafisklaget.no